

MATERIALESAMLING

OVER

KOM (2004) 0002

”Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv
om tjenesteydelser i det indre marked”
(Servicedirektivet).

Bind 1 (af 3)

(Dokumenter fra regeringen og Folketinget)

Denne materialesamling er udarbejdet på baggrund af et ønske fra Folketingets Europaudvalg. Forslaget om et direktiv om tjenesteydelser i det indre marked blev fremsat den 13. januar 2004, og det blev endeligt undertegnet af Rådet og Europa-Parlamentet den 12. december 2006. Direktivet skal være implementeret i medlemsstaternes lovgivning senest den 28. december 2009.

Materialesamlingen består af i alt tre bind:

Bind 1

- Grundnotater og seneste samlenotat fra regeringen
- Beslutningsreferat vedrørende mandatgivning i Europaudvalget
- Private henvendelser
- EU-noter og Info-noter

Bind 2

- Svar på § 20 spørgsmål og udvalgsspørgsmål (emneopdelt)

Bind 3

- Høringssvar

Materialet er optrykt i kronologisk rækkefølge inden for de forskellige afsnit. Endvidere er udvalgsspørgsmål og § 20 spørgsmål emnemæssigt opdelt.

Det bemærkes endvidere, at der kan forekomme tilføjet forklarende tekst i materialesamlingen. Der vil typisk være tale om sidehenvisninger til relevante spørgsmål og dokumenter.

Europa-Kommissionens oprindelige forslag til et tjenesteydelsesdirektiv samt efterfølgende ændringsforslag er ikke optrykt i samlingen. Disse dokumenter kan hentes på EU-Oplysningens hjemmeside www.euo.dk. Det drejer sig om:

- KOM (2004) 0002 (det oprindelige direktivforslag om tjenesteydelser i det indre marked)
- KOM (2006) 0160, KOM (2006) 0424 og KOM (2006) 0718 (ændringsforslag).

Europaudvalgets sekretariat den 30. marts 2007.

Indholdsfortegnelse bind 1:

Grundnotater og seneste samlenotat:

Grundnotat af 29. april 2004 (EUU alm. del (03) – Bilag 811)	4
Revideret grundnotat af 14. oktober 2004 (KOM (2004) 0002 – Bilag 1)	16
Samlenotat af 16. maj 2006 (2731 – Konkurrenceevne – Bilag 1).....	28
Grundnotat om det reviderede forslag af 17. maj 2006 (KOM (2004) – Bilag 8)	57
Beslutningsreferat af 24. maj 2006 (2731 – Konkurrenceevne – Bilag 4).....	85

Private henvendelser:

Henvendelse fra Kommunernes Landsforening af 29. september 2004 (KOM (2004) 0002 – Bilag 2)	87
Henvendelse fra Amtsrådsforeningen af 5. oktober 2004 (KOM (2004) 0002 – Bilag 3)	89
Henvendelse fra Dansk Magisterforening af 17. marts 2005 (KOM (2004) 0002 – Bilag 4)	96
Henvendelse fra Forbrugerrådet af 2. juni 2005 (2665 – Konkurrenceevne – Bilag 3).....	97
Henvendelse fra Danske Lærerorganisationer International af 18. januar 2006.....	100
(EUU alm. del (05) – Bilag 120)	
Henvendelse fra Forbrugerrådet af 1. marts 2006 (2715 – konkurrenceevne – Bilag 4)	103

Henvendelse fra Danske Lærerorganisationer International af 7. marts 2006 (KOM (2004) 0002 – Bilag 6)	105
Henvendelse fra Danske Lærerorganisationer International af 18. maj 2006 (KOM (2004) 0002 – Bilag 7)	109
Henvendelse fra Danske Lærerorganisationer International af 20. november 2006 (KOM (2004) 0002 – Bilag 9)	114

EU-noter og Info-noter:

Forslag til tjenesteydelsesdirektiv, gældende EU-regler for tjenesteydelser, udstationeringsdirektivet samt arbejdskraft fra de nye EU-lande (status og fakta) – af 25. april 2005 (EU-note (042) – E 6)	116
Europa-Parlamentets første udspil til et <i>nyt</i> tjenesteydelsesdirektiv – af 25. april 2005 (Info-note (042) – I 19)	127
Europa-Parlamentets udvalgsbehandling af tjenesteydelsesdirektivet afsluttet – af 23. november 2005 (Info-note (05) – I 11)	136
Europa-Parlamentet har afsluttet sin førstebehandling af tjenesteydelsesdirektivet – Kommissionen og Rådet skal nu behandle sagen – af 23. februar 2006 (Info-note (05) – I 36)	143
Kommissionen fremsætter et revideret forslag til tjenesteydelsesdirektivet – af 5. april 2006 (Info-note (05) – I 43)	152
Tjenesteydelsesdirektivet – Gennemgang af Kommissionens reviderede forslag set i forhold til Europa-Parlamentets tekst af den 16. februar 2006 – af 19. maj 2006 (Info-note (05) – I 56)	154

Europa-Parlamentet begynder andenbehandling af tjenesteydelsesdirektivet – af 6. september 2006 (Info-note (05) – I 70).....	161
Formandskabet afviser at de nye ændringsforslag til tjenesteydelsesdirektivet blot er ”tekniske justeringer” – af 20. september 2006 (Info-note (05) – I 72).....	164
Behandlingen af tjenesteydelsesdirektivet er nu afsluttet i Europa-Parlamentet – forslag skal nu vedtages i Rådet – af 16. november 2006 (EU-note (06) – E 11).....	167

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 811 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
•DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

29. april 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM (2004) 2.

29. april 2004

/roh

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM 2004/0001 (COD)

Resumé

Kommissionen har fremlagt direktivforslag vedrørende et regelsæt, som skal fjerne hindringer for tjenesteyderes etableringsfrihed og for den frie udveksling af tjenesteydelser imellem medlemsstaterne. Forslaget er et væsentligt element i Lissabon-processen, som sigter mod at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden inden 2010. Vedtagelse af direktivforslaget i den nuværende form forudsætter en gennemgang af danske regler vedrørende etableringsregler og udveksling af tjenesteydelser, herunder anerkendelse af oprindelseslandsprincippet. Endvidere forudsættes det, at der etableres særlige kvikskrænker med henblik på mere gennemskuelige og brugervenlige godkendelsesprocedurer i forbindelse med andre medlemsstaters tjenesteydere, som ønsker at etablere sig i Danmark. Gennemførelsen sker efter forslaget successivt på en sådan måde, at forslagens fulde lovgivningsmæssige konsekvenser først vil fremgå efter analyser, der gennemføres efter forslagens vedtagelse. Baggrunden er især, at forslaget opererer med en undersøgelse af de enkelte medlemsstaters markedsadgangsvilkår i en periode på 2 år efter vedtagelsen. Det kan ikke udelukkes, at gennemførelse af direktivforslaget vil kræve ændringer i gældende dansk lovgivning.

Hjemmelsgrundlaget er traktatens artikel 47, stk. 2, og artikel 55 samt traktatens artikel 71 og artikel 80, stk. 2. Vedtagelse af forslaget skal ske i henhold til samarbejdsproceduren og forudsætter kvalificeret flertal i Rådet.

Beslutningsgrundlag for dansk stillingtagen fremsendes, når igangværende

analyser kan afsluttes.

En første teknisk gennemgang af direktivforslaget er iværksat i en arbejdsgruppe under Rådet i form af 4 møder i foråret 2004.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om forslaget ved aktuelt notat dateret 25. februar 2004 og mundtlig præsentation den 3. marts 2004.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 13. januar 2004 direktivforslaget om tjenesteydelser i det indre marked. Forslaget blev fremsendt til medlemsstaterne af Rådet for den Europæiske Union den 10. februar 2004.

Forslaget er en vigtig del af det økonomiske reformprogram, som Det Europæiske Råd vedtog i Lissabon i marts 2010, og hvis mål er at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske, videnbaserede økonomi i verden inden 2010.

Kommissionen har som mål at præsentere et endeligt forslag til vedtagelse i Rådet i første halvår 2005. Forslaget sigter mod en gradvis implementering af bestemmelserne, således at direktivet har fuld virkning i 2010.

Direktivet implementeres i medlemsstaterne inden udgangen af 2007 for så vidt angår de bestemmelser, som sigter mod liberalisering af handelen med tjenesteydelser. Dette drejer sig om afskaffelse af reguleringer, der er ”forbudte” som følge af deres diskriminerende karakter, samt gennemførelse af screeningsprocesser for regulering, som kan være unødigt hæmmende for tjenesteyderes etablering og adgang til fri udveksling.

Senest med udgangen af 2008 etablerer medlemsstaterne de foreslåede administrative lettelses- og åbenhedsprocedurer i form af oprettelse af kvikskranker (one stop shops) og adgang til elektroniske procedurer.

Forslagets hjemmelsgrundlag er traktatens artikel 47, stk. 2, og artikel 55 samt traktatens artikel 71 og artikel 80, stk. 2. Vedtagelse af forslaget skal ske i henhold til samarbejdsproceduren (Rådet og Europa-Parlamentet) og forudsætter kvalificeret flertal i Rådet.

Folketingets Europaudvalg har modtaget aktuelt notat dateret 25. februar 2003 og blev mundtligt orienteret om forslaget den 3. marts 2004 forud for den præsentation af forslaget, som fandt sted i Rådet (konkurrenceevne) den 11. marts 2003.

Forslaget er et rammedirektiv, som omfatter alle tjenesteydelser, som ikke eksplicit er undtaget fra forslaget, idet tjenesteydelser samtidig defineres som ”enhver selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. traktatens artikel 50, der består i at udføre en ydelse, for hvilken der betales en økonomisk modydelse”.

Kommissionen anfører i forslaget, at definitionen i henhold til Domstolens retspraksis udelukker ikke-økonomisk virksomhed eller virksomhed, hvor der

ikke foreligger betaling, således som det er tilfældet med virksomhed, som staten udfører uden økonomisk modydelse som led i sine opgaver på det sociale, kulturelle, uddannelsesmæssige og retlige område. Derudover er salg af arbejdskraft per definition ikke omfattet af bestemmelserne om serviceydelser, idet arbejdskraftens fri bevægelighed er karakteriseret ved en instruktionsbeføjelse og et over-/underordningsforhold i modsætning til traktatens art. 50 om tjenesteydelser, der fremhæver den selvstændige erhvervsudøvelse.

Følgende tjenesteydelsessektorer er undtaget fra direktivforslaget:

Finansielle tjenesteydelser, der allerede er omfattet af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, elektroniske kommunikationstjenester og netværk, der er reguleret af direktiverne i ”telepakken” fra 2002, transporttjenester, der er underlagt andre fællesskabsinstrumenter baseret på traktatens artikel 71 eller artikel 80, stk. 2 samt virksomhed, som direkte og specifikt er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i det omfang, disse aktiviteter er omfattet af traktatens artikel 45.

Endvidere fremgår det af forslaget, at beskatningsområdet ikke er omfattet. Dog omfatter direktivforslaget diskriminerende beskatningsregler, som efter Domstolens praksis strider mod traktatens artikel 43 om etableringsretten og artikel 49 om den frie udveksling af tjenesteydelser.

Etableringsadgang: Forslaget sigter for det første mod at effektivisere tjenesteyderes ret til etablering i andre medlemsstater. De vigtigste instrumenter i denne sammenhæng er, at direktivet fastslår en række principper for kriterierne i de etablerings- og autorisationsordninger, som værtslandet kan kræve, at servicevirksomheder skal honorere i de forskellige tjenesteydelsessektorer. I særdeleshed er der tale om eksplicit at forbyde krav, som diskriminerer i forhold til etableringsmulighederne for tjenesteydere fra andre medlemsstater, eksempelvis nationalitets- og bopælskrav.

Med henblik på at sikre at tilladelsesordninger i de enkelte medlemsstater ikke har diskriminerende karakter i forhold til andre fællesskabsvirksomheder, skal der i forlængelse af forslagets ikrafttræden gennemføres en screening af de enkelte medlemslandes tilladelsesordninger.

For at sikre effektivitet og administrativ enkel behandling af tilladelsesansøgninger fra andre medlemsstaters tjenesteydere, etablerer de enkelte medlemsstater særlige ”kvikskranker” eller ”one stop shops”, som får til opgave at afvikle de administrative formaliteter i forbindelse med ansøgningerne.

Grænseoverskridende levering og køb af tjenesteydelser: Forslaget fastslår for det andet, for så vidt angår udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne, at denne sker på basis af oprindelseslandsprincippet, dvs. at det med forbehold for generelle, midlertidige og individuelle undtagelser er lovgivningen i tjenesteyderens oprindelsesmedlemsstat, der er gældende for den

pågældende ydelse. Det er også oprindelsesmedlemsstaten, der har ansvaret for kontrollen med tjenesteyderen og dennes tjenesteydelser. Medlemsstaterne har dog adgang til at træffe særlige foranstaltninger for så vidt angår sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser, udøvelse af erhverv i sundhedssektoren samt beskyttelse af den offentlige orden.

Det bemærkes, at Kommissionens forslag er omfattende og komplekst. På en række områder udestår det derfor at få fastslået det præcise indhold af forslagets bestemmelser. Endvidere vil forslaget for så vidt angår en lang række lovregulerede erhverv skulle ses i sammenhæng med resultatet af de igangværende forhandlinger om Forslag til direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (KOM (2002) 119).

Erhvervs- og Boligstyrelsen har på baggrund af det fremsatte direktivforslag gennemført en høring.

2. Europa-Parlamentets holdning

Direktivforslaget er sendt i høring i Europa-Parlamentet. Parlamentets holdning foreligger endnu ikke og forventes ikke at være klarlagt inden valget til Europa-Parlamentet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da det ikke sigter mod detaljeret og systematisk harmonisering af national regulering på tjenesteydelsesområdet, men alene tilvejebringer en retlig ramme til sikring af den traktatfæstede etableringsfrihed og den frie udveksling af tjenesteydelser.

For så vidt angår proportionalitetsprincippet er det Kommissionens opfattelse, at de foreslåede instrumenter er afbalanceret i forhold til de indsatsområder, som er nødvendige for at sikre gennemførelsen af et reelt indre marked for tjenesteydelser.

Regeringen er i udgangspunktet enig med Kommissionen i disse betragtninger.

4. Gældende dansk ret

EU's regler om etableringsadgang omfatter enhver EU statsborger, som ønsker at etablere sig i en anden medlemsstat indenfor rammerne af de nationale godkendelsesordninger.

Reglerne om fri udveksling af varer og tjenester gælder tilsvarende ethvert firma etableret i EU.

Omfanget af konsekvenser for gældende dansk ret skal kortlægges analytisk. Resultatet af analysen fremlægges for udvalget.

Det anføres hertil, at resultatet af den screening af markedsadgangsvilkårene, som er forudsat at blive afsluttet inden udløbet af 2007 eventuelt kan føre til behov for efterfølgende lovændringer.

5. Høring

Ved skrivelse af 27. februar 2004 er nedenstående organisationer blevet hørt vedrørende direktivforslaget om tjenesteydelser i det indre marked. De samme parter blev desuden ved brev af skrivelse af 19. februar inviteret til en præsentation af forslaget ved Kommissionen den 2. marts i Erhvervs- og Boligstyrelsen. I høringsskrivelsen blev det betonet, at som følge af forslagets kompleksitet forestår efter høringsrunden et omfattende arbejde med nøjere analyse af forslagets konsekvenser forud for endelig afklaring af regeringens holdning til forslaget.:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Almindelige Danske Jordemoderforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejds miljøinstituttet, Arbejdstilsynet, BAT-kartellet, BFID, Bibliotekarforbundet, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler, Bryggerforeningen, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Arbejdsgivere (BYG), Børsmæglerforeningen, CO-Industri, DAKOFA, DANAK, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Lærerforening, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Nationalbank, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Turistråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske entreprenører, Danske kloakmestre, Den Danske Dyrlægeforening, Den Danske Landinspektørforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Kiropraktorforening, Dansk magisterforening, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Navigatorforening, Dansk Patent- og varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Optikerforening, Dansk Psykologforening, Dansk Standard, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Sø-restaurationsforening, Dansk Tandlægeforening, Dansk Textil Union, Dansk Tipstjeneste, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Varefakta Nævn, Danske Andelsselskaber, Danske bandagister, Danske Bioanalytikere, Danske Busvognmænd Direktoratet for Fødevarerhverv, Danske Fysioterapeuter, Danske Maritime, De Danske Patentagenters Forening, DSB, DS Håndværk & Industri, Elektricitetsrådet, Ergoterapeutforeningen, Farmakonforeningen, FDB, Finansforbundet, Finansrådet, Fodterapeuterne, Forbrugerrådet, Foreningen Industriel

Retsbeskyttelse, Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Kliniske Diætister, Foreningen af Radiografer i Danmark, Foreningen Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring og Pension, Frederiksberg Kommune, FTF, Færøernes Landsstyre, Grønlands Hjemmestyre, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK Handel, HTS, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-brancheforeningen, ITEK, Jernbanetilsynet, Kiropraktorforeningen, Det Kommunale Beredskabspersonales Landsforbund, Det Kommunale Kartel, Kommunernes Landsforening, Københavns Fondsbørs, Københavns Kommune, Landsforeningen af Kliniske Tandteknikere, Landsforeningen af statsautoriserede fodterapeuter, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Lego, Lægemedelindustriforeningen-LIF, Maskinmestrenes Forening, MEGROS, Parallelimportørforeningen af Lægemidler, Psykologforeningen, Psykolognævnet, Holger Rasmussen, Realkreditrådet, Sammenslutningen af Danske Andelskasser, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, De Samvirkende Købmænd, SID, Statens Lufthavnsvesen, Statens og Kommunernes Indkøbsservice, Statens Serum Institut, Tandlægeforeningen, Teknisk Landsforbund, Telestyrelsen, Teknik-Installatørernes Forening, Værdipapircentralen A/S, Det Økologiske Råd.

Heraf har følgende parter haft bemærkninger til direktivforslaget:

Advokatrådet, Den Almindelige Danske Lægeforening, BAT-Kartellet, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Textil Union, Dansk Tipstjeneste, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Danske Maritime, FTF, HK Handel, HTS, Håndværksrådet, Landsorganisationen i Danmark, Realkreditrådet, De Samvirkende Købmænd.

Følgende parter har meddelt, at de ikke har bemærkninger til direktivforslaget: CO-Industri, DANAK, Danmarks Miljøundersøgelser, Foreningen Registrerede Revisorer, Værdipapircentralen A/S.

Nedenfor resumeres en række af de betragtninger, der fremgår af høringssvarene.

Generelle bemærkninger til direktivforslaget: Advokatrådet, Danmarks Apotekerforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmægler Forening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Rederiforening, Dansk Textil Union, Danske Maritime, HTS, Håndværksrådet og Landsorganisationen i Danmark udtrykker generel støtte til forslagens intentioner om en realisering af det indre marked for tjenesteydelser.

Advokatrådet, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Den Almindelige Danske Lægeforening, HK Handel og Landsorganisationen i Danmark, giver udtryk for enighed i behovet for fortsat

7

analyse forud for endelig stillingtagen til detaljerne i forslaget, ligesom de alle endvidere har givet tilsagn om interesse for at blive inddraget i dette analytiske arbejde.

Etableringsadgangen og gældende autorisationskrav. En række bemærkninger knytter sig til adgangen for andre medlemsstaters tjenesteydere til udøvelse af lovregulerede erhverv i forbindelse med etablering.

Generelt peger Dansk Industri på, at ved et begrænset antal tilladelser bør auktioner undgås som fordelingsprincip.

Apotekersektoren. Danmarks Apotekerforening peger på, at salg af lægemidler ikke er blevet gjort til genstand for fuld fællesskabsharmonisering, og at der derfor kan argumenteres for, at området bør holdes udenfor direktivet. Efter foreningens opfattelse vil de gældende danske regler ikke være omfattet af ”forbudt” regulering (forslagets artikel 14), hvorimod de vil være omfattet af screeningskravet (artikel 15).

Særlige håndværksmæssige ydelser, herunder vand, spildevand, VVS- og elarbejde. FTF og Dansk Vand- og Spildevandsforening udtrykker betænkelighed ved ændrede regler for vandforsyning og spildevandsbehandling med særlig henblik på forsyningssikkerhed og overholdelse af kvalitetsnormer. Håndværksrådet finder, at visse artikler i forslaget kan give problemer i forhold til visse nugældende danske autorisationsordninger, herunder el, gas og kloakering, og anbefaler, at der sikres adgang til opretholdelse af krav om sikkerhedskvalitetssikringssystemer og særlig uddannelse som betingelse for adgang til at udføre visse installationer m.v.

Vagtvirksomhed. HTS lægger vægt på at opretholde godkendelsesprocedurerne for vagtselskaber, men ser en mulighed i at flytte udstedelsen fra den enkelte politikreds til et centralt kontor.

Restaurations- og hotelvirksomhed. HTS finder, at den danske autorisationsordning sikrer, at udøveren har den rette uddannelse og viden til at håndtere vanskelige situationer på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

Dørmænd. HTS konstaterer, at den igangværende lovproces (L 163) med autorisationsproces for dørmænd vil sikre den enkelte dørmands nødvendige kvalifikationer indenfor områderne kommunikation og konflikthåndtering, personlig sikkerhed, retsregler, førstehjælp og praktisk håndtering af store menneskemængder.

Næringsloven. HTS finder det afgørende, at målsætningerne i den kommende ”Lov om næringsbrev til fødevarerbutikker” også skal opfyldes af udenlandske virksomheder, der etablerer sig i Danmark. Dansk Textil Union ønsker bestemmelserne i Næringslovens § 10 om etablering og udførelsen af erhverv opretholdt, men finder samtidig, at lovens bestemmelser er indenfor rammerne af, hvad der er tilladt i henhold til forslagets art. 15.

Spilletjenester. Dansk Tipstjeneste udtrykker usikkerhed om, i hvilket omfang etablering af spilletjenester er omfattet af forslaget, men finder, at området bør

undtages fra direktivets anvendelsesområde.

Advokatvirksomhed. Advokatsamfundet har opregnet en række spørgsmål om advokaters etableringsadgang, som man mener kræver en nærmere afklaring.

Oprindelseslandsprincippet. En række høringsparter har kommenteret på forslaget om introduktion af oprindelseslandsprincippet som det grundlæggende element i forbindelse med den frie udveksling af tjenesteydelser.

Generelt anfører Advokatrådet en række problemer af overvejende juridisk karakter.

Håndværksrådet er generelt positivt overfor princippet.

HTS anfører, at princippet først bør tages i brug efter grundig overvejelse af hvert enkelt autorisationsbaserede område.

Dansk Handel & Service tilslutter sig generelt princippet, men finder, at det bør sikres, at princippet ikke fører til konkurrenceforvridning.

FTF finder, at princippet bør overvejes nøje med særlig henblik på forsyningssikkerheden.

HK Handel, BAT Kartellet og Landsorganisationen i Danmark finder det mere hensigtsmæssigt at operere med et bestemmelseslandsprincip.

Særlige håndværksmæssige ydelser. Håndværksrådet anfører, at de sikkerhedsmæssige betænkeligheder, som er anført ovenfor vedrørende etablering, også gør sig gældende for så vidt angår introduktion af oprindelseslandsprincippet. Dansk Vand- og Spildevandsforening noterer med tilfredshed visse erhvervs undtagelse for oprindelseslandsprincippet og ønsker undtagelsen eksplicit udvidet til kloak- og spildevand.

Ejendomsomsætning. Dansk Ejendomsmægler Forening og Realkreditrådet finder det risikabelt for retstilstanden, at reglerne i den danske lov om omsætning af fast ejendom ikke vil kunne finde anvendelse på grænseoverskridende ejendomsmæglerydelser.

Spilletjenester. Dansk Tipstjeneste og Dansk Handel & Service ønsker spilletjenester undtaget.

Med hensyn til forslaget om, at oprindelseslandsprincippet også omfatter anvendelsen af kommerciel kommunikation/reklame, anfører Dansk Industri og Den Almindelige Danske Lægeforening betænkeligheder.

For så vidt angår princippet adgang til udstationering af medarbejdere finder FTF, HK Handel og BAT Kartellet, at danske myndigheder fortsat bør have adgang til at afvise udstationering af medarbejdere, som ikke har de fornødne kvalifikationer til den pågældende opgave i henhold til dansk lov.

BAT Kartellet giver desuden udtryk for, at et eventuelt servicedirektivs regler bør vige for de danske sikringsmekanismer overfor de nye EU-landes statsborgere.

Derimod er Håndværksrådet af den opfattelse, at de særlige regler for udstationering i forslagets artikel 24 og 25 udgør en anbefalelsesværdig administrativ lettelse.

Dansk Industri opfordrer til, at der i forbindelse med tjenesteyderes pligtindberetninger om udsendte medarbejdere indføres en minimumsgrænse for den arbejdsperiode, der er indberetningspligtig.

Landsorganisationen i Danmark og FTF finder, at det i kontrol- og skattemæssig henseende er problematisk, at tjenesteydere i henhold til forslagets bestemmelser om retten til fri udveksling af tjenesteydelser ikke skal registreres.

Vikartjenester. FTF, Landsorganisationen i Danmark og HK Handel frygter, at princippet vil medføre en u hensigtsmæssig stigning af vikarbejde.

Kvikskranke. Kommissionens forslag om obligatorisk oprettelse af kvikskranke(r) giver ligeledes anledning til en række kommentarer:

Generelt. Dansk Industri, Dansk Handel & Service finder tanken om en kvikskranke og kravet om adgang til elektronisk information nyttig for realiseringen af direktivets målsætning.

Advokater. Advokatrådet formoder, at Advokatsamfundets virke i registreringshenseende i praksis fungerer som en kvikskranke i direktivets forstand, således at Advokatsamfundet også i fremtiden vil kunne varetage denne funktion.

Tjenesteydelser leveret i sammenhæng med andre leverancer. Dansk Industri og Danske Maritime finder, at det ikke fremgår tilstrækkelig klart af forslagets tekst, at det også omfatter tjenesteydelser i forbindelse med levering af hardware, f.eks. maskininstallation.

Planloven og Næringsloven. Dansk Handel & Service, Dansk Textil Union, De Samvirkende Købmænd giver udtryk for den formodning, at disse danske lovgivninger falder udenfor Kommissions definition af ”forbudte krav” (direktivforslagets art. 14).

HK Handel ønsker sikkerhed for, at den danske planlov ikke berøres af et kommende direktiv.

Forsikring. Forsikring og Pension og Håndværksrådet anbefaler, at det mere præcist fastlægges, hvad der er indholdet af forslagets artikel 27 om erhvervsansvarsforsikring.

Danmarks Rederiforening peger på, at uagtet visse transporttjenester er undtaget fra forslaget, er dansk skibsfarts interesse i et *frit marked for søfart og havnetjenester i EU* af et sådant omfang, at man ønsker det vurderet i lyset af konsekvenserne for dansk skibsfart og relaterede tjenesteydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Gennemførelse af forslaget vil kræve konsekvensvurderinger i forhold til en række danske forskrifter især for så vidt angår tilladelses- og autorisationsordninger for en række lovregulerede erhverv, hvor udøvelsen af erhvervet beror på opfyldelsen af specifikke forskrifter.

Endvidere kan det ikke på forhånd afvises, at gennemførelse af oprindelseslandsprincippet for den grænseoverskridende udveksling af tjenesteydelser vil have konsekvenser for eksempel i forhold til dansk lovgivning på forbrugerområdet.

Regeringen vil i de kommende måneder i samarbejde med de berørte parter foretage en nøjere vurdering af konsekvenserne, herunder i videst muligt omfang afdække de forventede konsekvenser af den screening af de berørte tilladelsesordninger, som forudsættes gennemført i forlængelse af forslagets vedtagelse.

Vurdering af lovgivningsmæssige konsekvenser analyseres således i lyset af indkomne høringssvar og på basis af de afklarende drøftelser, der finder sted mellem medlemsstaterne og Kommissionen.

Grundlæggende kan lovgivningsmæssige konsekvenser falde i to faser som resultat af direktivet:

For det første ændringer, der måtte være behov for som et umiddelbart resultat af indholdet af et direktiv.

For det andet ændringer, som måtte være påvist nødvendige i lyset af den screening af national lovgivning, som især relaterer sig til direktivets artikel 15.

For så vidt angår eventuelle statsfinansielle konsekvenser, er det forventningen, at disse ikke vil være af væsentlig betydning, men alene vil relatere sig til den forudsatte etablering af kvikskrænker.

Forslaget har efter regeringens opfattelse ikke umiddelbart konsekvenser for Planloven, idet tilladelser i henhold til Planloven bygger på objektive og ikke-diskriminerende bestemmelser. Planloven vil dog være omfattet af det screeningskrav, som fremgår af direktivforslagets art. 15.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er Kommissionens opfattelse, at etablering af et indre marked for tjenesteydelser vil have væsentlige positive effekter for den europæiske økonomis vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne. I særdeleshed vil den skabe grundlag for, at de små og mellemstore virksomheder i tjenesteydelsessektorerne vil kunne realisere deres vækstpotentialer.

Det danske markeds relativt beskedne volumen betyder i udgangspunktet, at de samfundsøkonomiske potentialer i forhold til dansk økonomi vurderes som overgennemsnitlige. Dels vil adgangen til et integreret indre marked give konkurrencedygtige og innovative danske tjenesteydere reel adgang til et langt større marked, dels vil den forenkede adgang til det danske marked styrke dansk erhvervslivs konkurrenceevne ved at sikre adgangen til konkurrencedygtige tjenesteydelser. Endelig vil forbrugerne høste gevinsterne af en større konkurrence på det danske marked.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om forslaget ved aktuelt notat dateret 25. februar 2004 og mundtlig præsentation den 3. marts 2004.

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

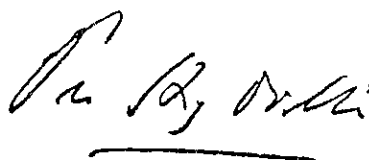
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

14. oktober 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets reviderede grundnotat vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM(2004) 0002

7. oktober 2004

/EBST-roh-era

Ændringer markeret med kursiv og understregning

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM (2004) 0002

Resumé

Kommissionen har fremlagt direktivforslag vedrørende et regelsæt, som skal fjerne hindringer for tjenesteyderes etableringsfrihed og for den frie udveksling

af tjenesteydelser imellem medlemsstaterne. Forslaget er et væsentligt element i Lissabon-processen, som sigter mod at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden inden 2010.

Vedtagelse af direktivforslaget i den nuværende form forudsætter en gennemgang af danske regler vedrørende etableringsregler og udveksling af tjenesteydelser, herunder anerkendelse af oprindelseslandsprincippet. Endvidere forudsættes det, at der etableres særlige kvikskranker med henblik på mere gennemskuelige og brugervenlige godkendelsesprocedurer i forbindelse med andre medlemsstaters tjenesteydere, som ønsker at etablere sig i Danmark.

Gennemførelsen sker efter forslaget successivt på en sådan måde, at forslagets fulde lovgivningsmæssige konsekvenser først vil fremgå efter analyser, der gennemføres efter forslagets vedtagelse. Baggrunden er især, at forslaget opererer med en undersøgelse af de enkelte medlemsstaters markedsadgangsvilkår i en periode på 2 år efter vedtagelsen. Det kan ikke udelukkes, at gennemførelse af direktivforslaget vil kræve ændringer i gældende dansk lovgivning.

Hjemmelsgrundlaget er traktatens artikel 47, stk. 2, og artikel 55 samt traktatens artikel 71 og artikel 80, stk. 2. Vedtagelsen af forslaget skal ske med kvalificeret flertal i Rådet i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. Traktatens artikel 251.

Beslutningsgrundlag for dansk stillingtagen fremsendes, når igangværende analyser kan afsluttes.

En første teknisk gennemgang af direktivforslaget er iværksat i en arbejdsgruppe under Rådet i form af 4 møder i foråret 2004.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om forslaget ved aktuelt notat dateret 25. februar 2004 og mundtlig præsentation den 3. marts 2004.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 13. januar 2004 direktivforslaget om tjenesteydelser i det indre marked. Forslaget blev fremsendt til medlemsstaterne af Rådet for den Europæiske Union den 10. februar 2004.

Forslaget er en vigtig del af det økonomiske reformprogram, som Det Europæiske Råd vedtog i Lissabon i marts 2010, og hvis mål er at gøre EU til den mest konkurrencedygtige og dynamiske, videnbaserede økonomi i verden inden 2010.

Kommissionen har som mål at præsentere et endeligt forslag til vedtagelse i Rådet i første halvår 2005. Forslaget sigter mod en gradvis implementering af bestemmelserne, således at direktivet har fuld virkning i 2010.

Direktivet implementeres i medlemsstaterne inden udgangen af 2007 for så vidt angår de bestemmelser, som sigter mod liberalisering af handelen med tjenesteydelser. Dette drejer sig om afskaffelse af reguleringer, der er "forbudte" som følge af deres diskriminerende karakter, samt gennemførelse af

screeningsprocesser for regulering, som kan være unødigt hæmmende for tjenesteyderes etablering og adgang til fri udveksling.

Senest med udgangen af 2008 etablerer medlemsstaterne de foreslåede administrative lettelses- og åbenhedsprocedurer i form af oprettelse af kvikskranker (one stop shops) og adgang til elektroniske procedurer.

Forslagets hjemmelsgrundlag er traktatens artikel 47, stk. 2, og artikel 55 samt traktatens artikel 71 og artikel 80, stk. 2. Vedtagelse af forslaget skal ske med kvalificeret flertal i Rådet i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. Traktatens artikel 251.

Folketingets Europaudvalg har modtaget aktuelt notat dateret 25. februar 2003 og blev mundtligt orienteret om forslaget den 3. marts 2004 forud for den præsentation af forslaget, som fandt sted i Rådet (konkurrenceevne) den 11. marts 2003.

Forslaget er et rammedirektiv, som omfatter alle tjenesteydelser, som ikke eksplicit er undtaget fra forslaget, idet tjenesteydelser samtidig defineres som ”enhver selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. traktatens artikel 50, der består i at udføre en ydelse, for hvilken der betales en økonomisk modydelse”. Kommissionen anfører i forslaget, at definitionen i henhold til Domstolens retspraksis udelukker ikke-økonomisk virksomhed eller virksomhed, hvor der ikke foreligger betaling, således som det er tilfældet med virksomhed, som staten udfører uden økonomisk modydelse som led i sine opgaver på det sociale, kulturelle, uddannelsesmæssige og retlige område. Derudover er salg af arbejdskraft per definition ikke omfattet af bestemmelserne om serviceydelser, idet arbejdskraftens fri bevægelighed er karakteriseret ved en instruktionsbeføjelse og et over-/underordningsforhold i modsætning til traktatens art. 50 om tjenesteydelser, der fremhæver den selvstændige erhvervsudøvelse.

Følgende tjenesteydelsessektorer er undtaget fra direktivforslaget:

Finansielle tjenesteydelser, der allerede er omfattet af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, elektroniske kommunikationstjenester og netværk, der er reguleret af direktiverne i ”telepakken” fra 2002, transporttjenester, der er underlagt andre fællesskabsinstrumenter baseret på traktatens artikel 71 eller artikel 80, stk. 2 samt virksomhed, som direkte og specifikt er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i det omfang, disse aktiviteter er omfattet af traktatens artikel 45.

Endvidere fremgår det af forslaget, at beskatningsområdet ikke er omfattet. Dog omfatter direktivforslaget diskriminerende beskatningsregler, som efter Domstolens praksis strider mod traktatens artikel 43 om etableringsretten og artikel 49 om den frie udveksling af tjenesteydelser.

Etableringsadgang: Forslaget sigter for det første mod at effektivisere tjenesteyderes ret til etablering i andre medlemsstater. De vigtigste instrumenter i denne sammenhæng er, at direktivet fastslår en række principper for kriterierne i de etablerings- og autorisationsordninger, som værtslandet kan kræve, at servicevirksomheder skal honorere i de forskellige tjenesteydelsessektorer. I særdeleshed er der tale om eksplicit at forbyde krav, som diskriminerer i forhold

til etableringsmulighederne for tjenesteydere fra andre medlemsstater, eksempelvis nationalitets- og bopælskrav.

Med henblik på at sikre at tilladelsesordninger i de enkelte medlemsstater ikke har diskriminerende karakter i forhold til andre fællesskabsvirksomheder, skal der i forlængelse af forslaget ikrafttræden gennemføres en screening af de enkelte medlemslandes tilladelsesordninger.

For at sikre effektivitet og administrativ enkel behandling af tilladelsesansøgninger fra andre medlemsstaters tjenesteydere, etablerer de enkelte medlemsstater særlige ”kvikskrænker” eller ”one stop shops”, som får til opgave at afvikle de administrative formaliteter i forbindelse med ansøgningerne.

Grænseoverskridende levering og køb af tjenesteydelser: Forslaget fastslår for det andet, for så vidt angår udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne, at denne sker på basis af oprindelseslandsprincippet, dvs. at det med forbehold for generelle, midlertidige og individuelle undtagelser er lovgivningen i tjenesteyderens oprindelsesmedlemsstat, der er gældende for den pågældende ydelse. Det er også oprindelsesmedlemsstaten, der har ansvaret for kontrollen med tjenesteyderen og dennes tjenesteydelser. Medlemsstaterne har dog adgang til at træffe særlige foranstaltninger for så vidt angår sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser, udøvelse af erhverv i sundhedssektoren samt beskyttelse af den offentlige orden.

Det bemærkes, at Kommissionens forslag er omfattende og komplekst. På en række områder udestår det derfor at få fastslået det præcise indhold af forslagens bestemmelser. Endvidere vil forslaget for så vidt angår en lang række lovregulerede erhverv skulle ses i sammenhæng med resultatet af de igangværende forhandlinger om Forslag til direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (KOM (2002) 119).

Erhvervs- og Boligstyrelsen har på baggrund af det fremsatte direktivforslag gennemført en høring.

2. Europa-Parlamentets holdning

Direktivforslaget er sendt i høring i Europa-Parlamentet. Parlamentets holdning foreligger endnu ikke og forventes ikke at være klarlagt inden valget til Europa-Parlamentet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da det ikke sigter mod detaljeret og systematisk harmonisering af national regulering på tjenesteydelsesområdet, men alene tilvejebringer en retlig ramme til sikring af den traktatfæstede etableringsfrihed og den frie udveksling af tjenesteydelser.

For så vidt angår proportionalitetsprincippet er det Kommissionens opfattelse, at de foreslåede instrumenter er afbalanceret i forhold til de indsatsområder, som er

nødvendige for at sikre gennemførelsen af et reelt indre marked for tjenesteydelser.

Regeringen er i udgangspunktet enig med Kommissionen i disse betragtninger.

4. Gældende dansk ret

EU's regler om etableringsadgang omfatter enhver EU statsborger, som ønsker at etablere sig i en anden medlemsstat indenfor rammerne af de nationale godkendelsesordninger.

Reglerne om fri udveksling af varer og tjenester gælder tilsvarende ethvert firma etableret i EU.

Omfanget af konsekvenser for gældende dansk ret skal kortlægges analytisk. Resultatet af analysen fremlægges for udvalget.

Det anføres hertil, at resultatet af den screening af markedsadgangsvilkårene, som er forudset at blive afsluttet inden udløbet af 2007 eventuelt kan føre til behov for efterfølgende lovændringer.

5. Høring

Ved skrivelse af 27. februar 2004 er nedenstående organisationer blevet hørt vedrørende direktivforslaget om tjenesteydelser i det indre marked. De samme parter blev desuden ved brev af skrivelse af 19. februar inviteret til en præsentation af forslaget ved Kommissionen den 2. marts i Erhvervs- og Boligstyrelsen. I høringsskrivelsen blev det betonet, at som følge af forslagets kompleksitet forestår efter høringsrunden et omfattende arbejde med nøjere analyse af forslagets konsekvenser forud for endelig afklaring af regeringens holdning til forslaget.:

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Almindelige Danske Jordmoderforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdsmiljøinstituttet, Arbejdstilsynet, BAT-kartellet, BFID, Bibliotekarforbundet, Brancheforeningen for Sæbe, Parfume og Teknisk/kemiske artikler, Bryggeriforeningen, Byggefagenes Kooperative Landssammenslutning, Byggeriets Arbejdsgivere (BYG), Børsmæglerforeningen, CO-Industri, DAKOFA, DANAK, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Lærerforening, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Nationalbank, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Turistråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske entreprenører, Danske kloakmestre, Den Danske Dyr lægeforening, Den Danske Landinspektørforening, Dansk Ejendomsæglerforening, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Kiropraktorforening, Dansk magisterforening, Dansk Metalarbejderforbund, Dansk Navigatørforening, Dansk Patent- og varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Optikerforening, Dansk Psykologforening, Dansk Standard, Dansk

Sygeplejeråd, Dansk Sø-restaurationsforening, Dansk Tandlægeforening, Dansk Textil Union, Dansk Tiptstjeneste, Dansk Transport og Logistik, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Dansk Varefakta Nævn, Danske Andelsselskaber, Danske bandagister, Danske Bioanalytikere, Danske Busvognmænd Direktoratet for Fødevarer Erhverv, Danske Fysioterapeuter, Danske Maritime, De Danske Patentagenters Forening, DSB, DS Håndværk & Industri, Elektricitetsrådet, Ergoterapeutforeningen, Farmakonforeningen, FDB, Finansforbundet, Finansrådet, Fodterapeuterne, Forbrugerrådet, Foreningen Industriel Retsbeskyttelse, Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Kliniske Diætister, Foreningen af Radiografer i Danmark, Foreningen Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Forsikring og Pension, Frederiksberg Kommune, FTF, Færøernes Landsstyre, Grønlands Hjemmestyre, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK Handel, HTS, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, IT-brancheforeningen, ITEK, Jernbanetilsynet, Kiropraktorforeningen, Det Kommunale Beredskabspersonales Landsforbund, Det Kommunale Kartel, Kommunernes Landsforening, Københavns Fondsbørs, Københavns Kommune, Landsforeningen af Kliniske Tandteknikere, Landsforeningen af statsautoriserede fodterapeuter, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Lego, Lægemiddelindustriforeningen-LIF, Maskinmestrenes Forening, MEGROS, Parallelimportørforeningen af Lægemidler, Psykologforeningen, Psykolognævnet, Holger Rasmussen, Realkreditrådet, Sammenslutningen af Danske Andelskasser, Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, De Samvirkende Købmænd, SID, Statens Lufthavsvæsen, Statens og Kommunernes Indkøbsservice, Statens Serum Institut, Tandlægeforeningen, Teknisk Landsforbund, Telestyrelsen, Teknik-Installatørernes Forening, Værdipapircentralen A/S, Det Økologiske Råd.

Heraf har følgende parter haft bemærkninger til direktivforslaget:

Advokatrådet, Den Almindelige Danske Lægeforening, BAT-Kartellet, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Textil Union, Dansk Tiptstjeneste, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Danske Maritime, FTF, HK Handel, HTS, Håndværksrådet, Landsorganisationen i Danmark, Realkreditrådet, De Samvirkende Købmænd.

Følgende parter har meddelt, at de ikke har bemærkninger til direktivforslaget:

CO-Industri, DANAK, Danmarks Miljøundersøgelser, Foreningen Registrerede Revisorer, Værdipapircentralen A/S.

Nedenfor resumeres en række af de betragtninger, der fremgår af høringssvarene.

Generelle bemærkninger til direktivforslaget: Advokatrådet, Danmarks Apotekerforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmægler Forening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Rederiforening, Dansk Textil Union, Danske Maritime, HTS, Håndværksrådet og Landsorganisationen i Danmark udtrykker generel støtte til forslagets intentioner om en realisering af det indre marked for tjenesteydelser.

Advokatrådet, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Vand- og Spildevandsforening, Den Almindelige Danske Lægeforening, HK Handel og Landsorganisationen i Danmark, giver udtryk for enighed i behovet for fortsat analyse forud for endelig stillingtagen til detaljerne i forslaget, ligesom de alle endvidere har givet tilsagn om interesse for at blive inddraget i dette analytiske arbejde.

Etableringsadgangen og gældende autorisationskrav. En række bemærkninger knytter sig til adgangen for andre medlemsstaters tjenesteydere til udøvelse af lovregulerede erhverv i forbindelse med etablering.

Generelt peger Dansk Industri på, at ved et begrænset antal tilladelser bør auktioner undgås som fordelingsprincip.

Apotekersektoren. Danmarks Apotekerforening peger på, at salg af lægemidler ikke er blevet gjort til genstand for fuld fællesskabsharmonisering, og at der derfor kan argumenteres for, at området bør holdes udenfor direktivet. Efter foreningens opfattelse vil de gældende danske regler ikke være omfattet af ”forbudt” regulering (forslagets artikel 14), hvorimod de vil være omfattet af screeningskravet (artikel 15).

Særlige håndværksmæssige ydelser, herunder vand, spildevand, VVS- og elarbejde. FTF og Dansk Vand- og Spildevandsforening udtrykker betænkelighed ved ændrede regler for vandforsyning og spildevandsbehandling med særlig henblik på forsyningssikkerhed og overholdelse af kvalitetsnormer. Håndværksrådet finder, at visse artikler i forslaget kan give problemer i forhold til visse nugældende danske autorisationsordninger, herunder el, gas og kloakering, og anbefaler, at der sikres adgang til opretholdelse af krav om sikkerhedskvalitetssikringssystemer og særlig uddannelse som betingelse for adgang til at udføre visse installationer m.v.

Vagtvirksomhed. HTS lægger vægt på at opretholde godkendelsesprocedurerne for vagtselskaber, men ser en mulighed i at flytte udstedelsen fra den enkelte politikreds til et centralt kontor.

Restaurations- og hotelvirksomhed. HTS finder, at den danske autorisationsordning sikrer, at udøveren har den rette uddannelse og viden til at håndtere vanskelige situationer på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

Dørmænd. HTS konstaterer, at den igangværende lovproces (L 163) med autorisationsproces for dørmænd vil sikre den enkelte dørmands nødvendige kvalifikationer indenfor områderne kommunikation og konflikthåndtering, personlig sikkerhed, retsregler, førstehjælp og praktisk håndtering af store menneskemængder.

Næringsloven. HTS finder det afgørende, at målsætningerne i den kommende ”Lov om næringsbrev til fødevarebutikker” også skal opfyldes af udenlandske virksomheder, der etablerer sig i Danmark. Dansk Textil Union ønsker bestemmelserne i Næringslovens § 10 om etablering og udførelsen af erhverv opretholdt, men finder samtidig, at lovens bestemmelser er indenfor rammerne af, hvad der er tilladt i henhold til forslaget art. 15.

Spilletjenester. Dansk Tiptjeneste udtrykker usikkerhed om, i hvilket omfang etablering af spilletjenester er omfattet af forslaget, men finder, at området bør undtages fra direktivets anvendelsesområde.

Advokatvirksomhed. Advokatsamfundet har opregnet en række spørgsmål om advokaters etableringsadgang, som man mener kræver en nærmere afklaring.

Oprindelseslandsprincippet. En række høringsparter har kommenteret på forslaget om introduktion af oprindelseslandsprincippet som det grundlæggende element i forbindelse med den frie udveksling af tjenesteydelser.

Generelt anfører Advokatrådet en række problemer af overvejende juridisk karakter.

Håndværksrådet er generelt positiv overfor princippet.

HTS anfører, at princippet først bør tages i brug efter grundig overvejelse af hvert enkelt autorisationsbaserede område.

Dansk Handel & Service tilslutter sig generelt princippet, men finder, at det bør sikres, at princippet ikke fører til konkurrenceforvridning.

FTF finder, at princippet bør overvejes nøje med særlig henblik på forsyningssikkerheden.

HK Handel, BAT Kartellet og Landsorganisationen i Danmark finder det mere hensigtsmæssigt at operere med et bestemmelseslandsprincip.

Særlige håndværksmæssige ydelser. Håndværksrådet anfører, at de sikkerhedsmæssige betænkeligheder, som er anført ovenfor vedrørende etablering, også gør sig gældende for så vidt angår introduktion af oprindelseslandsprincippet. Dansk Vand- og Spildevandsforening noterer med tilfredshed visse erhvervs undtagelse for oprindelseslandsprincippet og ønsker undtagelsen eksplicit udvidet til kloak- og spildevand.

Ejendomsomsætning. Dansk Ejendomsmægler Forening og Realkreditrådet finder det risikabelt for retstilstanden, at reglerne i den danske lov om omsætning af fast ejendom ikke vil kunne finde anvendelse på grænseoverskridende ejendomsmæglerydelser.

Spilletjenester. Dansk Tiptjeneste og Dansk Handel & Service ønsker spilletjenester undtaget.

Med hensyn til forslaget om, at oprindelseslandsprincippet også omfatter anvendelsen af kommerciel kommunikation/reklame, anfører Dansk Industri og Den Almindelige Danske Lægeforening betænkeligheder.

For så vidt angår princippet adgang til udstationering af medarbejdere finder FTF, HK Handel og BAT Kartellet, at danske myndigheder fortsat bør have adgang til at afvise udstationering af medarbejdere, som ikke har de fornødne kvalifikationer til den pågældende opgave i henhold til dansk lov.

BAT Kartellet giver desuden udtryk for, at et eventuelt servicedirektivs regler bør vige for de danske sikringsmekanismer overfor de nye EU-landes statsborgere.

Derimod er Håndværksrådet af den opfattelse, at de særlige regler for udstationering i forslagets artikel 24 og 25 udgør en anbefalelsesværdig administrativ lettelse.

Dansk Industri opfordrer til, at der i forbindelse med tjenesteyderes pligtindberetninger om udsendte medarbejdere indføres en minimumsgrænse for den arbejdsperiode, der er indberetningspligtig.

Landsorganisationen i Danmark og FTF finder, at det i kontrol- og skattemæssig henseende er problematisk, at tjenesteydere i henhold til forslagets bestemmelser om retten til fri udveksling af tjenesteydelser ikke skal registreres.

Vikartjenester. FTF, Landsorganisationen i Danmark og HK Handel frygter, at princippet vil medføre en u hensigtsmæssig stigning af vikararbejde.

Kvikskranner. Kommissionens forslag om obligatorisk oprettelse af kvikskranke(r) giver ligeledes anledning til en række kommentarer:

Generelt. Dansk Industri, Dansk Handel & Service finder tanken om en kvikskranke og kravet om adgang til elektronisk information nyttig for realiseringen af direktivets målsætning.

Advokater. Advokatrådet formoder, at Advokatsamfundets virke i registreringshenseende i praksis fungerer som en kvikskranke i direktivets forstand, således at Advokatsamfundet også i fremtiden vil kunne varetage denne funktion.

Tjenesteydelser leveret i sammenhæng med andre leverancer. Dansk Industri og Danske Maritime finder, at det ikke fremgår tilstrækkelig klart af forslagets tekst, at det også omfatter tjenesteydelser i forbindelse med levering af hardware, f.eks. maskininstallation.

Planloven og Næringsloven. Dansk Handel & Service, Dansk Textil Union, De Samvirkende Købmænd giver udtryk for den formodning, at disse danske lovgivninger falder udenfor Kommissions definition af ”forbudte krav” (direktivforslagets art. 14).

HK Handel ønsker sikkerhed for, at den danske planlov ikke berøres af et kommende direktiv.

Forsikring. Forsikring og Pension og Håndværksrådet anbefaler, at det mere præcist fastlægges, hvad der er indholdet af forslagets artikel 27 om erhvervsansvarsforsikning.

Danmarks Rederiforening peger på, at uagtet visse transporttjenester er undtaget fra forslaget, er dansk skibsfarts interesse i et **frit marked for søfart**

og havnetjenester i EU af et sådant omfang, at man ønsker det vurderet i lyset af konsekvenserne for dansk skibsfart og relaterede tjenesteydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Gennemførelse af forslaget vil kræve konsekvensvurderinger i forhold til en række danske forskrifter især for så vidt angår tilladelses- og autorisationsordninger for en række lovregulerede erhverv, hvor udøvelsen af erhvervet beror på opfyldelsen af specifikke forskrifter.

Endvidere kan det ikke på forhånd afvises, at gennemførelse af oprindelseslandsprincippet for den grænseoverskridende udveksling af tjenesteydelser vil have konsekvenser for eksempel i forhold til dansk lovgivning på forbrugerområdet.

Regeringen vil i de kommende måneder i samarbejde med de berørte parter foretage en nøjere vurdering af konsekvenserne, herunder i videst muligt omfang afdække de forventede konsekvenser af den screening af de berørte tilladelsesordninger, som forudsættes gennemført i forlængelse af forslagets vedtagelse.

Vurdering af lovgivningsmæssige konsekvenser analyseres således i lyset af indkomne høringssvar og på basis af de afklarende drøftelser, der finder sted mellem medlemsstaterne og Kommissionen.

Grundlæggende kan lovgivningsmæssige konsekvenser falde i to faser som resultat af direktivet:

For det første ændringer, der måtte være behov for som et umiddelbart resultat af indholdet af et direktiv.

For det andet ændringer, som måtte være påvist nødvendige i lyset af den screening af national lovgivning, som især relaterer sig til direktivets artikel 15.

For så vidt angår eventuelle statsfinansielle konsekvenser, er det forventningen, at disse ikke vil være af væsentlig betydning, men alene vil relatere sig til den forudsatte etablering af kvikskranker.

Forslaget har efter regeringens opfattelse ikke umiddelbart konsekvenser for Planloven, idet tilladelser i henhold til Planloven bygger på objektive og ikke-diskriminerende bestemmelser. Planloven vil dog være omfattet af det screeningskrav, som fremgår af direktivforslagets art. 15.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er Kommissionens opfattelse, at etablering af et indre marked for tjenesteydelser vil have væsentlige positive effekter for den europæiske økonomis vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne. I særdeleshed vil den

skabe grundlag for, at de små og mellemstore virksomheder i tjenesteydelsessektorerne vil kunne realisere deres vækstpotentialer.

Det danske markeds relativt beskedne volumen betyder i udgangspunktet, at de samfundsøkonomiske potentialer i forhold til dansk økonomi vurderes som overgennemsnitlige. Dels vil adgangen til et integreret indre marked give konkurrencedygtige og innovative danske tjenesteydere reel adgang til et langt større marked, dels vil den forenklede adgang til det danske marked styrke dansk erhvervslivs konkurrenceevne ved at sikre adgangen til konkurrencedygtige tjenesteydelser. Endelig vil forbrugerne høste gevinsterne af en større konkurrence på det danske marked.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om forslaget ved aktuelt notat dateret 25. februar 2004 og mundtlig præsentation den 3. marts 2004.

Folketingets Europaudvalg modtog grundnotat af 29. april 2004 om forslaget. Nærværende grundnotat korrigerer alene nævnte notat for så vidt angår henvisningen til gældende beslutningsprocedure for forslaget.

(Uddrag vedr. servicedirektivet)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR.DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

16. maj 2006

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 24. maj 2006 –
rådsmøde (konkurrenceevne) den 29. maj 2006 – vedlægges Økonomi- og
Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på
dagsordenen.

Materialet er ligeledes sendt til Folketingets Erhvervsudvalg samt
Folketingets Retsudvalg for så vidt angår direktivforslaget om
forbrugerkreditaftaler.

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

15. maj 2006

IS

Eksp.nr. 268992

/lbc-dep

Samlet aktuelt notat vedr. Rådsmøde (Konkurrenceevne) den 29. maj 2006.

Notatet er ligeledes sendt til Folketingets Erhvervsudvalg samt Folketingets Retsudvalg for så vidt angår direktivforslaget om forbrugerkreditaftaler.

1. Strategien for bæredygtig udvikling	2
2. Revideret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM(2006) 160 endelig udgave	6
3. Bedre regulering – forenkling af reguleringen	33
4. Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkreditaftaler og ændring af Rådets direktiv 93/13/EF (DS 302/06 af 13. april 2006)	36

2. Revideret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM(2006) 160 endelig udgave

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har den 4. april 2006 fremlagt et revideret direktivforslag (KOM(2006)160), som skal fjerne hindringer for tjenesteyderes etableringsfrihed og for den fri udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne. Forslaget er et væsentligt element i Lissabon-strategien, som sigter på at forbedre rammerne for vækst og beskæftigelse i EU. Det oprindelige forslag (KOM(2004) 2 endelig) blev fremlagt af Kommissionen den 13. januar 2004.

Europa-Parlamentet afsluttede sin førstebehandling af det oprindelige direktivforslag med afstemning den 16. februar 2006. Kommissionens reviderede direktivforslag lægger sig tæt op ad Europa-Parlamentets afstemningsresultat.

Forslaget er opdelt i fire hovedafsnit. Det drejer sig om følgende:

- *Administrativ forenkling og etablering:* Denne del af forslaget skal styrke virksomheders adgang til at etablere sig i hele det indre marked. Det indebærer bl.a., at medlemsstaterne skal screene deres lovgivning for at sikre, at den ikke indeholder forbudte krav, der hindrer tjenesteydere i at etablere sig. Desuden skal der i medlemslandene oprettes kvikskranker, hvor tjenesteyderen har én adgang til alle informationer og procedurer, der skal opfyldes.
- *Grænseoverskridende levering af tjenesteydelser:* Denne del skal forbedre den fri levering af midlertidige tjenesteydelser på tværs af landegrænser. Kommissionen foreslår dette forbedret ved indførelse af et princip om fri udveksling af tjenesteydelser.
- *Kvalitet af tjenesteydelser:* I denne del fastsættes der en række fælles regler, der angår tjenesteydernes kvalitet. Reglerne indebærer bl.a., at tjenesteyderne forpligtes til at give en række oplysninger til modtagerne, og at der skal udarbejdes adfærdskodekser.
- *Administrativt samarbejde:* Denne del har til hensigt at forbedre det administrative samarbejde mellem medlemsstaterne for at sikre en effektiv kontrol af tjenesteydere og de tjenesteydelser, som de udfører.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 13. januar 2004 direktivforslaget om tjenesteydelser i det indre marked (KOM(2004) 2 endelig).

Europa-Parlamentet afsluttede sin førstebehandling af forslaget den 16. februar 2006. Det samlede ændringsforslag blev vedtaget med 391 stem-

mer for og 213 imod. Den 4. april 2006 fremsatte Kommissionen et revideret direktivforslag (KOM(2006) 160 endelig).

Forslagets hjemmelsgrundlag er EF-traktatens artikel 47, stk. 2, første og tredje punktum, artikel 55, artikel 71 og artikel 80, stk. 2¹. Vedtagelse af forslaget skal ske med kvalificeret flertal i Rådet i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. EF-traktatens artikel 251.

1.1. Direktivets kapitel I: Formål, anvendelsesområde, forhold til anden EU-ret og definitioner (artikel 1-5)

1.1.1. Formål

Formålet med forslaget er at sikre virksomheders etableringsfrihed, at sikre virksomheders og forbrugeres ret til udveksling af tjenesteydelser på tværs af medlemsstaternes landegrænser samt parallelt hermed at sikre tjenesteydelseernes kvalitet og tilliden mellem medlemslandene.

Det præciseres, at direktivet hverken vedrører liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, eller privatisering af offentlige enheder, der udfører tjenesteydelser. Det præciseres desuden, at direktivet hverken vedrører afskaffelse af monopoler, der udfører tjenesteydelser, eller støtte bevilget af medlemsstaterne, som er omfattet af de fælles konkurrenceregler. Endelig præciseres det, at direktivet ikke berører medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og bestemme, hvordan disse tjenesteydelser skal organiseres og finansieres, i overensstemmelse med statsstøttereglerne, og hvilke specifikke forpligtelser der bør gælde for dem.

1.1.2. Anvendelsesområde

Direktivet finder anvendelse på tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som er etableret i en medlemsstat. Tjenesteydelser defineres som enhver selvstændig erhvervsvirksomhed, der normalt udføres mod betaling.

Det fremgår af direktivforslaget, at direktivet ikke berører følgende områder:

- Fællesskabs- eller national lovgivning, som har til formål at beskytte eller fremme kulturel og sproglig mangfoldighed eller pluralisme i medierne.
- Medlemsstaternes straffelovgivning.
- De arbejdsretlige regler, dvs. enhver form for retlige eller kontraktretlige bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår, arbejdsforhold, her-

¹ Transporttjenester og transportrelaterede tjenesteydelser, der falder ind under EF-traktatens afsnit V er nu undtaget fra direktivets anvendelsesområde, hvorfor henvisningen til artikel 71 og 80 ikke længere burde være relevant.

under sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver.

- Aftale- og konfliktretten på arbejdsmarkedet.
- Udøvelsen af de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt i medlemsstaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder.

I overensstemmelse med traktaten præciseres det desuden i forslaget, at alle offentlige ydelser af en ikke-økonomisk karakter, som er en integreret del af det offentlige velfærdssystem, og hvor der ikke foreligger en betaling ("tjenesteydelser af almen interesse") ikke er omfattet. Dette omhandler fx undervisning inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem i private og offentlige uddannelsesinstitutioner, den nationale kulturpolitik samt grundlæggende velfærdsydelser, herunder forvaltning af sociale sikringsordninger.

Forslaget undtager desuden følgende sektorspecifikke tjenesteydelser/områder:

- Finansielle tjenesteydelser såsom bank-, kredit- eller forsikringsvirksomhed, erhvervstilknyttede eller personlige pensionsordninger, investerings- eller betalingsvirksomheder;
- Elektroniske kommunikationstjenester og -netværk, der er reguleret af direktiverne i "telepakken" fra 2002;
- Transporttjenester og transportrelaterede tjenesteydelser, som falder inden for anvendelsesområdet af afsnit V i EF-traktaten;
- Havnetjenester;
- Vikarbureauers tjenesteydelser;
- Sundhedsydelser, uanset om de leveres inden for rammerne af en fast sundhedsstruktur, uanset hvordan de tilrettelægges og finansieres på nationalt plan, og uanset om ydelserne er offentlige eller private. Undtagelsen omfatter også farmaceutydelser;
- Audiovisuelle tjenesteydelser uanset deres produktions-, distributions- og transmissionsform, herunder radioudsendelser og biografvirksomhed;
- Spilleaktiviteter, som indebærer, at der gøres indsats med penge (økonomisk værdi) i spil, som indeholder et element af tilfældighed, herunder lotterier, kasinoer og væddemål;
- Virksomhed, som er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed, jf. traktatens artikel 45;
- Sociale tjenesteydelser i forbindelse med socialt boligbyggeri, børnepassning og støtte til trængende familier og enkeltpersoner;
- Private sikkerhedstjenester;
- Skatte- og afgiftsområdet.

Tjenesteydelser af en såkaldt almen økonomisk karakter, dvs. tjenesteydelser, der er underlagt særlige offentlige tjenesteforpligtelser, som den pågældende medlemsstat har pålagt en tjenesteyder for at sikre, at visse mål af offentlig interesse opfyldes, er omfattet.

1.1.3. Forholdet til andre retsakter

Bestemmelser vedrørende tjenesteydelser i andre EU-retsakter har forrang i tilfælde af konflikt med bestemmelserne i dette forslag.

Det præciseres endvidere, at direktivet ikke berører den internationale privatret, herunder især internationale privatretlige regler, der regulerer kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontraktforhold. Det præciseres som en konsekvens heraf, at forbrugerne i princippet vil nyde godt af den beskyttelse, som deres nationale forbrugerlovgivning giver dem.

1.1.4. Definitioner

Forslaget indeholder en række definitioner. Således er en tjenesteyder defineret som "enhver fysisk person, der er borger i en medlemsstat, og som udbyder eller udfører en tjenesteydelse, eller enhver juridisk person, jf. traktatens artikel 48 i traktaten, der er etableret i en medlemsstat, og som udbyder eller udfører en tjenesteydelse".

1.2. Direktivforslagets kapitel II: Administrativ forenkling (artikel 5–8)

1.2.1. Forenkling af procedurer

Kapitel II omfatter både tjenesteydelser, der udbydes over grænserne, og tjenesteydelser, der alene udbydes inden for en medlemsstats grænser.

Medlemsstaterne skal undersøge og om nødvendigt forenkle procedurer og formaliteter i forbindelse med adgangen til at optage og udøve en servicevirksomhed.

Kommissionen kan beslutte at indføre harmoniserede formularer på fællesskabsplan i samarbejde med medlemsstaterne.

Medlemsstaterne skal acceptere certifikater, attester eller ethvert andet dokument som bevis for opfyldelsen af et krav fra en anden medlemsstat, hvis tjenesteyderen allerede er omfattet af certifikater m.v., der tjener samme formål. Dette omfatter ikke de tilfælde, der er omhandlet i andre fællesskabsinstrumenter eller som er begrundet i tvingende almene hensyn. Medlemsstaternes ret til at kræve uautoriserede oversættelser af dokumenter til et af deres officielle sprog eller dokumenter, der er omfattet af andre EU-retsakter – fx direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer – berøres heller ikke.

1.2.2. Kvikskranke

Medlemsstaterne skal påse, at der senest tre år efter direktivets ikrafttræden etableres kvikskranke, hvorved tjenesteydere har én indgang til alle nødvendige informationer og til at opfylde alle procedurer og formaliteter i forbindelse med at få adgang til at udøve sin virksomhed i det pågældende land. Alle procedurer og formaliteter, der er nødvendige for adgangen til at optage en servicevirksomhed, skal kunne opfyldes elektronisk via kvikskranke.

Etableringen af kvikskranker berører ikke fordelingen af opgaver eller beføjelser mellem kompetente myndigheder i en medlemsstat.

1.2.3. Ret til information

Medlemsstaterne skal påse, at en række oplysninger er nemt tilgængelige for tjenesteydere og tjenestemodtagere via kvikskrangerne og elektronisk. Det drejer sig om følgende:

- Krav, der gælder for tjenesteydere vedrørende etablering.
- Kontaktoplysninger på de kompetente myndigheder.
- Hvordan og på hvilke vilkår man får adgang til offentlige registre og databaser over tjenesteydere og tjenesteydelser.
- Klagemuligheder, der er alment tilgængelige i tilfælde af tvister.
- Kontaktoplysninger om sammenslutninger og organisationer, hvor tjenesteydere og tjenestemodtagere kan få praktisk bistand.

1.2.4. Elektroniske procedurer

Medlemsstaterne skal påse, at samtlige procedurer og formaliteter i forbindelse med adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed senest tre år efter direktivets ikrafttrædelse kan afvikles uden besvær, på afstand og elektronisk.

1.3. Direktivforslagets Kapitel IIa: Etableringsfrihed (artikel 9-15)

1.3.1. Tilladelses- og autorisationsordninger

Myndigheders kriterier for udstedelse af tilladelser skal være ikke-diskriminerende, objektivt begrundet i tvingende almene hensyn, gennemsigtige og på forhånd offentliggjort. De nationale tilladelsesordninger skal gennemgå en gensidig evaluerings- og konsultationsprocedure efter direktivets ikrafttræden. Hvert land skal senest to år efter direktivets ikrafttræden fremlægge en rapport om sine tilladelsesordninger til Kommissionen, som videreformidler disse til de øvrige lande, der herefter afgiver bemærkninger. På den baggrund forelægger Kommissionen sin sammenfattende rapport for Europa-Parlamentet og Rådet, eventuelt ledsaget af forslag til yderligere initiativer.

Forslaget indeholder herudover en række krav til myndigheders sagsbehandling, som skal sikre en fair, hurtigere og mere gennemsigtig administration af anmodninger om en tilladelse, herunder krav om begrundelse om eventuelle afslag eller andre svar fra de kompetente myndigheder (artikel 10). Tilladelsesprocedurer skal være klare, offentliggjort på forhånd og skal give sikkerhed for, at anmodninger behandles objektivt og uvildigt.

Artikel 11 om tilladelsens varighed forbyder medlemsstaterne at udstede tilladelse af begrænset varighed undtagen i særlige tilfælde. Ifølge artikel 11, stk.1, kan dette kun ske, hvis tilladelsen fornyes automatisk eller kun er betinget af fortsat opfyldelse af kravene, hvis antallet af mulige tilla-

delser er begrænset af et tvingende alment hensyn, eller hvis den begrænsede varighed er begrundet i et tvingende alment hensyn. Det følger af artikel 11, stk. 4, at medlemsstaterne fortsat kan inddrage en tilladelse, hvis betingelserne herfor ikke længere er opfyldt.

Artikel 13 vedrører tilladelsesprocedurer. Heraf fremgår bl.a., at medlemsstaterne skal offentliggøre de frister, inden for hvilken en anmodning behandles. Desuden fremgår det, at udgifter for ansøgeren i forbindelse med tilladelser ikke må overstige omkostningerne ved proceduren. Endelig fremgår det, at en ansøger skal modtage en kvittering for sin ansøgning hurtigst muligt. Kvitteringen skal indeholde svarfrist, klagemuligheder og en besked om, at tilladelsen kan betragtes som udstedt i tilfælde af manglende svar inden for denne frist.

1.3.2. Forbudte krav og krav, der skal evalueres

I henhold til artikel 14 må medlemsstaterne ikke gøre adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed på deres område betinget af:

- Diskriminerende krav, som er direkte eller indirekte begrundet i nationalitet eller det vedtægtsmæssige hjemsteds beliggenhed, herunder at tjenesteyderen, tjenesteyderens personale, servicevirksomhedens ejere eller medlemmer af ledelses- eller tilsynsorganer skal have en bestemt nationalitet.
- Forbud mod at være etableret i flere medlemsstater eller optaget i registre, faglige foreninger og sammenslutninger i flere medlemsstater.
- Begrænsninger i friheden til at vælge mellem et hovedforretningssted og et sekundært forretningssted.
- Krav om gensidighed med den medlemsstat, hvor tjenesteyderen allerede har et forretningssted, bortset fra de krav om gensidighed, der er fastsat i fællesskabsinstrumenterne vedrørende energi.
- Anvendelse i hvert enkelt tilfælde af en økonomisk test, der består af at gøre tilladelsen betinget af, at der kan påvises et økonomisk behov eller markedsefterspørgsel.
- Direkte eller indirekte inddragelse af konkurrerende erhvervsdrivende bortset fra de faglige foreninger og sammenslutninger eller organisationer, der handler som kompetent myndighed (uvildighed).
- Forpligtelse til at stille finansiel sikkerhed eller til at tegne en forsikring hos en tjenesteyder eller et organ, der er etableret på deres område.
- Forpligtelse til allerede at have været optaget i registre eller til tidligere at have udøvet den pågældende virksomhed.

Der skal desuden i henhold til artikel 15 ske en evaluering af krav i de nationale regler med henblik på at vurdere, om disse krav lever op til betingelser om at være ikke-diskriminerende, objektivt begrundet i tvingende almene samfundshensyn samt proportionale. Følgende krav skal evalueres:

- Kvantitative eller territoriale begrænsninger.
- Krav om, at tjenesteyderen skal have en bestemt retlig form.
- Krav vedrørende besiddelsen af et selskabs kapital.
- Krav, der forbeholder bestemte tjenesteydere adgang til den pågældende servicevirksomhed bortset fra kravene i direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (2005/36/EF).
- Forbud mod at have flere forretningssteder på samme stats område.
- Krav om et minimumsantal af ansatte.
- Minimums- og/eller maksimumspriser.
- Krav om, at tjenesteyderen skal levere bestemte andre tjenesteydelser.

Evalueringen omfatter ikke tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvis bestemmelsen retligt eller faktisk hindrer de berørte tjenesteydere i at udføre den særlige opgave, der er tillagt dem.

Efter direktivets ikrafttræden må medlemsstaterne kun indføre nye krav, i det omfang de er i overensstemmelse med ovennævnte betingelser og udspringer af nye omstændigheder. De nye krav skal notificeres til Kommissionen.

1.4. Direktivforslagets kapitel III: Fri udveksling af tjenesteydelser (artikel 16-25)

1.4.1. Princippet om fri udveksling af tjenesteydelser (artikel 16-19)

Medlemsstaterne skal respektere tjenesteudøveres ret til at udøve tjenesteydelser i andre medlemsstater. Medlemsstaterne må i forbindelse med midlertidig levering af tjenesteydelser kun betinge adgangen til eller udøvelsen af serviceerhverv af krav, som er ikke-diskriminerende (såvel direkte som indirekte), proportionale og nødvendige af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller beskyttelse af befolkningens sundhed eller miljøet.

Bestemmelsen indeholder en liste over krav, der er forbudte. Der opstilles forbud mod følgende:

- At en tjenesteyder skal have et forretningssted i landet.
- At der skal indhentes tilladelse hos de kompetente myndigheder (bortset fra direktivets undtagelsesbestemmelser m.m.).
- At der skal indrettes bestemte faciliteter, herunder kontor.
- At der skal være et særligt kontraktforhold mellem tjenesteyder og tjenestemodtager, som forhindrer eller begrænser selvstændiges muligheder for at udføre tjenesteydelser.
- At tjenesteyderen skal være i besiddelse af særlige identitetsbeviser.
- Krav vedrørende udstyr og materialer, som er en integreret del af selve tjenesteydelsen - bortset fra krav, der er nødvendige for at sikre sundheden og sikkerheden på arbejdspladsen.
- Krav, som begrænser tjenestemodtagerens mulighed for at modtage en grænseoverskridende tjenesteydelse, jf. artikel 20 (medlemssta-

terne må ikke diskriminere tjenestemodtagere eller pålægge disse unødige restriktioner, således at udenlandske ydelser fordyres).

Medlemsstaterne kan opretholde og fastsætte krav vedrørende udøvelsen af servicevirksomhed, hvis disse krav er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, den offentlige sundhed eller beskyttelsen af miljøet. Desuden er der heller intet til hinder for, at medlemsstaterne i overensstemmelse med EU-retten anvender sine bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår.

Senest fem år efter direktivets ikrafttræden skal Kommissionen i forlængelse af konsultationer med medlemsstaterne aflevere en rapport om erfaringerne med anvendelsen af princippet. Heri skal indgå overvejelser om behovet for harmoniseringstiltag af tjenesteydelser, som er omfattet af direktivet.

En række tjenesteydelser undtages specifikt fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser:

- Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, herunder posttjenester og forsyning af elektricitet, gas, vand samt affaldsbehandling.
- Direktivet om udstationering (96/71/EF).
- Direktivet om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (95/46/EF).
- Direktivet om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser (77/249/EØF).
- Retslig inkasso.
- Afsnit II i direktivet om erhvervsmæssige kvalifikationer (2005/36/EF) samt krav i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres om, at udøvelsen af en aktivitet forbeholdes et bestemt erhverv.
- Rådets forordning om koordinering af sociale sikringsordninger (nr. 1408/71 EØF).
- De administrative formaliteter i direktivet om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (2004/38/EF).
- Medlemsstaternes mulighed for at kræve visum eller opholdstilladelse fra tredjelandstatsborgere, der begiver sig til en anden medlemsstat i forbindelse med udførelse af en tjenesteydelse.
- Tilladelsesordningen i artikel 3-4 i Rådets forordning om overvågning af og kontrol med overførsel af affald (nr. 259/93 EØF).
- Ophavsret og beslægtede rettigheder, intellektuelle rettigheder samt de rettigheder, der er omfattet af direktiv 87/54/EØF og direktiv 96/9/EF.
- Handlinger, der ifølge loven kræver medvirken af en notar.
- Direktivet om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber m.v.
- Registrering af køretøjer, der er leaset i en anden medlemsstat.

- Bestemmelser vedrørende kontraktlige og ikke-kontraktlige forpligtelser, herunder kontraktformer, der er fastsat i den internationale privatret.

Der kan desuden undtagelsesvis træffes individuelle foranstaltninger over for en tjenesteyder af hensyn til sikkerheden.

1.4.2. Tjenestemodtageres rettigheder (artikel 20-22)

Det følger af gældende domstolspraksis, at modtagere også har rettigheder i medfør af EF-traktatens artikel om den fri bevægelighed. I henhold til artikel 20, må medlemsstaterne ikke diskriminere tjenestemodtagere eller pålægge disse unødige restriktioner navnlig vedrørende krav om indhentning af tilladelse ved køb af en tjenesteydelse fra en anden medlemsstat, vedrørende begrænsninger ved finansiel bistand til kun at omfatte brug af nationale tjenesteydere eller vedrørende skattediskrimination, således at udenlandske ydelser fordyres.

Det præciseres desuden, at der ikke må stilles diskriminerende krav til en tjenestemodtager begrundet i dennes nationalitet eller opholdssted. Tjenestemodtagere skal endvidere kunne modtage en række forbrugerinformationer i andre medlemsstater via nationale kvikskrænker, bl.a. informationer om muligheden for at klage.

Desuden følger det af artikel 22, at tjenestemodtagerne via kvikskrænkerne skal have adgang til en række oplysninger om blandt andet klagemuligheder i tilfælde af tvister, kontaktoplysninger på sammenslutninger m.m.

Artiklerne 23-25, der vedrørte henholdsvis godtgørelse af udgifter til lægebehandling, specifikke bestemmelser om udstationering af arbejdstagere og udstationering af tredjelandsstatsborgere, er udgået i det reviderede forslag.

1.5. Direktivforslagets kapitel IV: Kvalitet (artikel 26-31)

Kapitel IV omfatter både tjenesteydelser, der udbydes over grænserne, og tjenesteydelser, der alene udbydes inden for en medlemsstats grænser.

Forslaget indeholder i artikel 26 en række generelle oplysningspligter for tjenesteyderen – fx pligt til at opgive navn, fysisk adresse, samt om pågældende er optaget i et handelsregister, almindelige forretningsbetingelser og generalklausuler, hvis tjenesteyderen anvender sådanne, kontraktklausuler om lovvalg og/eller værneting m.v. Medlemsstaterne skal sikre, at disse oplysninger alt efter tjenesteyderens ønske meddeles af tjenesteyderen på dennes eget initiativ, er nemt tilgængelige for tjenestemodtageren dér, hvor tjenesteydelsen udføres eller kontrakten er indgået, er nemt tilgængelige for tjenestemodtageren af elektronisk vej via en adresse opgivet af tjenesteyderen eller fremgår af ethvert informationsmateriale, tjenesteyderen har givet tjenestemodtageren, og hvori tjenesteydelserne er beskrevet i detaljer. Endelig skal tjenesteyderen på anmodning fra tjene-

stemodtageren give oplysning om tjenesteydelsens vigtigste karakteristika, prisen for tjenesteydelsen eller, hvis denne ikke kan opgives nøjagtigt, prisberegningemetoden, således at tjenestemodtageren kan efterprøve prisen, eller et tilstrækkeligt udførligt tilbud samt henvise til de faglige regler, der gælder i etableringsmedlemsstaten, og hvordan man får adgang til disse.

Ifølge artikel 27 kan medlemsstaterne sikre sig, at tjenesteydere, hvis tjenesteydelser frembyder en direkte og særlig fare for tjenestemodtagerens eller en tredjeparts sundhed eller sikkerhed eller en risiko for tjenestemodtagernes finansielle sikkerhed, tegner en erhvervsansvarsforsikring, der er passende i forhold til risikoens art og omfang, eller stiller en garanti eller lignende. Medlemsstaterne må dog ikke kræve en erhvervsansvarsforsikring eller faglig garanti, såfremt tjenesteyderen i en anden medlemsstat allerede er dækket af en lignende garanti.

Medlemsstaterne skal efter artikel 28 påse, at tjenesteydere efter anmodning fra tjenestemodtageren meddeler denne, om der findes en eftersalgsgaranti og i givet fald dens indhold. De pågældende oplysninger skal desuden fremgår af tjenesteydernes informationsmateriale.

Jf. artikel 29 pålægges medlemsstaterne at ophæve generelle forbud mod lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation, ligesom medlemsstaterne påser, at lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation overholder faglige regler i overensstemmelse med fællesskabsretten.

Medlemsstaterne skal desuden ophæve generelle forbud mod, at tjenesteydere udøver virksomhed på flere områder. Det skal dog være muligt at opretholde undtagelser af hensyn til at sikre overholdelse af fagetiske regler eller uafhængigheden inden for lovregulerede erhverv.

Jf. artikel 31 skal medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen fremme en udvikling af frivillige europæiske standarder på tjenesteydelsesområdet, samt sørger for, at tjenesteyderne overholder bestemte retningslinier om god praksis ved modtagelse og behandling af klager.

1.6. Direktivforslagets kapitel V: Administrativt samarbejde (artikel 33-38)

Medlemsstaterne udpeger et eller flere kontaktpunkter, der skal anvendes med henblik på at sikre det gensidige administrative samarbejde. Der fastsættes i den forbindelse en række forpligtelser i forhold til gennemførelsen af den gensidige bistand. Det drejer sig bl.a. om udpegning af kontaktpunkter, hvortil anmodninger om oplysninger kan rettes og afgivelse af oplysninger om tjenesteydere, såfremt der fremsættes anmodning herom. De nærmere retningslinier vedrørende fx frister for gennemførelsen fastsættes i en komitéprocedure efter forslagets vedtagelse.

Medlemsstaterne forpligtes til at advare andre medlemsstater, hvis det vurderes, at en tjenesteyders handlinger på eget eller en anden medlems-

stats territorium indebærer en potentiel helbreds- eller sikkerhedsmæssig risiko for personer eller miljøet i EU.

Kommissionen forpligter sig til at skabe et elektronisk system, som skal fremme informationsudvekslingen mellem myndighederne.

Der fastsættes endelig en række bestemmelser vedrørende proceduren for at gøre brug af muligheden for at gøre individuelle undtagelser fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser.

1.7. Direktivforslagets kapitel VI: Konvergens (artikel 39-44)

Medlemsstaterne skal i samarbejde med Kommissionen tilskynde de berørte parter til at udarbejde adfærdskodekser på fællesskabsplan med henblik på at fremme tjenesteydernes kvalitet. Det gælder navnlig på områder som lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation og fagetiske regler.

Senest et år efter direktivets ikrafttræden undersøger Kommissionen muligheden for at fremsætte forslag til harmonisering vedrørende regler for private sikkerhedstjenester, pengetransport og retslig inkasso. Kommissionen undersøger endvidere, hvorvidt der er behov for at træffe yderligere initiativer, fx på områder, der bliver afdækket i forbindelse med den gensidige evalueringsprocedure.

1.8. Direktivforslagets kapitel VII: Gennemførelse af direktivet og revision (artikel 45-47)

Medlemsstaterne skal gennemføre direktivet i national lovgivning senest to år efter direktivets ikrafttræden. Medlemsstaterne skal dog først etablere kvikskrænker og elektronisk sagsbehandling senest tre år efter direktivets ikrafttræden.

Efter forelæggelsen af Kommissionens afsluttende rapport vedrørende medlemsstaternes gensidige evalueringsprocedure, forpligter Kommissionen sig til hvert tredje år at rapportere til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktivet, særlig anvendelsesområdet og bestemmelsen om fri udveksling af tjenesteydelser.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet afsluttede sin førstelæsning af Kommissionen oprindelige forslag med en afstemning i plenarforsamlingen den 16. februar 2006. Europa-Parlamentet foreslår en række ændringsforslag, herunder indskrænkning af anvendelsesområdet. Europa-Parlamentet foreslår desuden, at oprindelseslandsprincippet erstattes af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser, samt at direktivet ikke vedrører medlemsstaternes arbejdsmarkedsreguleringer. Europa-Parlamentets ændringsforslag er i vid udstrækning imødekommet i det reviderede direktivforslag.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da det ikke sigter mod detaljeret og systematisk harmonisering af national regulering på tjenesteydelsesområdet, men alene tilvejebringer en retlig ramme til sikring af den traktatfæstede etableringsfrihed og den frie udveksling af tjenesteydelser.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Målet med forslaget er at sikre virksomheders etableringsfrihed, at sikre virksomheders og forbrugeres ret til udveksling af tjenesteydelser på tværs af medlemsstaternes landegrænser og endelig parallelt hermed at sikre tjenesteydelseernes kvalitet og tilliden mellem medlemslandene. Disse mål vil ikke i tilstrækkelig grad kunne opfyldes af medlemsstaterne, men bedre ved handling på fællesskabsplan.

4. Gældende dansk ret

Forslaget er et rammedirektiv, der som udgangspunkt omfatter al national lovgivning og EU-lovgivning, som regulerer tjenesteydelser. I forslaget er der dog indsat en lang række undtagelser. Der henvises til afsnit 8 om lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget blev sendt i bred høring i specialudvalget for vækst og konkurrenceevne den 4. og 5. april 2006 med svarfrist den 21. april 2006.

Følgende parter har haft bemærkninger til direktivforslaget: 3F, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, BAT-Kartellet, Bryggeriforeningen, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Lærerorganisationer International, Danske Regioner, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Farmaceutforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Textil Union, Dansk Tipstjeneste, Dansk Vand- og Spildevandsforening, De Samvirkende Købmænd, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, HTSI, Håndværksrådet, KODANCB, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark og Tekniq.

Følgende parter har ikke bemærkninger til direktivforslaget: Psykolognævnet og Realkreditrådet.

3F udtrykker tilfredshed med, at det nu er tydeliggjort, at forslaget ikke vedrører arbejdsretten herunder retten til at søge kollektiv overenskomst m.v., samt at bestemmelser om udstationering er udgået. Der lægges vægt på, at betragtning 6e slår fast, at forslaget respekterer EF-initiativer med hjemmel i traktatens artikel 137 med henblik på at virkeliggøre de i artikel 136 nævnte mål om fremme af beskæftigelsen og forbedring af leve- og arbejdsvilkårene. Indskrænkningen i anvendelsesområdet og princippet om fri udveksling af tjenesteydelser hilses også velkomment, men der

stilles spørgsmålstegn ved den gensidige anerkendelse i forhold til autorisationer.

Advokatrådet finder det ikke hensigtsmæssigt, at adgangen til at udføre tjenesteydelser over grænserne for advokater bliver omfattet af direktivet på grund af den uklarhed der efter rådets opfattelse vil være i forholdet mellem de særlige advokatdirektiver og servicedirektivet. Rådet opfordrer til, at der arbejdes for, at advokatdirektiverne generelt undtages fra direktivets anvendelsesområde i overensstemmelse med Europa-Parlamentets forslag.

Akademikernes Centralorganisation (AC) hilser det reviderede forslag velkommen og bemærker især, at arbejdsretten, kollektive forhandlinger og strejkeretten ikke berøres, samt at oprindelseslandsprincippet er udgået. Der opfordres til en afklaring af, at arbejdsretten og retten til at forhandle er adskilt i to forskellige artikler (artikel 1, stk. 6, og 1, stk. 7). Der ønskes en præcisering af begrebet tjenesteydelse af almen interesse med henblik på at sikre, at uddannelsessystemet som helhed ikke omfattes af direktivet. Det foreslås, at formuleringen "støtte til familier og personer med særlige behov", der fremgår af artikel 2, stk. 2(cg), præciseres. Endvidere udtrykkes det, at retten til at definere, hvornår der er tale om særlige offentlige hensyn forbliver et nationalt anliggende med behørig respekt for traktatens krav. Endelig beklager AC, at forbrugerbeskyttelse ikke er nævnt i forbindelse med princippet om fri udveksling af tjenesteydelser.

BAT-Kartellet konstaterer, at direktivteksten nu er tilfredsstillende med hensyn til forholdet til arbejdsmarkedet i almindelighed og til udstationering i særdeleshed, i forhold til fjernelsen af oprindelseslandsprincippet, samt det forhold, at vikarvirksomhed ikke er omfattet.

Bryggeriforeningen udtrykker tilfredshed med forslagens bestemmelser om etablering af kvikskranker.

Danmarks Apotekerforening og Dansk Farmaceutforening noterer med tilfredshed, at apotekerne ikke er omfattet af forslaget.

Danmarks Rederiforening bemærker, at det er afgørende at fastholde, at transportområdet undtages, da søfartsområdet er underlagt et højere liberaliseringsniveau end det, der vil være konsekvensen af dette forslag.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) savner en analyse af forslagens økonomiske konsekvenser samt betydning for dansk lovgivning. Det er dog tilfredsstillende, at forslaget sikrer forslagens neutrale forhold til udstationering. DA kan ikke støtte, at vikarbureauer undtages forslagens anvendelsesområde. DA finder, at forslagens bestemmelse (artikel 1, stk. 7) om, at direktivet ikke berører de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt i medlemsstaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder, er for vidtgående, og at der ikke bør henvises til Charteret om rettigheder.

Danske Lærerorganisationer International (DLI) beklager, at Kommissionen i sit reviderede forslag i modsætning til Europa-Parlamentet har undladt teksten om, at fortolkningsretten vedrørende tjenesteydelser af almen interesse entydigt er overladt til medlemsstaterne, idet dette kan have konsekvenser på uddannelsesområdet. DLI mener, at en række andre ændringer tilsammen er medvirkende til at gøre uddannelsesområdets position som nationalt anliggende mere usikkert. Der opfordres til, at man fra dansk side arbejder for en eksplicit undtagelse af uddannelsesområdet.

Danske Regioner er generelt tilfreds med det reviderede forslag.

Dansk Ejendomsmæglerforening (DE) henviser til sit hørings svar af 10. marts 2004, hvori de bl.a. bemærkede, at de danske regler om omsætning af fast ejendom er nødvendige for at sikre forbrugerne i forbindelse med ejendomsformidling, og at de derfor var tilbageholdende over for forslaget, hvis det resulterede i en ringere beskyttelse af forbrugerne og lavere faglige standarder for branchen. DE bemærker i relation til det reviderede forslag, at der fortsat bør kunne stilles visse minimumskrav til tjenesteydernes faglige kvalifikationer, herunder krav om at der i hvert enkelt forretningssted skal være ansat en daglig leder, som er registreret ejendomsmægler, samt et ejendomsformidlingsvirksomheden skal stille behørig finansiell sikkerhed.

Dansk Handel & Service noterer med tilfredshed, at arbejdsmarksreglerne er undtaget, men mener, at det er utilfredsstillende, at Kommissionen har valgt at undlade oprindelseslandsprincippet, da princippet om fri udveksling af tjenesteydelser kun i mindre grad vurderes at afvige fra nuværende EU-retlige principper. Indskrænkningen af anvendelsesområdet vurderes desuden at være unødvendigt, ligesom tidsrammen for implementeringen er for bred.

Dansk Industri (DI) henviser til svar fra Dansk Arbejdsgiverforening for så vidt angår de arbejdsmarkedspolitiske dele af forslaget. DI mener, at forslaget på væsentlige områder er uambitiøst, men at der på etableringsdelen er tale om skridt i den rigtige retning. Anvendelsesområdet er unødigt indskrænket, bl.a. så DI gerne, at vikarbureauer og private sundhedsydelser blev omfattet af forslaget. DI vurderer, at princippet om fri udveksling af tjenesteydelser ikke vil ændre nævneværdigt på den eksisterende retstilstand samt henviser til, at bevisbyrden for, hvornår et myndighedskrav udgør en ulovlig barriere, lægges på tjenesteyderen, hvorfor effekten af direktivet vil afhænge af hvert enkelt lands vilje til at gennemgå egen lovgivning. DI foreslår, at i tilfælde af, at princippet om fri udveksling af tjenesteydelser ikke ændres, at der indføres en notifikationsprocedure, som forpligter medlemslandene til at notificere ethvert krav, der stilles til en udenlandsk tjenesteyder.

Dansk Magisterforening slutter sig til svar fra Danske Lærerorganisationer International og tilføjer, at visse uddannelsesaktiviteter i visse med-

lemslande betragtes som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og derfor omfattes af direktivet.

Dansk Textil Union (DTU) finder, at artikel 15 om forbudte krav i forhold til etablering kan stille spørgsmålstejn ved opretholdelsen af restriktionerne i planlovens detailbestemmelser og næringslovens § 10 for så vidt angår etablering og udførelse af erhverv. DTU anser dog, at hensynene bag de to love opfylder betingelserne i artikel 15, stk. 3 (kriterier om ikke-diskrimination, nødvendighed og proportionalitet), ligesom de anses for at være objektivt begrundet i tvingende almene hensyn.

Dansk Tipstjeneste noterer med tilfredshed, at spil om penge er undtaget fra direktivets anvendelsesområde, samt at direktivteksten er formuleret således, at enhver fortolkningstvivl er undgået.

Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA) noterer med tilfredshed, at forslaget ikke indeholder bestemmelser, som omhandler vand- og kloakforsyningsydelser eller åbner sektorerne for liberalisering, ligesom det er positivt, at medlemsstaterne hver især har frihed til at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Der udtrykkes støtte til princippet om fri udveksling af tjenesteydelser og undtagelserne herfra. DANVA går ud fra, at alle tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i vandsektoren, herunder vandproduktion, er omfattet af undtagelsen fra princippet.

Forbrugerrådet giver udtryk for moderat tilfredshed med det reviderede forslag. Rådet gør opmærksom på, at de retsregler, der skal gælde i forbrugersager (den internationale privatret fsva. forslag om Rom I og II) ikke er færdigbehandlet, ligesom det bekymrer, at det fremgår, at forbrugers hjemlands regler skal gælde "i princippet", og ikke som udgangspunkt. Det findes ikke rimeligt, at forbrugerbeskyttelse anerkendes som et alment tvingende hensyn i bestemmelserne vedr. etablering, men ikke vedr. princippet om fri udveksling af tjenesteydelser. Der bør stilles direkte krav om ansvarsforsikring og garanti, som nævnt i artikel 27, og information om eftersalgsgaranti bør gives af tjenesteyderen på eget initiativ, ikke kun efter tjenestemodtagerens ønske. Artikel 32 om bilæggelse af tvister bør stille krav om, at der oprettes uafhængige og effektive klagesystemer.

Foreningen af Registrerede Revisorer noterer sig, at specialdirektiver har forrang for forslaget.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører er bekymret for artikel 27 om erhvervsansvarsforsikringer og eftersalgsgaranti, idet forsikringskravene og ansvarskravene i EU-landene ikke harmonerer. Der henvises til den europæiske organisation EFCAs rapport om forsikringssituationen i EU.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) noterer sig, at forslagets forrangsbestemmelse (artikel 3) betyder, at tjenesteydelser omfattet af revisordirektivet falder uden for forslaget, samt at lovpligtig revision er

undtaget fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser. FSR bifalder desuden artikel 27 om ansvarsforsikring og eftersalgsgarantier.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er tilfreds med, at forslaget er neutralt i forhold til arbejdsmarkedet, at oprindelseslandsprincippet er udgået, og at anvendelsesområdet er indsnævret. FTF kritiserer, at Parlamentets tekst, hvorefter det fremgik, at det er op til hvert enkelt medlemsland at fastlægge, hvad der betragtes som tjenesteydelser af almen interesse, ikke er medtaget.

HTSI beklager, at forslaget er stærkt udvandet i forhold til det oprindelige. Præcisering af neutralitet i forhold til arbejdsmarkedet bifaldes, om end indholdet reelt ikke er ændret. Det vurderes at være beklageligt, at man på forhånd udelukker at udvikle nye markeder og tjenester på de områder, der nu er undtaget, herunder offentlige og private sundhedsydelser samt apoteker, sociale tjenesteydelser, skatteområdet, det audiovisuelle område, spilområdet og vikarbureauer. Det beklages, at princippet om frihed til at levere tjenesteydelser i det væsentligste er lig nugældende traktatbestemmelser. Det vurderes at være positivt, at bestemmelser om etablering og administrativ forenkling er bibeholdt. De Samvirkende Købmænd og Dansk Textil Union henviser til HTSI's høringssvar.

Håndværksrådet mener, at det reviderede forslag er en betydelig svækkelse i forhold til det oprindelige, da princippet om fri udveksling af tjenesteydelser i det væsentligste er lig nugældende traktatbestemmelser, hvorved formålet med direktivet ikke kan opfyldes. Bestemmelserne om administrativ forenkling, herunder kvikskranker, samt om forbudte autorisationskrav og screening af krav støttes dog. Det vurderes, at artikel 26 om oplysning om tjenesteydere og deres tjenesteydelser vil kunne påføre erhvervslivet en række uacceptable administrative byrder. Rådet finder det positivt, at artikel 27 om erhvervsansvarsforsikringer og eftersalgsgaranti nu ikke gør erhvervsforsikring obligatorisk, mens det beklages, at den stadig indbyder medlemsstaterne til at stille sådanne krav. Med forbehold herfor kan rådet støtte en vedtagelse af forslaget.

KODA/NCB vurderer, at forslaget vil få betydelig, negativ indvirkning på mulighederne for at sikre, at håndtering af ophavsrettigheder kan finde sted på nationalt niveau efter de regler, som er indeholdt i den danske ophavsretslov. KODA henviser til, at hvis udenlandske forvaltningsselskaber får adgang til det danske marked uden om reglerne i den danske ophavsretslov, vil transaktionsomkostningerne stige, så danske kunstnere kan lide økonomisk skade. KODA henviser til, at Europa-Parlamentet havde vedtaget en betragtning, som undtog kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Landbrugsraadet samt Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger kan tilslutte sig forslaget og finder det især hensigtsmæssigt, at vikarbureauer kun vil være omfattet af udstationeringsdirektivet.

Landsorganisationen i Danmark (LO) meddeler, at der generelt indtages en positiv holdning til forslaget, bl.a. fordi oprindelseslandsprincippet er udgået, samt at arbejdsret og strejkeret og internationale privatretlige regler er undtaget. LO foretrækker Europa-Parlamentets tekstforslag til artikel 1, stk. 6 om undtagelsen af arbejdsretten, grundet udtrykkelig henvisning til overenskomster og strejkeret og til at gennemføre faglige aktioner. Både individuel og kollektiv arbejdsret bør være undtaget. Der stilles spørgsmålstegn ved rækkevidden af undtagelsen af sociale tjenesteydelser, og det skal præciseres, at den også omfatter hjemmehjælp etc. LO kan støtte forslagets konsekvenser vedrørende uddannelse, herunder at det offentligt finansierede uddannelsessystem er undtaget. LO støtter også undtagelsen af vikarbureauer, og at begrænsningerne i værtslandets kontrolmuligheder er fjernet.

Tekniq noterer med tilfredshed, at krav vedr. udførelse af fx el- og vvs-arbejder samt autorisationsordninger på områderne fortsat kan opretholdes.

6. Andre landes holdninger

Det Europæiske Råd fremhævede den 23.-24. marts 2006, at det indre marked for tjenesteydelser skal gøres fuldt funktionsdygtigt, samtidig med at den europæiske sociale model bevares ved at sikre bred enighed om servicedirektivet. Det Europæiske Råd hilste samtidig Europa-Parlamentets afstemning velkommen og noterede sig, at Kommissionen i vid udstrækning agter at basere det ændrede forslag på resultatet af Europa-Parlamentets førstebehandling, samt udtrykte håb om, at institutionerne hurtigt vil kunne afslutte lovgivningsprocessen.

Det reviderede direktivforslag blev præsenteret på det uformelle rådsmøde (Konkurrenceevne) den 20.-21. april 2006 i Graz. På baggrund af de umiddelbare reaktioner kan det konstateres, at der generelt var enighed om, at det reviderede forslag udgjorde et godt grundlag for de videre forhandlinger. Der var et generelt ønske om en teknisk-juridisk gennemgang af det reviderede direktivforslag i Rådet.

En række medlemsstater har desuden signaleret, at de ønsker justeringer i det af Kommissionen fremlagte forslag med henblik på at opnå et direktiv, der ligger tættere på Kommissionens oprindelige forslag. Disse lande har især peget på, at anvendelsesområdet er blevet for begrænset, at der ikke sikres forbedringer for arbejdskraftens frie bevægelighed, og at princippet om fri udveksling af tjenesteydelser ikke sikrer tilstrækkelige forbedringer af det indre marked. Omvendt har en række lande signaleret, at det er vigtigt at holde fast i et direktivforslag, der i vid udstrækning baserer sig på Europa-Parlamentets ændringsforslag.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen støtter generelt, at der skabes et mere reelt og velfungerende indre marked på tjenesteydelsesområdet, da det indeholder et vigtigt vækst- og jobpotentiale. Flere undersøgelser peger på, at barriererne for

tjenesteydere typisk findes i at få adgang til et andet lands marked (dvs. at få mulighed for permanent at etablere sig og mulighed for midlertidigt at levere tjenesteydelser). Det er vigtigt, at disse barrierer fjernes, så tjenesteyderne får lettere adgang til at etablere sig og lettere mulighed for midlertidigt at levere tjenesteydelser. Forslagets bestemmelser om at reducere administrative barrierer, forpligtelser til screening af tilladelses- og autorisationsordninger samt etablering af kvikskrænker vil være velegnede redskaber til at opnå dette.

Skabelsen af et indre marked skal dog ske på en måde, der ikke fører til konkurrence på lavest mulige fællesnævner, ligesom den rette balance mellem fjernelse af hindringer for den fri bevægelighed og forfølgelse af legitime politiske målsætninger samtidig skal sikres.

Det reviderede forslag er et vigtigt skridt i den rigtige retning og tager hånd om mange af de bekymringer, der var til Kommissionens oprindelige forslag. Arbejdsmarkedsområdet, sundhedsområdet, skatteområdet, spil, hvor indsatsen er penge og sociale tjenesteydelser er bl.a. undtaget fra direktivets anvendelsesområde, ligesom oprindelseslandsprincippet er fjernet og erstattet med et alternativt princip om frihed til at levere tjenesteydelser. Dette princip giver ikke på samme måde anledning til håndhævelses-, kontrol- og strafferetlige problemer, da det nu fremgår, at danske myndigheder skal håndhæve danske regler i relation til handlinger foretaget i Danmark.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

På baggrund af en høring af samtlige ministerier, vurderes det umiddelbart, at direktivforslaget kan have lovgivningsmæssige konsekvenser på de nedenfor nævnte områder. Det bemærkes, at visse ændringer vil ske via rammelovgivning og andre i form af konkrete ændringer i de berørte love.

8.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende krav til etablering

Det følger af artikel 9, at medlemsstaternes tilladelsesordninger skal opfylde kriterierne om ikke-diskrimination, proportionalitet og nødvendighed. Ifølge artikel 41 skal medlemsstaterne efter direktivets vedtagelse forelægge medlemsstaterne og Kommissionen en rapport vedrørende de krav, som nævnes i artikel 9 til gensidig evaluering.

Efter direktivets vedtagelse vil medlemsstaterne således skulle foretage en screening af alle nationale tilladelsesordninger med henblik på at konstatere, om de overholder de ovenfor anførte betingelser. Der er allerede foretaget en foreløbig gennemgang af de danske regler, som vil være forbudte eller skal evalueres, som indikerer, at de danske tilladelsesordninger i vidt omfang vurderes at leve op til kravene i artikel 9, se nedenstående gennemgang vedrørende artikel 14 og 15.

Det følger af artikel 10, stk. 6, at eventuelle afslag eller andre svar skal være begrundet. Det vil få betydning i en lang række speciallove, idet der ifølge dansk forvaltningsretlig tradition alene er krav om en begrundelse, såfremt ansøgeren ikke fuldt ud får medhold i sin anmodning.

Det fremgår af artikel 11, at en tilladelse, der udstedes til en tjenesteyder, ikke må være af begrænset varighed, medmindre tilladelsen udstedes automatisk, kun er betinget af fortsat opfyldelse af kravene, eller hvis antallet af mulige tilladelser eller den begrænsede varighed er begrundet i et tvingende alment hensyn.

Artikel 11 har relevans for følgende områder:

- Sikring af havnefaciliteter. Det følger af § 31 i bekendtgørelse nr. 144 af 8. marts 2004 om sikring af havnefaciliteter, at en tilladelse kan tidsbegrænses.
- Bygningssagkyndige (huseftersyn). Ifølge § 5 i bekendtgørelse nr. 190 af 14/03/2006 om huseftersynsordningen gælder en beskikkelse som bygningssagkyndig i 3 år ad gangen.
- Sagkyndige til eftersyn af elevatorer. Det følger af § 30 i bekendtgørelse nr. 509 af 18/06/1997 om anvendelse af elevatorer m.v., at anerkendelsen som sagkyndig gælder for 5 år ad gangen.
- Afholdelse af kurser vedr. dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Plantedirektoratet har i medfør af § 4 i bekendtgørelse nr. 220 af 31/03/2005 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder mulighed for at tidsbegrænse tilladelsen til at afholde kurser.
- Autorisation som kørelærer. Det fremgår af § 17 i bekendtgørelse nr. 1185 af 15/12/2000 om godkendelse af kørelærere, at en autorisation gælder for 5 år.
- Autorisation til at drive inkassovirksomhed. Det følger af § 7 i lov nr. 319 af 14/05/1997 om inkassovirksomhed, at en autorisation gælder for 5 år.
- Autorisation som elinstallatør. Det følger af § 4 i bekendtgørelse af lov nr. 989 af 08/12/2003 om autorisation af elinstallatører, at en tilladelse er tidsbegrænset i 5 år.

En umiddelbar vurdering fra de ansvarlige ministerier er, at disse regler enten er begrundet i tvingende almene hensyn, eller betinget af fortsat opfyldelse af kravene, og derfor fortsat lovligt vil kunne opretholdes.

Af artikel 13, stk. 2, fremgår det, at udgifter i forhold til tilladelsesprocedurer skal stå i et rimeligt forhold til omkostningerne og ikke må overstige omkostningerne ved proceduren. En gennemgang af de eksisterende fiskale gebyrer viser, at forslaget ikke vil få konsekvenser.

Det fremgår af artikel 13, stk. 4, at en tilladelse skal betragtes som givet, såfremt ansøgeren ikke får svar inden for en af myndighederne angivet tidsfrist. Det vil få betydning i en lang række speciallove, idet en ansøger

ifølge dansk forvaltningsretlig tradition almindeligvis ikke vil kunne betragte en tilladelse for givet, såfremt der ikke er modtaget svar inden for en given frist.

Af artikel 13, stk. 5 fremgår det, at tjenesteydere skal modtage en kvittering, når de sender en anmodning. Af kvitteringen skal bl.a. svarfristen og klagemuligheder fremgå. Det vil få betydning i en lang række speciallove, idet en ansøger ifølge dansk forvaltningsretlig tradition ikke modtager klagevejledning, før end en ansøger har modtaget svar på sin ansøgning.

Artikel 14 opregner en række forbudte krav, som medlemsstaterne ikke må stille til tjenesteydere, der ønsker at etablere sig. Hver medlemsstat skal i direktivets gennemførelsesperiode systematisk undersøge, om landets retssystem indeholder sådanne krav og skal afskaffe dem, hvis det er tilfældet.

Artikel 14 vil kunne få betydning for Danmark på følgende områder:

- Dyr læger. Det følger af § 3 i lov nr. 433 af 09/06/2004 om dyrlæger, at den, der autoriseres som dyrlæge, skal kunne beherske dansk, svensk eller norsk. Dette krav har dog tilknytning til direktiv om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (der har forrang i forhold til servicedirektivet), hvoraf det fremgår, at ”de personer, hvis erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendes, skal være i besiddelse af de sprogkundskaber, der er nødvendige for at udøve erhvervet i værtsmedlemsstaten”.
- Translatører. Det følger af praksis, at man bl.a. skal kunne dansk for at opnå en beskikkelse i Danmark. Dette kan udledes af lov nr. 1463 af 22. december 2004 (lov om ændring af lov om translatører og tolke). Dette krav har dog tilknytning til direktiv om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (der har forrang i forhold til servicedirektivet), hvoraf det fremgår, at ”de personer, hvis erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendes, skal være i besiddelse af de sprogkundskaber, der er nødvendige for at udøve erhvervet i værtsmedlemsstaten”.
- Lov om omsætning af fast ejendom. Det følger af § 25, stk. 2, nr. 1, at man skal have fast bopæl i Danmark for at kunne drive ejendoms-mæglervirksomhed. Dog fremgår det af bekendtgørelse nr. 746 af 21. august 2003, at visse udenlandske statsborgere, herunder EU-borgere ikke skal opfylde lovens krav om fast bopæl i Danmark.
- Revisorer. Der findes i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer et krav om, at statsautoriserede og registrerede revisorer skal være etableret i Danmark, og at de skal registreres. Kravet om etablering vil dog blive fjernet som følge af direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, ligesom kravet om registrering vil skulle justeres i lyset af dette direktiv (der har forrang i forhold til servicedirektivet).

- Autorisation som VVS-installatør og kloakmester. Det følger af § 7 i lovbekendtgørelse nr. 988 af 8/12/2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, at der er krav om fast forretningssted i Danmark.
- Godkendelse af kompetente virksomheder på gas-, vand og sanitetsområdet. Det følger af § 7 i lovbekendtgørelse nr. 988 af 8/12/2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, at der er krav om fast forretningssted i Danmark.

Artikel 15 indeholder bestemmelser om evaluering af krav, som kan have en restriktiv virkning på etableringsfriheden. Ifølge artikel 41 skal medlemsstaterne efter direktivets vedtagelse forelægge medlemsstaterne og Kommissionen en rapport vedr. de krav, som nævnes i artikel 15 til gensidig evaluering.

Artikel 15 medfører, at Danmark i forbindelse med den gensidige evalueringssprocedure vil skulle oplyse om disse krav og foretage en evaluering heraf:

- Landinspektørvirksomhed. Det fremgår af § 4a i lovbekendtgørelse nr. 84 af 02/10/2006, at landinspektørvirksomhed kun må udøves i et landinspektørselskab, der drives som aktie- eller anpartsselskab forud i enkeltmandsvirksomhed eller i et fællesskab af praktiserende landinspektører.
- Byggesagkyndig (huseftersyn). Det følger af bekendtgørelse nr. 190 af 14/03/2006 om huseftersynsordningen, at bygningssagkyndige skal holde sig inden for en vis maksimal pris, som fastsættes af myndighederne.
- Omsynsvirksomheder. Det følger af § 14 i lov nr. 473 af 9. juni 2004 om godkendelse og syn af køretøjer, at omsynsvirksomheder skal holde sig inden for en vis maksimal pris.
- Skorstensfejerordningen indeholder visse territoriale begrænsninger.
- Den danske tilladelsesordning for udøvelse af advokatvirksomhed indeholder bl.a. visse ejerskabsbegrænsninger.
- Muslinge- og østersfiskeri fsva. kvantitative og territoriale begrænsninger. Det følger af § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 155 af 7. marts 2000 om muslingefiskeri og § 2 i bekendtgørelse nr. 831 af 26. august 2005 om østersfiskeri, at tilladelse til muslinge- og østersfiskeri typisk kun udstedes til fartøjsejere, der kan dokumentere at have haft et traditionelt fiskeri med fartøjet i det pågældende Limfjorden. Kravene vurderes dog at kunne opretholdes, da de er begrundet i tvingende almene hensyn.
- Næringsloven. Af § 24 fremgår det, at næringsbrev som auktionsholder og vekselerer giver ret til at drive næring i den politikreds, hvor politimesteren har givet tilladelse til. Det vil sige, at hvis der skal erhverves næringsbrev til flere politikredse, skal der søges i alle de relevante kredse.
- Autorisation som el-installatører. Det fremgår af § 4 i lovbekendtgørelse nr. 989 af 16/12/2003, at en autorisation kan udstedes på vilkår,

som begrænser autorisationen enten tidsmæssigt, til enkeltstående opgaver, til særlige typer arbejde eller geografisk.

8.2. Lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende den fri udveksling af tjenesteydelser

Artikel 16 regulerer den frie udveksling af tjenesteydelser. I det omfang lovgivningen omfattes af artikel 16, vil der i særlovgivningen skulle indsættes undtagelsesbestemmelser, som fritager tjenesteydere fra andre medlemsstater, der udøver en midlertidig tjenesteydelse i Danmark. Retsstanden fastholdes overfor tjenesteydere, som er etableret her i landet.

Artikel 16, stk. 1, vil få betydning for følgende regler:

- Markedsføringslovens § 1, 2. led, i relation til markedsføring, der angår smag, anstændighed og almene samfundsinteresser, samt § 8, stk. 2, (træder først i kraft den 1. juli 2006 ved lov nr. 1389 af 21. december 2005 vedrørende ændring af markedsføringsloven) i relation til markedsføring, der angår smag, anstændighed og almene samfundsinteresser over for børn og unge, § 8 (§ 10 efter 1. juli 2006) om forbud mod rabatkuponer forud for køb og § 9 (§ 11 efter 1. juli 2006) om forbud mod købsbetingede konkurrencer, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 17. juli 2000.
- § 6 i lov om visse forbrugeraftaler, jf. lov nr. 451 af 9. juni 2004, om forbud mod uanmodet telefonisk og personlig henvendelse. Det er på nuværende tidspunkt uafklaret, om disse regler vil skulle ophæves i 2013 pga. et allerede vedtaget direktiv om urimelig handelspraksis.
- § 20 i dyreværnsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 344 af 13. maj 2005, hvorefter dyrlæger pålægges en pligt til at anmelde grove forhold af uforsvarlig behandling af dyr til politiet. Denne bestemmelse kan dog muligvis opretholdes under hensyn til den offentlige orden.
- Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr for så vidt angår krav om religiøse og rituelle slagtninger.
- Dyrlægers anmeldepligt for en del smitsomme husdyrsygdomme, jf. bekendtgørelse nr. 954 af 13. oktober 2005 om lister over sygdomme til lov om hold af dyr.
- § 5 i bekendtgørelse nr. 185 af 20. marts 2000, der handler om tilsyn på dyrskuer, udstillinger og lignende samlinger af husdyr, og hvorefter dyrlæger er forpligtet til at sikre, at dyrene er mærket og – for kvægs vedkommende – at de er ledsaget af et sundhedsdokument m.v. Dyrlægerne har desuden pligt til at foretage sundhedsundersøgelse af samtlige dyr for så vidt angår smitsomme husdyrsygdomme samt anmelde forhold.
- § 10 i lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger, hvorefter dyrlæger har pligt til at påtage sig veterinært arbejde som led i offentlig bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos dyr. Forpligtelsen er nærmere beskrevet i instruks nr. 13085 om den praktiserende dyrlæges opgaver og pligter ved mistanke om mund- og klovesyge m.v. af 10. april 1984.

På grund af en uklar ordlyd af visse af direktivets bestemmelser, kan forslaget desuden få betydning for følgende regler:

- Lov nr. 550 af 24. juni 2005 om kloning og genmodificering af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr.
- Lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerrejser for så vidt angår forbrugernes adgang til at afbestille en rejse.
- §§ 13, 15-16 og 28 i lov nr. 691 af 2. juli 2003 om omsætning af fast ejendom for så vidt angår oplysningskrav og -pligt samt rådgivning. Disse krav er dog omfattet af direktivet om urimelig handelspraksis, hvor der gives mulighed for at opretholde mere restriktive regler.

Artikel 16, stk. 2, litra a) indeholder et specifikt forbud mod krav om fast forretningssted i værtsstaten. Bestemmelsen vil indebære, at følgende regler ikke kan opretholdes over for tjenesteydere fra andre medlemsstater i følgende love:

- Næringslovens § 19, stk. 2 og § 22, stk. 3, indeholder krav om fast forretningssted for henholdsvis speditører og vekselerer.
- Der findes i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer et krav om, at statsautoriserede og registrerede revisorer skal være etableret i Danmark. Kravet vil dog blive fjernet som følge af direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.
- Det følger af lovbekendtgørelse nr. 988 af 8. december 2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med gas- og afløbsledninger, at der er krav om fast forretningssted her i landet for virksomheder på gas-, vand-, sanitets- og kloakområdet.

Artikel 16, stk. 2, litra b) indeholder et specifikt forbud mod krav om indhentning af tilladelse eller optages i et register eller faglig forening. Bestemmelsen indebærer, at der ikke vil kunne stilles krav til tjenesteydere, der leverer tjenesteydelser på midlertidig basis, om indhentning af tilladelse eller registrering.

Denne bestemmelse omfatter som udgangspunkt alle danske tilladelses- og registreringsordninger.

- Ifølge en indledende gennemgang er der i alt ca. 90 tilladelsesordninger på serviceområdet, hvoraf omkring 1/3 af ordningerne omhandler erhverv, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Det drejer sig fx om inkassovirksomhed, offentlige forlystelser, kørelærervirksomhed, tilladelse til fremvisning af vilde dyr, landsinspektørvirk-

somhed, skorstensfejer, vvs-installatør og kloakmester og translatører). Tilladelsesordningerne har dog også relation til de uddannelsesmæssige krav, jf. direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Det fremgår af artikel 17, nr. 8, at dette direktiv er undtaget fra artikel 16. Dertil kommer, at en række af tilladelsesordningerne er knyttet hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed samt miljøbeskyttelse.

- § 25, stk. 1-2, i lov nr. 691 af 2. juli 2003 om omsætning af fast ejendom for så vidt angår registrering.
- Der findes i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer et krav om, at statsautoriserede og registrerede revisorer skal registreres. Dette krav vil dog blive justeret som følge af direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (direktivet er undtaget fra artikel 16).
- Ved drift af offentlig fiskeauktion og omsætning med fisk i første omgangsled er der et krav om, at en tjenesteyder, der er etableret og autoriseret i en anden medlemsstat skal registreres i det danske fiskerisystem. Registreringen er nødvendig af hensyn til styringen af den danske fiskekvote.

Artikel 17, litra 20) undtager bestemmelser vedrørende kontraktlige og ikke-kontraktlige forpligtelser fra artikel 16. Det er uklart, om kontraktretten med artikel 17, litra 20) helt er undtaget fra artikel 16. Såfremt det ikke er tilfældet, vil følgende regler ikke kunne håndhæves overfor tjenesteydere fra andre EU-medlemsstater, der midlertidigt udøver virksomhed:

- §§ 11 og 12 (om oplysningspligter), §§ 2, stk. 2, litra c og d, og § 17 (om fortrydelsesret) i lov nr. 451 af 9. juni 2004 om visse forbrugeraftaler for så vidt angår den udvidede fortrydelsesret i forhold til indgåelse af fjernsalgsaftaler.
- Lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerrejser bl.a. vedrørende forbrugernes hæveadgang, den erhvervsdrivendes afhjælpningspligt og -ret.

8.3 Lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende tjenestemodtagers rettigheder

Direktivforslagets artikel 20, stk. 2, medfører, at medlemsstaterne ikke kan begrænse tjenestemodtagers rettighed til at opnå finansiel bistand med den begrundelse, at tjenesteyderen er etableret i en anden medlemsstat eller tjenesteydelsen leveres på et bestemt sted. Det kan medføre behov for ændringer på følgende områder:

- SU-bekendtgørelsens betingelser for at få supplerende stipendium på max. 24.000 kr. om året til dækning af undervisningsafgift til godkendte private uddannelse uden for de nordiske lande vil ikke kunne opretholdes, såfremt direktivet vedtages i sin nuværende form. Ifølge reglerne skal de studerende i dag kunne dokumentere, at uddannelsen

ikke allerede findes i Danmark og skønnes at dække et særligt erhvervsbehov i Danmark.

Det fremgår af artikel 26, at medlemsstaterne skal sikre, at tjenestemodtageren får en række oplysninger af tjenesteyderen. Bestemmelsen vil kunne få betydning i en lang række speciallove, såfremt disse oplysningskrav ikke allerede er gældende.

Med henblik på at gennemføre direktivforslagets artikel 26-32 om tjenesteydernes kvalitet forventes dette at ske via en ny rammelov for tjenesteydelser.

Gennemførelsen af direktivforslagets bestemmelser om administrativt samarbejde (artikel 33-38) kan medføre ændringer i lovgivningen som følge af proceduren under artikel 42, stk. 2, hvorefter Kommissionen sammen med medlemsstaterne fastsætter de nødvendige bestemmelser vedr. den praktiske gennemførelse af bestemmelserne.

8.4. Statsfinansielle konsekvenser

Det følger af direktivforslagets artikel 6, at der skal etableres en eller flere kvikskranger i hver medlemsstat. Kvikskrangerne kan benyttes af tjenesteydere og tjenestemodtagere og skal samtidig være udgangspunkt for udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne. Det skønnes, at etableringsudgifterne til en eller flere kvikskranger i Danmark vil beløbe sig til mellem 19,2 og 23,6 mio. kr. over 4 år.

Det fremgår desuden af direktivforslagets artikel 8, at samtlige procedurer og formaliteter i forbindelse med optagelse og udøvelse af servicevirksomhed skal kunne foregå elektronisk hos kvikskrangeren og de kompetente myndigheder. Finansieringen af den digitalisering, som skal kunne foregå via kvikskrangerne, er indeholdt i udgiftsestimater ovenfor.

En vedtagelse af artikel 20, stk. 2, i dets nuværende form vurderes at kunne få væsentlige statsfinansielle konsekvenser, hvis det ikke længere er muligt at begrænse adgangen for modtagelsen af stipendier til dækning af undervisningsafgift efter danske regler. Der er p.t. omkring 4.000 studerende med SU i udlandet, heraf en væsentlig del i EU-medlemsstater. Selvom en del er optaget på offentlige uddannelsesinstitutioner, vil der være et betydeligt antal, der studerer på private institutioner. Det vurderes, at det i værste fald vil kunne medføre merudgifter på ca. 25 mio. kr.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er Kommissionens opfattelse, at etablering af et indre marked for tjenesteydelser vil have væsentlige positive effekter for den europæiske økonomis vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne. I særdeleshed vil den skabe grundlag for, at de små og mellemstore virksomheder i tjenesteydelsessektorerne vil kunne realisere deres vækstpotentialer.

Mens det indre marked for varer er veludviklet, er barriereniveauet voksende på serviceområdet. Det viser en rapport fra Erhvervs- og Byggestyrelsen, som konkluderer, at de fleste danske virksomheder oplever et voksende antal tekniske handelshindringer ("Grænser for service - Kortlægning af hindringer for international handel med tjenesteydelser", 2005).

En bedre adgang til et integreret indre marked vil dels give konkurrence-dygtige og innovative danske tjenesteydere reel adgang til et langt større marked, dels vil den forenklede adgang til det danske marked styrke dansk erhvervslivs konkurrenceevne ved at sikre adgangen til konkurrence-dygtige tjenesteydelser. Endelig vil forbrugerne høste gevinsterne af en større konkurrence på det danske marked.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionen har ikke foretaget en kvantitativ vurdering af de administrative konsekvenser, som forslaget kan medføre. Det hænger sammen med, at forslaget er et rammedirektiv, som alene fastsætter visse krav og principper. Det er dog den generelle vurdering fra Kommissionen, at de potentielle administrative lettelser er væsentlige.

Forslagets etableringsdel sigter generelt på at forbedre vilkårene for tjenesteyderne og har til hensigt at forenkle procedurer og formaliteter for adgangen som tjenesteyder til at etablere sig i en anden medlemsstat. Dette omfatter bl.a. en screeningsproces i forhold til tilladelsesordninger og en evaluering af nationale krav af betydning for etableringsretten. Disse bestemmelser vurderes at kunne medføre visse administrative lettelser for danske virksomheder.

Etableringen af kvikskranker vurderes desuden at lette virksomhederne for en række administrative byrder, da det bliver lettere for virksomhederne at få adgang til relevante informationer. Virksomhederne slipper således for at skulle henvende sig flere steder for at opnå overblik over, hvilke krav der gælder i forbindelse med en given tjenesteydelse. Virksomhederne får desuden adgang til at få information elektronisk, hvilket må betragtes som en væsentlig administrativ lettelse.

Modsat indeholder forslaget en række oplysningskrav for tjenesteyderne samt visse forpligtelser i forhold til erhvervsforsikringer og eftersalgsgarantier. Disse forpligtelser må formodes at medføre visse administrative konsekvenser for virksomhederne.

En samlet vurdering af forslagets administrative konsekvenser fordelt på fx omstillingsbyrder og løbende byrder er ved at blive foretaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat blev fremsendt den 29. april 2004 samt korrigerendum den 7. oktober 2004. Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om sagen den 19. november 2004, den 3. juni 2005, den 25. november 2005 og den

10. marts 2006. Notater er fremsendt den 12. november 2004, den 30. maj 2005, den 17. november 2005 og den 24. februar 2006.

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

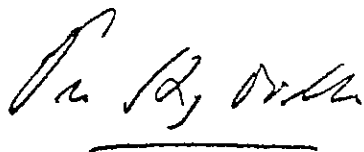
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

17. maj 2006

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat om revideret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM(2006) 160 endelig.

Revideret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked, KOM(2006) 160 endelig udgave

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har den 4. april 2006 fremlagt et revideret direktivforslag (KOM(2006)160), som skal fjerne hindringer for tjenesteyderes etableringsfrihed og for den fri udveksling af tjenesteydelser mellem medlemsstaterne. Forslaget er et væsentligt element i Lissabon-strategien, som sigter på at forbedre rammerne for vækst og beskæftigelse i EU. Det oprindelige forslag (KOM(2004) 2 endelig) blev fremlagt af Kommissionen den 13. januar 2004.

Europa-Parlamentet afsluttede sin førstebehandling af det oprindelige direktivforslag med afstemning den 16. februar 2006. Kommissionens reviderede direktivforslag lægger sig tæt op ad Europa-Parlamentets afstemningsresultat.

Forslaget er opdelt i fire hovedafsnit. Det drejer sig om følgende:

- *Administrativ forenkling og etablering:* Denne del af forslaget skal styrke virksomheders adgang til at etablere sig i hele det indre marked. Det indebærer bl.a., at medlemsstaterne skal screene deres lovgivning for at sikre, at den ikke indeholder forbudte krav, der hindrer tjenesteydere i at etablere sig. Desuden skal der i medlemslandene oprettes kvikskranker, hvor tjenesteyderen har én adgang til alle informationer og procedurer, der skal opfyldes.
- *Grænseoverskridende levering af tjenesteydelser:* Denne del skal forbedre den fri levering af midlertidige tjenesteydelser på tværs af landegrænser. Kommissionen foreslår dette forbedret ved indførelse af et princip om fri udveksling af tjenesteydelser.
- *Kvalitet af tjenesteydelser:* I denne del fastsættes der en række fælles regler, der angår tjenesteydernes kvalitet. Reglerne indebærer bl.a., at tjenesteyderne forpligtes til at give en række oplysninger til modtagerne, og at der skal udarbejdes adfærdskodekser.

Administrativt samarbejde: Denne del har til hensigt at forbedre det administrative samarbejde mellem medlemsstaterne for at sikre en effektiv kontrol af tjenesteydere og de tjenesteydelser, som de udfører.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 13. januar 2004 direktivforslaget om tjenesteydelser i det indre marked (KOM(2004) 2 endelig).

Europa-Parlamentet afsluttede sin førstebehandling af forslaget den 16. februar 2006. Det samlede ændringsforslag blev vedtaget med 391 stemmer for og 213 imod. Den 4. april 2006 fremsatte Kommissionen et revideret direktivforslag (KOM(2006) 160 endelig).

Forslagets hjemmelsgrundlag er EF-traktatens artikel 47, stk. 2, første og tredje punktum, artikel 55, artikel 71 og artikel 80, stk. 2¹. Vedtagelse af forslaget skal ske med kvalificeret flertal i Rådet i fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet, jf. EF-traktatens artikel 251.

1.1. Direktivets kapitel I: Formål, anvendelsesområde, forhold til anden EU-ret og definitioner (artikel 1-5)

1.1.1. Formål

Formålet med forslaget er at sikre virksomheders etableringsfrihed, at sikre virksomheders og forbrugeres ret til udveksling af tjenesteydelser på tværs af medlemsstaternes landegrænser samt parallelt hermed at sikre tjenesteydelseernes kvalitet og tilliden mellem medlemslandene.

Det præciseres, at direktivet hverken vedrører liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, eller privatisering af offentlige enheder, der udfører tjenesteydelser. Det præciseres desuden, at direktivet hverken vedrører afskaffelse af monopoler, der udfører tjenesteydelser, eller støtte bevilget af medlemsstaterne, som er omfattet af de fælles konkurrenceregler. Endelig præciseres det, at direktivet ikke berører medlemsstaternes frihed til i overensstemmelse med fællesskabsretten at fastsætte, hvad de betragter som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og bestemme, hvordan disse tjenesteydelser skal organiseres og finansieres, i overensstemmelse med statsstøttereglerne, og hvilke specifikke forpligtelser der bør gælde for dem.

1.1.2. Anvendelsesområde

Direktivet finder anvendelse på tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som er etableret i en medlemsstat. Tjenesteydelser defineres som enhver selvstændig erhvervsvirksomhed, der normalt udføres mod betaling.

Det fremgår af direktivforslaget, at direktivet ikke berører følgende områder:

¹ Transporttjenester og transportrelaterede tjenesteydelser, der falder ind under EF-traktatens afsnit V er nu undtaget fra direktivets anvendelsesområde, hvorfor henvisningen til artikel 71 og 80 ikke længere burde være relevant.

- Fællesskabs- eller national lovgivning, som har til formål at beskytte eller fremme kulturel og sproglig mangfoldighed eller pluralisme i medierne.
- Medlemsstaternes straffelovgivning.
- De arbejdsretlige regler, dvs. enhver form for retlige eller kontraktretlige bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår, arbejdsforhold, herunder sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver.
- Aftale- og konfliktretten på arbejdsmarkedet.
- Udøvelsen af de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt i medlemsstaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder.

I overensstemmelse med traktaten præciseres det desuden i forslaget, at alle offentlige ydelser af en ikke-økonomisk karakter, som er en integreret del af det offentlige velfærdssystem, og hvor der ikke foreligger en betaling ("tjenesteydelser af almen interesse") ikke er omfattet. Dette omhandler fx undervisning inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem i private og offentlige uddannelsesinstitutioner, den nationale kulturpolitik samt grundlæggende velfærdsydelser, herunder forvaltning af sociale sikringsordninger.

Forslaget undtager desuden følgende sektorspecifikke tjenesteydelser/områder:

- Finansielle tjenesteydelser såsom bank-, kredit- eller forsikringsvirksomhed, erhvervstilknyttede eller personlige pensionsordninger, investerings- eller betalingsvirksomheder;
- Elektroniske kommunikationstjenester og -netværk, der er reguleret af direktiverne i "telepakken" fra 2002;
- Transporttjenester og transportrelaterede tjenesteydelser, som falder inden for anvendelsesområdet af afsnit V i EF-traktaten;
- Havnetjenester;
- Vikarbureauers tjenesteydelser;
- Sundhedsydelser, uanset om de leveres inden for rammerne af en fast sundhedsstruktur, uanset hvordan de tilrettelægges og finansieres på nationalt plan, og uanset om ydelserne er offentlige eller private. Undtagelsen omfatter også farmaceutydelser;
- Audiovisuelle tjenesteydelser uanset deres produktions-, distributions- og transmissionsform, herunder radioudsendelser og biografvirksomhed;
- Spilleaktiviteter, som indebærer, at der gøres indsats med penge (økonomisk værdi) i spil, som indeholder et element af tilfældighed, herunder lotterier, kasinoer og væddemål;
- Virksomhed, som er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed, jf. traktatens artikel 45;
- Sociale tjenesteydelser i forbindelse med socialt boligbyggeri, børnepassning og støtte til trængende familier og enkeltpersoner;
- Private sikkerhedstjenester;

- Skatte- og afgiftsområdet.

Tjenesteydelser af en såkaldt almen økonomisk karakter, dvs. tjenesteydelser, der er underlagt særlige offentlige tjenesteforpligtelser, som den pågældende medlemsstat har pålagt en tjenesteyder for at sikre, at visse mål af offentlig interesse opfyldes, er omfattet.

1.1.3. Forholdet til andre retsakter

Bestemmelser vedrørende tjenesteydelser i andre EU-retsakter har forrang i tilfælde af konflikt med bestemmelserne i dette forslag.

Det præciseres endvidere, at direktivet ikke berører den internationale privatret, herunder især internationale privatretlige regler, der regulerer kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontraktforhold. Det præciseres som en konsekvens heraf, at forbrugerne i princippet vil nyde godt af den beskyttelse, som deres nationale forbrugerlovgivning giver dem.

1.1.4. Definitioner

Forslaget indeholder en række definitioner. Således er en tjenesteyder defineret som ”enhver fysisk person, der er borger i en medlemsstat, og som udbyder eller udfører en tjenesteydelse, eller enhver juridisk person, jf. traktatens artikel 48 i traktaten, der er etableret i en medlemsstat, og som udbyder eller udfører en tjenesteydelse”.

1.2. Direktivforslagets kapitel II: Administrativ forenkling (artikel 5–8)

1.2.1. Forenkling af procedurer

Kapitel II omfatter både tjenesteydelser, der udbydes over grænserne, og tjenesteydelser, der alene udbydes inden for en medlemsstats grænser.

Medlemsstaterne skal undersøge og om nødvendigt forenkle procedurer og formaliteter i forbindelse med adgangen til at optage og udøve en servicevirksomhed.

Kommissionen kan beslutte at indføre harmoniserede formularer på fællesskabsplan i samarbejde med medlemsstaterne.

Medlemsstaterne skal acceptere certifikater, attester eller ethvert andet dokument som bevis for opfyldelsen af et krav fra en anden medlemsstat, hvis tjenesteyderen allerede er omfattet af certifikater m.v., der tjener samme formål. Dette omfatter ikke de tilfælde, der er omhandlet i andre fællesskabsinstrumenter eller som er begrundet i tvingende almene hensyn. Medlemsstaternes ret til at kræve uautoriserede oversættelser af dokumenter til et af deres officielle sprog eller dokumenter, der er omfattet af andre EU-retsakter – fx direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer – berøres heller ikke.

1.2.2. Kvikskranke

Medlemsstaterne skal påse, at der senest tre år efter direktivets ikrafttræden etableres kvikskrænker, hvorved tjenesteydere har én indgang til alle nødvendige informationer og til at opfylde alle procedurer og formaliteter i forbindelse med at få adgang til at udøve sin virksomhed i det pågældende land. Alle procedurer og formaliteter, der er nødvendige for adgangen til at optage en servicevirksomhed, skal kunne opfyldes elektronisk via kvikskrænkerne.

Etableringen af kvikskrænker berører ikke fordelingen af opgaver eller beøjelser mellem kompetente myndigheder i en medlemsstat.

1.2.3. Ret til information

Medlemsstaterne skal påse, at en række oplysninger er nemt tilgængelige for tjenesteydere og tjenestemodtagere via kvikskrænkerne og elektronisk. Det drejer sig om følgende:

- Krav, der gælder for tjenesteydere vedrørende etablering.
- Kontaktoplysninger på de kompetente myndigheder.
- Hvordan og på hvilke vilkår man får adgang til offentlige registre og databaser over tjenesteydere og tjenesteydelser.
- Klagemuligheder, der er alment tilgængelige i tilfælde af tvister.
- Kontaktoplysninger om sammenslutninger og organisationer, hvor tjenesteydere og tjenestemodtagere kan få praktisk bistand.

1.2.4. Elektroniske procedurer

Medlemsstaterne skal påse, at samtlige procedurer og formaliteter i forbindelse med adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed senest tre år efter direktivets ikrafttrædelse kan afvikles uden besvær, på afstand og elektronisk.

1.3. Direktivforslagets Kapitel IIa: Etableringsfrihed (artikel 9-15)

1.3.1. Tilladelses- og autorisationsordninger

Myndighedens kriterier for udstedelse af tilladelser skal være ikke-diskriminerende, objektivt begrundet i tvingende almene hensyn, gennemsigtige og på forhånd offentliggjort. De nationale tilladelsesordninger skal gennemgå en gensidig evaluerings- og konsultationsprocedure efter direktivets ikrafttræden. Hvert land skal senest to år efter direktivets ikrafttræden fremlægge en rapport om sine tilladelsesordninger til Kommissionen, som videreformidler disse til de øvrige lande, der herefter afgiver bemærkninger. På den baggrund forelægger Kommissionen sin sammenfattende rapport for Europa-Parlamentet og Rådet, eventuelt ledsaget af forslag til yderligere initiativer.

Forslaget indeholder herudover en række krav til myndighedens sagsbehandling, som skal sikre en fair, hurtigere og mere gennemsigtig administration af anmodninger om en tilladelse, herunder krav om begrundelse om eventuelle afslag eller andre svar fra de kompetente myndigheder (artikel 10). Tilladelsesprocedurer skal være klare, offentliggjort på forhånd

og skal give sikkerhed for, at anmodninger behandles objektivt og uvildigt.

Artikel 11 om tilladelsens varighed forbyder medlemsstaterne at udstede tilladelse af begrænset varighed undtagen i særlige tilfælde. Ifølge artikel 11, stk.1, kan dette kun ske, hvis tilladelsen fornyes automatisk eller kun er betinget af fortsat opfyldelse af kravene, hvis antallet af mulige tilladelser er begrænset af et tvingende alment hensyn, eller hvis den begrænsede varighed er begrundet i et tvingende alment hensyn. Det følger af artikel 11, stk. 4, at medlemsstaterne fortsat kan inddrage en tilladelse, hvis betingelserne herfor ikke længere er opfyldt.

Artikel 13 vedrører tilladelsesprocedurer. Heraf fremgår bl.a., at medlemsstaterne skal offentliggøre de frister, inden for hvilken en anmodning behandles. Desuden fremgår det, at udgifter for ansøgeren i forbindelse med tilladelser ikke må overstige omkostningerne ved proceduren. Endelig fremgår det, at en ansøger skal modtage en kvittering for sin ansøgning hurtigst muligt. Kvitteringen skal indeholde svarfrist, klagemuligheder og en besked om, at tilladelsen kan betragtes som udstedt i tilfælde af manglende svar inden for denne frist.

1.3.2. Forbudte krav og krav, der skal evalueres

I henhold til artikel 14 må medlemsstaterne ikke gøre adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed på deres område betinget af:

- Diskriminerende krav, som er direkte eller indirekte begrundet i nationalitet eller det vedtægtsmæssige hjemsteds beliggenhed, herunder at tjenesteyderen, tjenesteyderens personale, servicevirksomhedens ejere eller medlemmer af ledelses- eller tilsynsorganer skal have en bestemt nationalitet.
- Forbud mod at være etableret i flere medlemsstater eller optaget i registre, faglige foreninger og sammenslutninger i flere medlemsstater.
- Begrænsninger i friheden til at vælge mellem et hovedforretningssted og et sekundært forretningssted.
- Krav om gensidighed med den medlemsstat, hvor tjenesteyderen allerede har et forretningssted, bortset fra de krav om gensidighed, der er fastsat i fællesskabsinstrumenterne vedrørende energi.
- Anvendelse i hvert enkelt tilfælde af en økonomisk test, der består af at gøre tilladelsen betinget af, at der kan påvises et økonomisk behov eller markedsefterspørgsel.
- Direkte eller indirekte inddragelse af konkurrerende erhvervsdrivende bortset fra de faglige foreninger og sammenslutninger eller organisationer, der handler som kompetent myndighed (uvildighed).
- Forpligtelse til at stille finansiel sikkerhed eller til at tegne en forsikring hos en tjenesteyder eller et organ, der er etableret på deres område.
- Forpligtelse til allerede at have været optaget i registre eller til tidligere at have udøvet den pågældende virksomhed.

Der skal desuden i henhold til artikel 15 ske en evaluering af krav i de nationale regler med henblik på at vurdere, om disse krav lever op til betingelser om at være ikke-diskriminerende, objektivt begrundet i tvingende almene samfundshensyn samt proportionale. Følgende krav skal evalueres:

- Kvantitative eller territoriale begrænsninger.
- Krav om, at tjenesteyderen skal have en bestemt retlig form.
- Krav vedrørende besiddelsen af et selskabs kapital.
- Krav, der forbeholder bestemte tjenesteydere adgang til den pågældende servicevirksomhed bortset fra kravene i direktivet om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (2005/36/EF).
- Forbud mod at have flere forretningssteder på samme stats område.
- Krav om et minimumsantal af ansatte.
- Minimums- og/eller maksimumspriser.
- Krav om, at tjenesteyderen skal levere bestemte andre tjenesteydelser.

Evalueringen omfatter ikke tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, hvis bestemmelsen retligt eller faktisk hindrer de berørte tjenesteydere i at udføre den særlige opgave, der er tillagt dem.

Efter direktivets ikrafttræden må medlemsstaterne kun indføre nye krav, i det omfang de er i overensstemmelse med ovennævnte betingelser og udspringer af nye omstændigheder. De nye krav skal notificeres til Kommissionen.

1.4. Direktivforslagets kapitel III: Fri udveksling af tjenesteydelser (artikel 16-25)

1.4.1. Princippet om fri udveksling af tjenesteydelser (artikel 16-19)

Medlemsstaterne skal respektere tjenesteudøveres ret til at udøve tjenesteydelser i andre medlemsstater. Medlemsstaterne må i forbindelse med midlertidig levering af tjenesteydelser kun betinge adgangen til eller udøvelsen af serviceerhverv af krav, som er ikke-diskriminerende (såvel direkte som indirekte), proportionale og nødvendige af hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller beskyttelse af befolkningens sundhed eller miljøet.

Bestemmelsen indeholder en liste over krav, der er forbudte. Der opstilles forbud mod følgende:

- At en tjenesteyder skal have et forretningssted i landet.
- At der skal indhentes tilladelse hos de kompetente myndigheder (bortset fra direktivets undtagelsesbestemmelser m.m.).
- At der skal indrettes bestemte faciliteter, herunder kontor.
- At der skal være et særligt kontraktforhold mellem tjenesteyder og tjenestemodtager, som forhindrer eller begrænser selvstændiges muligheder for at udføre tjenesteydelser.

- At tjenesteyderen skal være i besiddelse af særlige identitetsbeviser.
- Krav vedrørende udstyr og materialer, som er en integreret del af selve tjenesteydelsen - bortset fra krav, der er nødvendige for at sikre sundheden og sikkerheden på arbejdspladsen.
- Krav, som begrænser tjenestemodtagerens mulighed for at modtage en grænseoverskridende tjenesteydelse, jf. artikel 20 (medlemsstaterne må ikke diskriminere tjenestemodtagere eller pålægge disse unødige restriktioner, således at udenlandske ydelser fordyres).

Medlemsstaterne kan opretholde og fastsætte krav vedrørende udøvelsen af servicevirksomhed, hvis disse krav er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, den offentlige sundhed eller beskyttelsen af miljøet. Desuden er der heller intet til hinder for, at medlemsstaterne i overensstemmelse med EU-retten anvender sine bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår.

Senest fem år efter direktivets ikrafttræden skal Kommissionen i forlængelse af konsultationer med medlemsstaterne aflevere en rapport om erfaringerne med anvendelsen af princippet. Heri skal indgå overvejelser om behovet for harmoniseringstiltag af tjenesteydelser, som er omfattet af direktivet.

En række tjenesteydelser undtages specifikt fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser:

- Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, herunder posttjenester og forsyning af elektricitet, gas, vand samt affaldsbehandling.
- Direktivet om udstationering (96/71/EF).
- Direktivet om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (95/46/EF).
- Direktivet om lettelse med henblik på den faktiske gennemførelse af advokaters fri udveksling af tjenesteydelser (77/249/EØF).
- Retslig inkasso.
- Afsnit II i direktivet om erhvervmæssige kvalifikationer (2005/36/EF) samt krav i den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres om, at udøvelsen af en aktivitet forbeholdes et bestemt erhverv.
- Rådets forordning om koordinering af sociale sikringsordninger (nr. 1408/71 EØF).
- De administrative formaliteter i direktivet om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (2004/38/EF).
- Medlemsstaternes mulighed for at kræve visum eller opholdstilladelse fra tredjelandstatsborgere, der begiver sig til en anden medlemsstat i forbindelse med udførelse af en tjenesteydelse.
- Tilladelsesordningen i artikel 3-4 i Rådets forordning om overvågning af og kontrol med overførsel af affald (nr. 259/93 EØF).

- Ophavsret og beslægtede rettigheder, intellektuelle rettigheder samt de rettigheder, der er omfattet af direktiv 87/54/EØF og direktiv 96/9/EF.
- Handlinger, der ifølge loven kræver medvirken af en notar.
- Direktivet om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber m.v.
- Registrering af køretøjer, der er leaset i en anden medlemsstat.
- Bestemmelser vedrørende kontraktlige og ikke-kontraktlige forpligtelser, herunder kontraktformer, der er fastsat i den internationale privatret.

Der kan desuden undtagelsesvis træffes individuelle foranstaltninger over for en tjenesteyder af hensyn til sikkerheden.

1.4.2. Tjenestemodtageres rettigheder (artikel 20-22)

Det følger af gældende domstolspraksis, at modtagere også har rettigheder i medfør af EF-traktatens artikel om den fri bevægelighed. I henhold til artikel 20, må medlemsstaterne ikke diskriminere tjenestemodtagere eller pålægge disse unødige restriktioner navnlig vedrørende krav om indhentning af tilladelse ved køb af en tjenesteydelse fra en anden medlemsstat, vedrørende begrænsninger ved finansiel bistand til kun at omfatte brug af nationale tjenesteydere eller vedrørende skattediskrimination, således at udenlandske ydelser fordyres.

Det præciseres desuden, at der ikke må stilles diskriminerende krav til en tjenestemodtager begrundet i dennes nationalitet eller opholdssted. Tjenestemodtagere skal endvidere kunne modtage en række forbrugerinformationer i andre medlemsstater via nationale kvikskrænker, bl.a. informationer om muligheden for at klage.

Desuden følger det af artikel 22, at tjenestemodtagerne via kvikskrænkerne skal have adgang til en række oplysninger om blandt andet klagemuligheder i tilfælde af tvister, kontaktoplysninger på sammenslutninger m.m.

Artiklerne 23-25, der vedrørte henholdsvis godtgørelse af udgifter til lægebehandling, specifikke bestemmelser om udstationering af arbejdstagere og udstationering af tredjelandstatsborgere, er udgået i det reviderede forslag.

1.5. Direktivforslagets kapitel IV: Kvalitet (artikel 26-31)

Kapitel IV omfatter både tjenesteydelser, der udbydes over grænserne, og tjenesteydelser, der alene udbydes inden for en medlemsstats grænser.

Forslaget indeholder i artikel 26 en række generelle oplysningspligter for tjenesteyderen – fx pligt til at opgive navn, fysisk adresse, samt om pågældende er optaget i et handelsregister, almindelige forretningsbetingelser og generalklausuler, hvis tjenesteyderen anvender sådanne, kontrakt-klausuler om lovvalg og/eller værneting m.v. Medlemsstaterne skal sikre,

at disse oplysninger alt efter tjenesteyderens ønske meddeles af tjenesteyderen på dennes eget initiativ, er nemt tilgængelige for tjenestemodtageren dér, hvor tjenesteydelsen udføres eller kontrakten er indgået, er nemt tilgængelige for tjenestemodtageren af elektronisk vej via en adresse opgivet af tjenesteyderen eller fremgår af ethvert informationsmateriale, tjenesteyderen har givet tjenestemodtageren, og hvori tjenesteydelserne er beskrevet i detaljer. Endelig skal tjenesteyderen på anmodning fra tjenestemodtageren give oplysning om tjenesteydelsens vigtigste karakteristika, prisen for tjenesteydelsen eller, hvis denne ikke kan opgives nøjagtigt, prisberegningemetoden, således at tjenestemodtageren kan efterprøve prisen, eller et tilstrækkeligt udførligt tilbud samt henvise til de faglige regler, der gælder i etableringsmedlemsstaten, og hvordan man får adgang til disse.

Ifølge artikel 27 kan medlemsstaterne sikre sig, at tjenesteydere, hvis tjenesteydelser frembyder en direkte og særlig fare for tjenestemodtagerens eller en tredjeparts sundhed eller sikkerhed eller en risiko for tjenestemodtagernes finansielle sikkerhed, tegner en erhvervsansvarsforsikring, der er passende i forhold til risikoens art og omfang, eller stiller en garanti eller lignende. Medlemsstaterne må dog ikke kræve en erhvervsansvarsforsikring eller faglig garanti, såfremt tjenesteyderen i en anden medlemsstat allerede er dækket af en lignende garanti.

Medlemsstaterne skal efter artikel 28 påse, at tjenesteydere efter anmodning fra tjenestemodtageren meddeler denne, om der findes en eftersalgsgaranti og i givet fald dens indhold. De pågældende oplysninger skal desuden fremgår af tjenesteydernes informationsmateriale.

Jf. artikel 29 pålægges medlemsstaterne at ophæve generelle forbud mod lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation, ligesom medlemsstaterne påser, at lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation overholder faglige regler i overensstemmelse med fællesskabsretten.

Medlemsstaterne skal desuden ophæve generelle forbud mod, at tjenesteydere udøver virksomhed på flere områder. Det skal dog være muligt at opretholde undtagelser af hensyn til at sikre overholdelse af fagetiske regler eller uafhængigheden inden for lovregulerede erhverv.

Jf. artikel 31 skal medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen fremme en udvikling af frivillige europæiske standarder på tjenesteydelsesområdet, samt sørger for, at tjenesteyderne overholder bestemte retningslinier om god praksis ved modtagelse og behandling af klager.

1.6. Direktivforslagets kapitel V: Administrativt samarbejde (artikel 33-38)

Medlemsstaterne udpeger et eller flere kontaktpunkter, der skal anvendes med henblik på at sikre det gensidige administrative samarbejde. Der fastsættes i den forbindelse en række forpligtelser i forhold til gennemførelsen af den gensidige bistand. Det drejer sig bl.a. om udpegning af kon-

taktpunkter, hvortil anmodninger om oplysninger kan rettes og afgivelse af oplysninger om tjenesteydere, såfremt der fremsættes anmodning herom. De nærmere retningslinier vedrørende fx frister for gennemførelsen fastsættes i en komitéprocedure efter forslaget vedtagelse.

Medlemsstaterne forpligtes til at advare andre medlemsstater, hvis det vurderes, at en tjenesteyders handlinger på eget eller en anden medlemsstats territorium indebærer en potentiel helbreds- eller sikkerhedsmæssig risiko for personer eller miljøet i EU.

Kommissionen forpligter sig til at skabe et elektronisk system, som skal fremme informationsudvekslingen mellem myndighederne.

Der fastsættes endelig en række bestemmelser vedrørende proceduren for at gøre brug af muligheden for at gøre individuelle undtagelser fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser.

1.7. Direktivforslagets kapitel VI: Konvergens (artikel 39-44)

Medlemsstaterne skal i samarbejde med Kommissionen tilskynde de berørte parter til at udarbejde adfærdskodekser på fællesskabsplan med henblik på at fremme tjenesteydelseernes kvalitet. Det gælder navnlig på områder som lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation og fagetiske regler.

Senest et år efter direktivets ikrafttræden undersøger Kommissionen muligheden for at fremsætte forslag til harmonisering vedrørende regler for private sikkerhedstjenester, pengetransport og retslig inkasso. Kommissionen undersøger endvidere, hvorvidt der er behov for at træffe yderligere initiativer, fx på områder, der bliver afdækket i forbindelse med den gensidige evalueringsprocedure.

1.8. Direktivforslagets kapitel VII: Gennemførelse af direktivet og revision (artikel 45-47)

Medlemsstaterne skal gennemføre direktivet i national lovgivning senest to år efter direktivets ikrafttræden. Medlemsstaterne skal dog først etablere kvikskranker og elektronisk sagsbehandling senest tre år efter direktivets ikrafttræden.

Efter forelæggelsen af Kommissionens afsluttende rapport vedrørende medlemsstaternes gensidige evalueringsprocedure, forpligter Kommissionen sig til hvert tredje år at rapportere til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktivet, særlig anvendelsesområdet og bestemmelsen om fri udveksling af tjenesteydelser.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet afsluttede sin førstelæsning af Kommissionen oprindelige forslag med en afstemning i plenarforsamlingen den 16. februar 2006. Europa-Parlamentet foreslår en række ændringsforslag, herunder indskrænkning af anvendelsesområdet. Europa-Parlamentet foreslår des-

uden, at oprindelseslandsprincippet erstattes af princippet om fri udveksling af tjenesteydelser, samt at direktivet ikke vedrører medlemsstaternes arbejdsmarkedsreguleringer. Europa-Parlamentets ændringsforslag er i vid udstrækning imødekommet i det reviderede direktivforslag.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da det ikke sigter mod detaljeret og systematisk harmonisering af national regulering på tjenesteydelsesområdet, men alene tilvejebringer en retlig ramme til sikring af den traktatfæstede etableringsfrihed og den frie udveksling af tjenesteydelser.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Målet med forslaget er at sikre virksomheders etableringsfrihed, at sikre virksomheders og forbrugeres ret til udveksling af tjenesteydelser på tværs af medlemsstaternes landegrænser og endelig parallelt hermed at sikre tjenesteydelseernes kvalitet og tilliden mellem medlemslandene. Disse mål vil ikke i tilstrækkelig grad kunne opfyldes af medlemsstaterne, men bedre ved handling på fællesskabsplan.

4. Gældende dansk ret

Forslaget er et rammedirektiv, der som udgangspunkt omfatter al national lovgivning og EU-lovgivning, som regulerer tjenesteydelser. I forslaget er der dog indsat en lang række undtagelser. Der henvises til afsnit 8 om lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget blev sendt i bred høring i specialudvalget for vækst og konkurrenceevne den 4. og 5. april 2006 med svarfrist den 21. april 2006.

Følgende parter har haft bemærkninger til direktivforslaget: 3F, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, BAT-Kartellet, Bryggeriforeningen, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Lærerorganisationer International, Danske Regioner, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Farmaceutforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Dansk Textil Union, Dansk Tipstjeneste, Dansk Vand- og Spildevandsforening, De Samvirkende Købmænd, Forbrugerrådet, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, HTSI, Håndværksrådet, KODA/NCB, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark og Tekniq.

Følgende parter har ikke bemærkninger til direktivforslaget: Psykolognævnet og Realkreditrådet.

3F udtrykker tilfredshed med, at det nu er tydeliggjort, at forslaget ikke vedrører arbejdsretten herunder retten til at søge kollektiv overenskomst m.v., samt at bestemmelser om udstationering er udgået. Der lægges vægt

på, at betragtning 6e slår fast, at forslaget respekterer EF-initiativer med hjemmel i traktatens artikel 137 med henblik på at virkeliggøre de i artikel 136 nævnte mål om fremme af beskæftigelsen og forbedring af leve- og arbejdsvilkårene. Indskrænkningen i anvendelsesområdet og princippet om fri udveksling af tjenesteydelser hilses også velkomment, men der stilles spørgsmålstegn ved den gensidige anerkendelse i forhold til autorisationer.

Advokatrådet finder det ikke hensigtsmæssigt, at adgangen til at udføre tjenesteydelser over grænserne for advokater bliver omfattet af direktivet på grund af den uklarhed der efter rådets opfattelse vil være i forholdet mellem de særlige advokatdirektiver og servicedirektivet. Rådet opfordrer til, at der arbejdes for, at advokatdirektiverne generelt undtages fra direktivets anvendelsesområde i overensstemmelse med Europa-Parlamentets forslag.

Akademikernes Centralorganisation (AC) hilser det reviderede forslag velkommen og bemærker især, at arbejdsretten, kollektive forhandlinger og strejkeretten ikke berøres, samt at oprindelseslandsprincippet er udgået. Der opfordres til en afklaring af, at arbejdsretten og retten til at forhandle er adskilt i to forskellige artikler (artikel 1, stk. 6, og 1, stk. 7). Der ønskes en præcisering af begrebet tjenesteydelse af almen interesse med henblik på at sikre, at uddannelsessystemet som helhed ikke omfattes af direktivet. Det foreslås, at formuleringen ”støtte til familier og personer med særlige behov”, der fremgår af artikel 2, stk. 2(cg), præciseres. Endvidere udtrykkes det, at retten til at definere, hvornår der er tale om særlige offentlige hensyn forbliver et nationalt anliggende med behørig respekt for traktatens krav. Endelig beklager AC, at forbrugerbeskyttelse ikke er nævnt i forbindelse med princippet om fri udveksling af tjenesteydelser.

BAT-Kartellet konstaterer, at direktivteksten nu er tilfredsstillende med hensyn til forholdet til arbejdsmarkedet i almindelighed og til udstationering i særdeleshed, i forhold til fjernelsen af oprindelseslandsprincippet, samt det forhold, at vikarvirksomhed ikke er omfattet.

Bryggeriforeningen udtrykker tilfredshed med forslagets bestemmelser om etablering af kvikskranke.

Danmarks Apotekerforening og Dansk Farmaceutforening noterer med tilfredshed, at apotekerne ikke er omfattet af forslaget.

Danmarks Rederiforening bemærker, at det er afgørende at fastholde, at transportområdet undtages, da søfartsområdet er underlagt et højere liberaliseringsniveau end det, der vil være konsekvensen af dette forslag.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) savner en analyse af forslagets økonomiske konsekvenser samt betydning for dansk lovgivning. Det er dog tilfredsstillende, at forslaget sikrer forslagets neutrale forhold til udstationering. DA kan ikke støtte, at vikarbureauer undtages forslagets anvendelse.

delsesområde. DA finder, at forslaget bestemmelse (artikel 1, stk. 7) om, at direktivet ikke berører de grundlæggende rettigheder, som er anerkendt i medlemsstaterne og i EU's charter om grundlæggende rettigheder, er for vidtgående, og at der ikke bør henvises til Charteret om rettigheder.

Danske Lærerorganisationer International (DLI) beklager, at Kommissionen i sit reviderede forslag i modsætning til Europa-Parlamentet har undladt teksten om, at fortolkningsretten vedrørende tjenesteydelser af almen interesse entydigt er overladt til medlemsstaterne, idet dette kan have konsekvenser på uddannelsesområdet. DLI mener, at en række andre ændringer tilsammen er medvirkende til at gøre uddannelsesområdets position som nationalt anliggende mere usikkert. Der opfordres til, at man fra dansk side arbejder for en eksplicit undtagelse af uddannelsesområdet.

Danske Regioner er generelt tilfreds med det reviderede forslag.

Dansk Ejendomsmæglerforening (DE) henviser til sit høringssvar af 10. marts 2004, hvori de bl.a. bemærkede, at de danske regler om omsætning af fast ejendom er nødvendige for at sikre forbrugerne i forbindelse med ejendomsformidling, og at de derfor var tilbageholdende over for forslaget, hvis det resulterede i en ringere beskyttelse af forbrugerne og lavere faglige standarder for branchen. DE bemærker i relation til det reviderede forslag, at der fortsat bør kunne stilles visse minimumskrav til tjenesteydernes faglige kvalifikationer, herunder krav om at der i hvert enkelt forretningssted skal være ansat en daglig leder, som er registreret ejendomsmægler, samt et ejendomsformidlingsvirksomheden skal stille behørig finansiell sikkerhed.

Dansk Handel & Service noterer med tilfredshed, at arbejdsmarkedsreglerne er undtaget, men mener, at det er utilfredsstillende, at Kommissionen har valgt at undlade oprindelseslandsprincippet, da princippet om fri udveksling af tjenesteydelser kun i mindre grad vurderes at afvige fra nuværende EU-retlige principper. Indskrænkningen af anvendelsesområdet vurderes desuden at være unødvendigt, ligesom tidsrammen for implementeringen er for bred.

Dansk Industri (DI) henviser til svar fra Dansk Arbejdsgiverforening for så vidt angår de arbejdsmarkedspolitiske dele af forslaget. DI mener, at forslaget på væsentlige områder er uambitiøst, men at der på etableringsdelen er tale om skridt i den rigtige retning. Anvendelsesområdet er unødigt indskrænket, bl.a. så DI gerne, at vikarbureauer og private sundhedsydelser blev omfattet af forslaget. DI vurderer, at princippet om fri udveksling af tjenesteydelser ikke vil ændre nævneværdigt på den eksisterende retstilstand samt henviser til, at bevisbyrden for, hvornår et myndighedskrav udgør en ulovlig barriere, lægges på tjenesteyderen, hvorfor effekten af direktivet vil afhænge af hvert enkelt lands vilje til at gennemføre egen lovgivning. DI foreslår, at i tilfælde af, at princippet om fri udveksling af tjenesteydelser ikke ændres, at der indføres en notifikati-

onsprocedure, som forpligter medlemslandene til at notificere ethvert krav, der stilles til en udenlandsk tjenesteyder.

Dansk Magisterforening slutter sig til svar fra Danske Lærerorganisationer International og tilføjer, at visse uddannelsesaktiviteter i visse medlemslande betragtes som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og derfor omfattes af direktivet.

Dansk Textil Union (DTU) finder, at artikel 15 om forbudte krav i forhold til etablering kan stille spørgsmålstejn ved opretholdelsen af restriktionerne i planlovens detailbestemmelser og næringslovens § 10 for så vidt angår etablering og udførelse af erhverv. DTU anser dog, at hensynene bag de to love opfylder betingelserne i artikel 15, stk. 3 (kriterier om ikke-diskrimination, nødvendighed og proportionalitet), ligesom de anses for at være objektivt begrundet i tvingende almene hensyn.

Dansk Tipstjeneste noterer med tilfredshed, at spil om penge er undtaget fra direktivets anvendelsesområde, samt at direktivteksten er formuleret således, at enhver fortolkningstvivel er undgået.

Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA) noterer med tilfredshed, at forslaget ikke indeholder bestemmelser, som omhandler vand- og kloakforsyningsydelser eller åbner sektorerne for liberalisering, ligesom det er positivt, at medlemsstaterne hver især har frihed til at definere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse. Der udtrykkes støtte til princippet om fri udveksling af tjenesteydelser og undtagelserne herfra. DANVA går ud fra, at alle tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i vandsektoren, herunder vandproduktion, er omfattet af undtagelsen fra princippet.

Forbrugerrådet giver udtryk for moderat tilfredshed med det reviderede forslag. Rådet gør opmærksom på, at de retsregler, der skal gælde i forbrugersager (den internationale privatret fsva. forslag om Rom I og II) ikke er færdigbehandlet, ligesom det bekymrer, at det fremgår, at forbrugersager hjemlands regler skal gælde "i princippet", og ikke som udgangspunkt. Det findes ikke rimeligt, at forbrugerbeskyttelse anerkendes som et alment tvingende hensyn i bestemmelserne vedr. etablering, men ikke vedr. princippet om fri udveksling af tjenesteydelser. Der bør stilles direkte krav om ansvarsforsikring og garanti, som nævnt i artikel 27, og information om eftersalgsgaranti bør gives af tjenesteyderen på eget initiativ, ikke kun efter tjenestemodtagerens ønske. Artikel 32 om bilæggelse af tvister bør stille krav om, at der oprettes uafhængige og effektive klagesystemer.

Foreningen af Registrerede Revisorer noterer sig, at specialdirektiver har forrang for forslaget.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører er bekymret for artikel 27 om erhvervsansvarsforsikringer og eftersalgsgaranti, idet forsikringskravene og

ansvarskravene i EU-landene ikke harmonerer. Der henvises til den europæiske organisation EFCAs rapport om forsikringssituationen i EU.

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) noterer sig, at forslagens forrangsbestemmelse (artikel 3) betyder, at tjenesteydelser omfattet af revisordirektivet falder uden for forslaget, samt at lovpligtig revision er undtaget fra princippet om fri udveksling af tjenesteydelser. FSR bifalder desuden artikel 27 om ansvarsforsikring og eftersalgsgarantier.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) er tilfreds med, at forslaget er neutralt i forhold til arbejdsmarkedet, at oprindelseslandsprincippet er udgået, og at anvendelsesområdet er indsnævret. FTF kritiserer, at Parlamentets tekst, hvorefter det fremgik, at det er op til hvert enkelt medlemsland at fastlægge, hvad der betragtes som tjenesteydelser af almen interesse, ikke er medtaget.

HTSI beklager, at forslaget er stærkt udvandet i forhold til det oprindelige. Præcisering af neutralitet i forhold til arbejdsmarkedet bifaldes, om end indholdet reelt ikke er ændret. Det vurderes at være beklageligt, at man på forhånd udelukker at udvikle nye markeder og tjenester på de områder, der nu er undtaget, herunder offentlige og private sundhedsydelser samt apoteker, sociale tjenesteydelser, skatteområdet, det audiovisuelle område, spilområdet og vikarbureauer. Det beklages, at princippet om frihed til at levere tjenesteydelser i det væsentligste er lig nugældende traktatbestemmelser. Det vurderes at være positivt, at bestemmelser om etablering og administrativ forenkling er bibeholdt. De Samvirkende Købmænd og Dansk Textil Union henviser til HTSI's hørings svar.

Håndværksrådet mener, at det reviderede forslag er en betydelig svækkelse i forhold til det oprindelige, da princippet om fri udveksling af tjenesteydelser i det væsentligste er lig nugældende traktatbestemmelser, hvorved formålet med direktivet ikke kan opfyldes. Bestemmelserne om administrativ forenkling, herunder kvikskranker, samt om forbudte autorisationskrav og screening af krav støttes dog. Det vurderes, at artikel 26 om oplysning om tjenesteydere og deres tjenesteydelser vil kunne påføre erhvervslivet en række uacceptable administrative byrder. Rådet finder det positivt, at artikel 27 om erhvervsansvarsforsikringer og eftersalgsgaranti nu ikke gør erhvervsforsikring obligatorisk, mens det beklages, at den stadig indbyder medlemsstaterne til at stille sådanne krav. Med forbehold herfor kan rådet støtte en vedtagelse af forslaget.

KODA/NCB vurderer, at forslaget vil få betydelig, negativ indvirkning på mulighederne for at sikre, at håndtering af ophavsrettigheder kan finde sted på nationalt niveau efter de regler, som er indeholdt i den danske ophavsretslov. KODA henviser til, at hvis udenlandske forvaltningsselskaber får adgang til det danske marked uden om reglerne i den danske ophavsretslov, vil transaktionsomkostningerne stige, så danske kunstnere kan lide økonomisk skade. KODA henviser til, at Europa-Parlamentet

havde vedtaget en betragtning, som undtog kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Landbrugsraadet samt Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger kan tilslutte sig forslaget og finder det især hensigtsmæssigt, at vikarbureauer kun vil være omfattet af udstationeringsdirektivet.

Landsorganisationen i Danmark (LO) meddeler, at der generelt indtages en positiv holdning til forslaget, bl.a. fordi oprindelseslandsprincippet er udgået, samt at arbejdsret og strejkeret og internationale privatretlige regler er undtaget. LO foretrækker Europa-Parlamentets tekstforslag til artikel 1, stk. 6 om undtagelsen af arbejdsretten, grundet udtrykkelig henvisning til overenskomster og strejkeret og til at gennemføre faglige aktioner. Både individuel og kollektiv arbejdsret bør være undtaget. Der stilles spørgsmålstegn ved rækkevidden af undtagelsen af sociale tjenesteydelser, og det skal præciseres, at den også omfatter hjemmehjælp etc. LO kan støtte forslagets konsekvenser vedrørende uddannelse, herunder at det offentligt finansierede uddannelsessystem er undtaget. LO støtter også undtagelsen af vikarbureauer, og at begrænsningerne i værtslandets kontrolmuligheder er fjernet.

Tekniq noterer med tilfredshed, at krav vedr. udførelse af fx el- og vvs-arbejder samt autorisationsordninger på områderne fortsat kan opretholdes.

6. Andre landes holdninger

Det Europæiske Råd fremhævede den 23.-24. marts 2006, at det indre marked for tjenesteydelser skal gøres fuldt funktionsdygtigt, samtidig med at den europæiske sociale model bevares ved at sikre bred enighed om servicedirektivet. Det Europæiske Råd hilste samtidig Europa-Parlamentets afstemning velkommen og noterede sig, at Kommissionen i vid udstrækning agter at basere det ændrede forslag på resultatet af Europa-Parlamentets førstebehandling, samt udtrykte håb om, at institutionerne hurtigt vil kunne afslutte lovgivningsprocessen.

Det reviderede direktivforslag blev præsenteret på det uformelle rådsmøde (Konkurrenceevne) den 20.-21. april 2006 i Graz. På baggrund af de umiddelbare reaktioner kan det konstateres, at der generelt var enighed om, at det reviderede forslag udgjorde et godt grundlag for de videre forhandlinger. Der var et generelt ønske om en teknisk-juridisk gennemgang af det reviderede direktivforslag i Rådet.

En række medlemsstater har desuden signalleret, at de ønsker justeringer i det af Kommissionen fremlagte forslag med henblik på at opnå et direktiv, der ligger tættere på Kommissionens oprindelige forslag. Disse lande har især peget på, at anvendelsesområdet er blevet for begrænset, at der ikke sikres forbedringer for arbejdskraftens frie bevægelighed, og at princippet om fri udveksling af tjenesteydelser ikke sikrer tilstrækkelige forbedringer af det indre marked. Omvendt har en række lande

signalleret, at det er vigtigt at holde fast i et direktivforslag, der i vid udstrækning baserer sig på Europa-Parlamentets ændringsforslag.

7. Foreløbig dansk holdning

Regeringen støtter generelt, at der skabes et mere reelt og velfungerende indre marked på tjenesteydelsesområdet, da det indeholder et vigtigt vækst- og jobpotentiale. Flere undersøgelser peger på, at barriererne for tjenesteydere typisk findes i at få adgang til et andet lands marked (dvs. at få mulighed for permanent at etablere sig og mulighed for midlertidigt at levere tjenesteydelser). Det er vigtigt, at disse barrierer fjernes, så tjenesteydere får lettere adgang til at etablere sig og lettere mulighed for midlertidigt at levere tjenesteydelser. Forslagets bestemmelser om at reducere administrative barrierer, forpligtelser til screening af tilladelses- og autorisationsordninger samt etablering af kvikskrænker vil være velegnede redskaber til at opnå dette.

Skabelsen af et indre marked skal dog ske på en måde, der ikke fører til konkurrence på lavest mulige fællesnævner, ligesom den rette balance mellem fjernelse af hindringer for den fri bevægelighed og forfølgelse af legitime politiske målsætninger samtidig skal sikres.

Det reviderede forslag er et vigtigt skridt i den rigtige retning og tager hånd om mange af de bekymringer, der var til Kommissionens oprindelige forslag. Arbejdsmarkedsområdet, sundhedsområdet, skatteområdet, spil, hvor indsatsen er penge og sociale tjenesteydelser er bl.a. undtaget fra direktivets anvendelsesområde, ligesom oprindelseslandsprincippet er fjernet og erstattet med et alternativt princip om frihed til at levere tjenesteydelser. Dette princip giver ikke på samme måde anledning til håndhævelses-, kontrol- og strafferetlige problemer, da det nu fremgår, at danske myndigheder skal håndhæve danske regler i relation til handlinger foretaget i Danmark.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

På baggrund af en høring af samtlige ministerier, vurderes det umiddelbart, at direktivforslaget kan have lovgivningsmæssige konsekvenser på de nedenfor nævnte områder. Det bemærkes, at visse ændringer vil ske via rammelovgivning og andre i form af konkrete ændringer i de berørte love.

8.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende krav til etablering

Det følger af artikel 9, at medlemsstaternes tilladelsesordninger skal opfylde kriterierne om ikke-diskrimination, proportionalitet og nødvendighed. Ifølge artikel 41 skal medlemsstaterne efter direktivets vedtagelse forelægge medlemsstaterne og Kommissionen en rapport vedrørende de krav, som nævnes i artikel 9 til gensidig evaluering.

Efter direktivets vedtagelse vil medlemsstaterne således skulle foretage en screening af alle nationale tilladelsesordninger med henblik på at kon-

statere, om de overholder de ovenfor anførte betingelser. Der er allerede foretaget en foreløbig gennemgang af de danske regler, som vil være forbudte eller skal evalueres, som indikerer, at de danske tilladelsesordninger i vidt omfang vurderes at leve op til kravene i artikel 9, se nedenstående gennemgang vedrørende artikel 14 og 15.

Det følger af artikel 10, stk. 6, at eventuelle afslag eller andre svar skal være begrundet. Det vil få betydning i en lang række speciallove, idet der ifølge dansk forvaltningsretlig tradition alene er krav om en begrundelse, såfremt ansøgeren ikke fuldt ud får medhold i sin anmodning.

Det fremgår af artikel 11, at en tilladelse, der udstedes til en tjenesteyder, ikke må være af begrænset varighed, medmindre tilladelsen udstedes automatisk, kun er betinget af fortsat opfyldelse af kravene, eller hvis antallet af mulige tilladelser eller den begrænsede varighed er begrundet i et tvingende alment hensyn.

Artikel 11 har relevans for følgende områder:

- Sikring af havnefaciliteter. Det følger af § 31 i bekendtgørelse nr. 144 af 8. marts 2004 om sikring af havnefaciliteter, at en tilladelse kan tidsbegrænses.
- Bygningssagkyndige (huseftersyn). Ifølge § 5 i bekendtgørelse nr. 190 af 14/03/2006 om huseftersynsordningen gælder en beskikkelse som bygningssagkyndig i 3 år ad gangen.
- Sagkyndige til eftersyn af elevatorer. Det følger af § 30 i bekendtgørelse nr. 509 af 18/06/1997 om anvendelse af elevatorer m.v., at anerkendelsen som sagkyndig gælder for 5 år ad gangen.
- Afholdelse af kurser vedr. dyrkning af genetisk modificerede afgrøder. Plantedirektoratet har i medfør af § 4 i bekendtgørelse nr. 220 af 31/03/2005 om dyrkning m.v. af genetisk modificerede afgrøder mulighed for at tidsbegrænse tilladelsen til at afholde kurser.
- Autorisation som kørelærer. Det fremgår af § 17 i bekendtgørelse nr. 1185 af 15/12/2000 om godkendelse af kørelærere, at en autorisation gælder for 5 år.
- Autorisation til at drive inkassovirksomhed. Det følger af § 7 i lov nr. 319 af 14/05/1997 om inkassovirksomhed, at en autorisation gælder for 5 år.
- Autorisation som elinstallatør. Det følger af § 4 i bekendtgørelse af lov nr. 989 af 08/12/2003 om autorisation af elinstallatører, at en tilladelse er tidsbegrænset i 5 år.

En umiddelbar vurdering fra de ansvarlige ministerier er, at disse regler enten er begrundet i tvingende almene hensyn, eller betinget af fortsat opfyldelse af kravene, og derfor fortsat lovligt vil kunne opretholdes.

Af artikel 13, stk. 2, fremgår det, at udgifter i forhold til tilladelsesprocedurer skal stå i et rimeligt forhold til omkostningerne og ikke må oversti-

ge omkostningerne ved proceduren. En gennemgang af de eksisterende fiskale gebyrer viser, at forslaget ikke vil få konsekvenser.

Det fremgår af artikel 13, stk. 4, at en tilladelse skal betragtes som givet, såfremt ansøgeren ikke får svar inden for en af myndighederne angivet tidsfrist. Det vil få betydning i en lang række speciallove, idet en ansøger ifølge dansk forvaltningsretlig tradition almindeligvis ikke vil kunne betragte en tilladelse for givet, såfremt der ikke er modtaget svar inden for en given frist.

Af artikel 13, stk. 5 fremgår det, at tjenesteydere skal modtage en kvittering, når de sender en anmodning. Af kvitteringen skal bl.a. svarfristen og klagemuligheder fremgå. Det vil få betydning i en lang række speciallove, idet en ansøger ifølge dansk forvaltningsretlig tradition ikke modtager klagevejledning, før end en ansøger har modtaget svar på sin ansøgning.

Artikel 14 opregner en række forbudte krav, som medlemsstaterne ikke må stille til tjenesteydere, der ønsker at etablere sig. Hver medlemsstat skal i direktivets gennemførelsesperiode systematisk undersøge, om landets retssystem indeholder sådanne krav og skal afskaffe dem, hvis det er tilfældet.

Artikel 14 vil kunne få betydning for Danmark på følgende områder:

- Dyr læger. Det følger af § 3 i Lov nr. 433 af 09/06/2004 om dyrlæger, at den, der autoriseres som dyrlæge, skal kunne beherske dansk, svensk eller norsk. Dette krav har dog tilknytning til direktiv om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (der har forrang i forhold til servicedirektivet), hvoraf det fremgår, at ”de personer, hvis erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendes, skal være i besiddelse af de sprogkunderskaber, der er nødvendige for at udøve erhvervet i værtsmedlemsstaten”.
- Translatører. Det følger af praksis, at man bl.a. skal kunne dansk for at opnå en beskikkelse i Danmark. Dette kan udledes af lov nr. 1463 af 22. december 2004 (lov om ændring af lov om translatører og tolke). Dette krav har dog tilknytning til direktiv om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (der har forrang i forhold til servicedirektivet), hvoraf det fremgår, at ”de personer, hvis erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendes, skal være i besiddelse af de sprogkunderskaber, der er nødvendige for at udøve erhvervet i værtsmedlemsstaten”.
- Lov om omsætning af fast ejendom. Det følger af § 25, stk. 2, nr. 1, at man skal have fast bopæl i Danmark for at kunne drive ejendoms-mæglervirksomhed. Dog fremgår det af bekendtgørelse nr. 746 af 21. august 2003, at visse udenlandske statsborgere, herunder EU-borgere ikke skal opfylde lovens krav om fast bopæl i Danmark.
- Revisorer. Der findes i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer et krav om, at statsautoriserede og regi-

strerede revisorer skal være etableret i Danmark, og at de skal registreres. Kravet om etablering vil dog blive fjernet som følge af direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, ligesom kravet om registrering vil skulle justeres i lyset af dette direktiv (der har forrang i forhold til servicedirektivet).

- Autorisation som VVS-installatør og kloakmester. Det følger af § 7 i lovbekendtgørelse nr. 988 af 8/12/2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, at der er krav om fast forretningssted i Danmark.
- Godkendelse af kompetente virksomheder på gas-, vand og sanitetsområdet. Det følger af § 7 i lovbekendtgørelse nr. 988 af 8/12/2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med vand- og afløbsledninger, at der er krav om fast forretningssted i Danmark.

Artikel 15 indeholder bestemmelser om evaluering af krav, som kan have en restriktiv virkning på etableringsfriheden. Ifølge artikel 41 skal medlemsstaterne efter direktivets vedtagelse forelægge medlemsstaterne og Kommissionen en rapport vedr. de krav, som nævnes i artikel 15 til gensidig evaluering.

Artikel 15 medfører, at Danmark i forbindelse med den gensidige evalueringssprocedure vil skulle oplyse om disse krav og foretage en evaluering heraf:

- Landinspektørvirksomhed. Det fremgår af § 4a i lovbekendtgørelse nr. 84 af 02/10/2006, at landinspektørvirksomhed kun må udøves i et landinspektørselskab, der drives som aktie- eller anpartsselskab forud i enkeltmandsvirksomhed eller i et fællesskab af praktiserende landinspektører.
- Byggesagkyndig (huseftersyn). Det følger af bekendtgørelse nr. 190 af 14/03/2006 om huseftersynsordningen, at bygningsagkyndige skal holde sig inden for en vis maksimal pris, som fastsættes af myndighederne.
- Omsynsvirksomheder. Det følger af § 14 i lov nr. 473 af 9. juni 2004 om godkendelse og syn af køretøjer, at omsynsvirksomheder skal holde sig inden for en vis maksimal pris.
- Skorstensfejerordningen indeholder visse territoriale begrænsninger.
- Den danske tilladelsesordning for udøvelse af advokatvirksomhed indeholder bl.a. visse ejerskabsbegrænsninger.
- Muslinge- og østersfiskeri fsva. kvantitative og territoriale begrænsninger. Det følger af § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 155 af 7. marts 2000 om muslingefiskeri og § 2 i bekendtgørelse nr. 831 af 26. august 2005 om østersfiskeri, at tilladelse til muslinge- og østersfiskeri typisk kun udstedes til fartøjsejere, der kan dokumentere at have haft et traditionelt fiskeri med fartøjet i det pågældende Limfjorden. Kravene vurderes dog at kunne opretholdes, da de er begrundet i tvingende almene hensyn.

- Næringsloven. Af § 24 fremgår det, at næringsbrev som auktionsholder og vekselerer giver ret til at drive næring i den politikreds, hvor politimesteren har givet tilladelse til. Det vil sige, at hvis der skal erhverves næringsbrev til flere politikredse, skal der søges i alle de relevante kredse.
- Autorisation som el-installatører. Det fremgår af § 4 i lovbekendtgørelse nr. 989 af 16/12/2003, at en autorisation kan udstedes på vilkår, som begrænser autorisationen enten tidsmæssigt, til enkeltstående opgaver, til særlige typer arbejde eller geografisk.

8.2. Lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende den fri udveksling af tjenesteydelser

Artikel 16 regulerer den frie udveksling af tjenesteydelser. I det omfang lovgivningen omfattes af artikel 16, vil der i særlovgivningen skulle indsættes undtagelsesbestemmelser, som fritager tjenesteydere fra andre medlemsstater, der udøver en midlertidig tjenesteydelse i Danmark. Rets-tilstanden fastholdes overfor tjenesteydere, som er etableret her i landet.

Artikel 16, stk. 1, vil få betydning for følgende regler:

- Markedsføringslovens § 1, 2. led, i relation til markedsføring, der angår smag, anstændighed og almene samfundsinteresser, samt § 8, stk. 2, (træder først i kraft den 1. juli 2006 ved lov nr. 1389 af 21. december 2005 vedrørende ændring af markedsføringsloven) i relation til markedsføring, der angår smag, anstændighed og almene samfundsinteresser over for børn og unge, § 8 (§ 10 efter 1. juli 2006) om forbud mod rabatkuponer forud for køb og § 9 (§ 11 efter 1. juli 2006) om forbud mod købsbetingede konkurrencer, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 17. juli 2000.
- § 6 i lov om visse forbrugerftaler, jf. lov nr. 451 af 9. juni 2004, om forbud mod uanmodet telefonisk og personlig henvendelse. Det er på nuværende tidspunkt uafklaret, om disse regler vil skulle ophæves i 2013 pga. et allerede vedtaget direktiv om urimelig handelspraksis.
- § 20 i dyreværnsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 344 af 13. maj 2005, hvorefter dyrlæger pålægges en pligt til at anmelde grove forhold af uforsvarlig behandling af dyr til politiet. Denne bestemmelse kan dog muligvis opretholdes under hensyn til den offentlige orden.
- Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr for så vidt angår krav om religiøse og rituelle slagtninger.
- Dyrlægers anmeldepligt for en del smitsomme husdyrsygdomme, jf. bekendtgørelse nr. 954 af 13. oktober 2005 om lister over sygdomme til lov om hold af dyr.
- § 5 i bekendtgørelse nr. 185 af 20. marts 2000, der handler om tilsyn på dyrskuer, udstillinger og lignende samlinger af husdyr, og hvorefter dyrlæger er forpligtet til at sikre, at dyrene er mærket og – for kvægs vedkommende – at de er ledsaget af et sundhedsdokument m.v. Dyrlægerne har desuden pligt til at foretage sundhedsundersøgelse af samtlige dyr for så vidt angår smitsomme husdyrsygdomme samt anmelde forhold.

- § 10 i lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger, hvorefter dyrlæger har pligt til at påtage sig veterinært arbejde som led i offentlig bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos dyr. Forpligtelsen er nærmere beskrevet i instruks nr. 13085 om den praktiserende dyrlæges opgaver og pligter ved mistanke om mund- og klovesyge m.v. af 10. april 1984.

På grund af en uklar ordlyd af visse af direktivets bestemmelser, kan forslaget desuden få betydning for følgende regler:

- Lov nr. 550 af 24. juni 2005 om kloning og genmodificering af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr.
- Lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerrejser for så vidt angår forbrugernes adgang til at afbestille en rejse.
- §§ 13, 15-16 og 28 i lov nr. 691 af 2. juli 2003 om omsætning af fast ejendom for så vidt angår oplysningskrav og –pligt samt rådgivning. Disse krav er dog omfattet af direktivet om urimelig handelspraksis, hvor der gives mulighed for at opretholde mere restriktive regler.

Artikel 16, stk. 2, litra a) indeholder et specifikt forbud mod krav om fast forretningssted i værtsstaten. Bestemmelsen vil indebære, at følgende regler ikke kan opretholdes over for tjenesteydere fra andre medlemsstater i følgende love:

- Næringslovens § 19, stk. 2 og § 22, stk. 3, indeholder krav om fast forretningssted for henholdsvis speditører og vekselerer.
- Der findes i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer et krav om, at statsautoriserede og registrerede revisorer skal være etableret i Danmark. Kravet vil dog blive fjernet som følge af direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.
- Det følger af lovbekendtgørelse nr. 988 af 8. december 2003 om gasinstallationer og installationer i forbindelse med gas- og afløbsledninger, at der er krav om fast forretningssted her i landet for virksomheder på gas-, vand-, sanitets- og kloakområdet.

Artikel 16, stk. 2, litra b) indeholder et specifikt forbud mod krav om indhentning af tilladelse eller optages i et register eller faglig forening. Bestemmelsen indebærer, at der ikke vil kunne stilles krav til tjenesteydere, der leverer tjenesteydelser på midlertidig basis, om indhentning af tilladelse eller registrering.

Denne bestemmelse omfatter som udgangspunkt alle danske tilladelses- og registreringsordninger.

- Ifølge en indledende gennemgang er der i alt ca. 90 tilladelsesordninger på serviceområdet, hvoraf omkring 1/3 af ordningerne omhandler erhverv, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Det drejer sig fx om inkassovirksomhed, offentlige forlystelser, kørelærervirksomhed, tilladelse til fremvisning af vilde dyr, landsinspektørvirksomhed, skorstensfejer, vvs-installatør og kloakmester og translatører). Tilladelsesordningerne har dog også relation til de uddannelsesmæssige krav, jf. direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Det fremgår af artikel 17, nr. 8, at dette direktiv er undtaget fra artikel 16. Dertil kommer, at en række af tilladelsesordningerne er knyttet hensynet til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed samt miljøbeskyttelse.
- § 25, stk. 1-2, i lov nr. 691 af 2. juli 2003 om omsætning af fast ejendom for så vidt angår registrering.
- Der findes i lov nr. 302 af 30. april 2003 om statsautoriserede og registrerede revisorer et krav om, at statsautoriserede og registrerede revisorer skal registreres. Dette krav vil dog blive justeret som følge af direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (direktivet er undtaget fra artikel 16).
- Ved drift af offentlig fiskeauktion og omsætning med fisk i første omgangsled er der et krav om, at en tjenesteyder, der er etableret og autoriseret i en anden medlemsstat skal registreres i det danske fiskerisystem. Registreringen er nødvendig af hensyn til styringen af den danske fiskekvote.

Artikel 17, litra 20) undtager bestemmelser vedrørende kontraktlige og ikke-kontraktlige forpligtelser fra artikel 16. Det er uklart, om kontraktretten med artikel 17, litra 20) helt er undtaget fra artikel 16. Såfremt det ikke er tilfældet, vil følgende regler ikke kunne håndhæves overfor tjenesteydere fra andre EU-medlemsstater, der midlertidigt udøver virksomhed:

- §§ 11 og 12 (om oplysningspligter), §§ 2, stk. 2, litra c og d, og § 17 (om fortrydelsesret) i lov nr. 451 af 9. juni 2004 om visse forbrugeraftaler for så vidt angår den udvidede fortrydelsesret i forhold til indgåelse af fjernsalgsaftaler.
- Lov nr. 472 af 30. juni 1993 om pakkerrejser bl.a. vedrørende forbrugernes hæveadgang, den erhvervsdrivendes afhjælpningspligt og –ret.

8.3 Lovgivningsmæssige konsekvenser vedrørende tjenestemodtagers rettigheder

Direktivforslagets artikel 20, stk. 2, medfører, at medlemsstaterne ikke kan begrænse tjenestemodtagers rettighed til at opnå finansiel bistand med den begrundelse, at tjenesteyderen er etableret i en anden medlemsstat eller tjenesteydelsen leveres på et bestemt sted. Det kan medføre behov for ændringer på følgende områder:

- SU-bekendtgørelsens betingelser for at få supplerende stipendium på max. 24.000 kr. om året til dækning af undervisningsafgift til godkendte private uddannelse uden for de nordiske lande vil ikke kunne opretholdes, såfremt direktivet vedtages i sin nuværende form. Ifølge reglerne skal de studerende i dag kunne dokumentere, at uddannelsen ikke allerede findes i Danmark og skønnes at dække et særligt erhvervsbehov i Danmark.

Det fremgår af artikel 26, at medlemsstaterne skal sikre, at tjenestemodtageren får en række oplysninger af tjenesteyderen. Bestemmelsen vil kunne få betydning i en lang række speciallove, såfremt disse oplysningskrav ikke allerede er gældende.

Med henblik på at gennemføre direktivforslagets artikel 26-32 om tjenesteydelsernes kvalitet forventes dette at ske via en ny rammelov for tjenesteydelser.

Gennemførelsen af direktivforslagets bestemmelser om administrativt samarbejde (artikel 33-38) kan medføre ændringer i lovgivningen som følge af proceduren under artikel 42, stk. 2, hvorefter Kommissionen sammen med medlemsstaterne fastsætter de nødvendige bestemmelser vedr. den praktiske gennemførelse af bestemmelserne.

8.4. Statsfinansielle konsekvenser

Det følger af direktivforslagets artikel 6, at der skal etableres en eller flere kvikskrænker i hver medlemsstat. Kvikskrænkerne kan benyttes af tjenesteydere og tjenestemodtagere og skal samtidig være udgangspunkt for udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne. Det skønnes, at etableringsudgifterne til en eller flere kvikskrænker i Danmark vil beløbe sig til mellem 19,2 og 23,6 mio. kr. over 4 år.

Det fremgår desuden af direktivforslagets artikel 8, at samtlige procedurer og formaliteter i forbindelse med optagelse og udøvelse af servicevirksomhed skal kunne foregå elektronisk hos kvikskrænken og de kompetente myndigheder. Finansieringen af den digitalisering, som skal kunne foregå via kvikskrænkerne, er indeholdt i udgiftsestimatet ovenfor.

En vedtagelse af artikel 20, stk. 2, i dets nuværende form vurderes at kunne få væsentlige statsfinansielle konsekvenser, hvis det ikke længere er muligt at begrænse adgangen for modtagelsen af stipendier til dækning af undervisningsafgift efter danske regler. Der er p.t. omkring 4.000 studerende med SU i udlandet, heraf en væsentlig del i EU-medlemsstater. Selvom en del er optaget på offentlige uddannelsesinstitutioner, vil der være et betydeligt antal, der studerer på private institutioner. Det vurderes, at det i værste fald vil kunne medføre merudgifter på ca. 25 mio. kr.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er Kommissionens opfattelse, at etablering af et indre marked for tjenesteydelser vil have væsentlige positive effekter for den europæiske økonomis vækst, beskæftigelse og konkurrenceevne. I særdeleshed vil den skabe grundlag for, at de små og mellemstore virksomheder i tjenesteydelsessektorerne vil kunne realisere deres vækstpotentialer.

Mens det indre marked for varer er veludviklet, er barriereniveauet voksende på serviceområdet. Det viser en rapport fra Erhvervs- og Byggestyrelsen, som konkluderer, at de fleste danske virksomheder oplever et voksende antal tekniske handelshindringer ("Grænser for service - Kortlægning af hindringer for international handel med tjenesteydelser", 2005).

En bedre adgang til et integreret indre marked vil dels give konkurrencedygtige og innovative danske tjenesteydere reel adgang til et langt større marked, dels vil den forenkede adgang til det danske marked styrke dansk erhvervslivs konkurrenceevne ved at sikre adgangen til konkurrencedygtige tjenesteydelser. Endelig vil forbrugerne høste gevinsterne af en større konkurrence på det danske marked.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionen har ikke foretaget en kvantitativ vurdering af de administrative konsekvenser, som forslaget kan medføre. Det hænger sammen med, at forslaget er et rammedirektiv, som alene fastsætter visse krav og principper. Det er dog den generelle vurdering fra Kommissionen, at de potentielle administrative lettelser er væsentlige.

Forslagets etableringsdel sigter generelt på at forbedre vilkårene for tjenesteyderne og har til hensigt at forenkle procedurer og formaliteter for adgangen som tjenesteyder til at etablere sig i en anden medlemsstat. Dette omfatter bl.a. en screeningsproces i forhold til tilladelsesordninger og en evaluering af nationale krav af betydning for etableringsretten. Disse bestemmelser vurderes at kunne medføre visse administrative lettelser for danske virksomheder.

Etableringen af kvikskranker vurderes desuden at lette virksomhederne for en række administrative byrder, da det bliver lettere for virksomhederne at få adgang til relevante informationer. Virksomhederne slipper således for at skulle henvende sig flere steder for at opnå overblik over, hvilke krav der gælder i forbindelse med en given tjenesteudøvelse. Virksomhederne får desuden adgang til at få information elektronisk, hvilket må betragtes som en væsentlig administrativ lettelse.

Modsat indeholder forslaget en række oplysningskrav for tjenesteyderne samt visse forpligtelser i forhold til erhvervsforsikringer og eftersalgsgarantier. Disse forpligtelser må formodes at medføre visse administrative konsekvenser for virksomhederne.

En samlet vurdering af forslagens administrative konsekvenser fordelt på fx omstillingsbyrder og løbende byrder er ved at blive foretaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grundnotat blev fremsendt den 29. april 2004 samt korrigeret den 7. oktober 2004. Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om sagen den 19. november 2004, den 3. juni 2005, den 25. november 2005 og den 10. marts 2006. Notater er fremsendt den 12. november 2004, den 30. maj 2005, den 17. november 2005 og den 24. februar 2006.

Notatet er desuden sendt til Folketingets Erhvervsudvalg til orientering.

**Beslutningsreferat fra møde i Europaudvalget
fredag den 24. maj 2005 vedrørende
Rådsmøde 2731 (Konkurrenceevne) den 29.-30. maj 2006**

På mødet forelagde regeringen Europaudvalget et forhandlingsoplæg vedrørende de sager på rådsmødets dagsorden, der er nævnt nedenfor. For hver enkelt sag er det anført, hvilke partier der ytrede sig imod forhandlingsoplægget.

Pkt. 2. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om tjenesteydelser i Det Indre Marked
- *Politisk enighed (offentlig debat)*
KOM (2006) 0160

Dansk Folkeparti (DF), Socialistisk Folkeparti (SF) og Enhedslisten (EL) ytrede sig imod forhandlingsoplægget.

Pkt. 5. a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om Det Europæiske Fællesskabs 7. rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)
KOM (2005) 0119

Pkt. 5 b) Forslag til Rådet beslutning om Det Europæiske Atomenergifællesskabs 7. rammeprogram for forskning og uddannelse på det nukleare område (2007-2001)
– *Generel tilgang*
KOM (2005) 0119

Enhedslisten (EL) ytrede sig imod forhandlingsoplægget.

Pkt. 6. Forslag til forordning om regler for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse i foranstaltninger under syvende rammeprogram og for formidling af forskningsresultater (2007-2013)

– *Generel tilgang*

KOM (2005) 0705

Ingen partier ytrede sig imod forhandlingsoplægget.

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg
1240 København K
Att.: Claus Larsen-Jensen, formand for Folketingets Europaudvalg

**KL's holdning til EU's rammedirektiv for tjenesteydelser
i det indre marked**

Den 29. september 2004

Jnr 06.04.00 P55
Sagsid 000146846

Ref ASF
asf@kl.dk
Dir 3370 3477

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Kære Claus Larsen-Jensen

Tak for et behageligt møde den 27. september 2004 i Landbrugsrådet. På dette møde efterspurgte du KL's holdninger til EU's rammedirektiv for tjenesteydelser. Som aftalt fremsendes disse

Formålet med Kommissionens direktivforslag er at fjerne hindringer for udvikling af servicevirksomheder i EU og for den fri udveksling af tjenesteydelser. Direktivforslaget forudsætter en gennemgang af danske regler vedrørende etablering og udveksling af tjenesteydelser, herunder anerkendelse af oprindelseslandsprincippet.

KL støtter overordnet direktivforslagets intention om at skabe et bedre og mere udviklet indre marked for tjenesteydelser i EU. Desværre er den nuværende udformning af direktivforslaget meget uklar. Det er således ud fra direktivforslaget svært at vurdere, hvad de fulde implikationer vil være for danske kommuner. KL mener således, at direktivforslagets konsekvenser i højere grad skal tydeliggøres af Kommissionen.

KL finder, at en vedtagelse af direktivforslaget i dets nuværende form kan betyde store finansielle og personalemæssige omkostninger for kommunerne.

Der er endvidere nogle u hensigtsmæssigheder indbygget i direktivforslaget. KL er særligt bekymret for direktivforslagets intentioner om en implementering af det såkaldte "oprindelseslandsprincip". Dette betyder, at tjenesteydere kun er underlagt loven i det land, hvor de er etableret. Medlemsstaterne må derfor ikke indføre restriktioner for tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som er etableret i andre medlemslande.

Problemet med oprindelseslandsprincippet er, at en tjenesteyder i den yderste konsekvens kun bliver omfattet af retsfor skrifter i det land, hvor vedkommende er etableret. Tjenesteydere har derfor ret til at udføre tjenesteydelser i et eller flere medlemslande uden at være omfattet af de pågældende landes bestemmelser. I princippet kan det gælde de nationale arbejdsmiljøregler, miljøregler, skatteregler m.v.

Følgen af en konsekvent efterlevelse af princippet vil være, at f.eks. servicevirksomheder etableret i de nye medlemslande vil få betydelige konkurrencefordele i.f.t. danske servicevirksomheder, som er etableret i Danmark. Det kan så få den konsekvens, at de enkelte medlemslande må tilpasse lovgivningen på de ovennævnte områder. Dette er sandsynligvis ikke Kommissionens hensigt med direktivforslaget, og en så restriktiv fortolkning, som er beskrevet her vil næppe blive praksis. Alligevel finder KL, at det er værd at gøre opmærksom på, hvilke implikationer oprindelseslandsprincippet kan få.

Afslutningsvis kan nævnes, at Regionsudvalget behandler direktivforslaget på plenarforsamlingen i september. KL har sammen med Amtsrådsforeningen fremsat ændringsforslag til Regionsudvalgets udtalelse, hvori ovennævnte synspunkter indgår.

Med venlig hilsen

Henning Jensen

**Amtsråds-
foreningen**

Folketingets Europaudvalg
Formand Claus Larsen Jensen
Christiansborg
1240 København K

05-10-2004

J.nr. 420-18000

Katrine Hauchrog

Tel. 3529 8170

Serviceydelsesdirektivet

Kære Claus Larsen Jensen.

Tak for en god og positiv dialog på mødet den 27. september mellem Folketingets Europaudvalg og de danske medlemmer af Europa-Parlamentet, Regionsudvalget og ØSU.

Som opfølgning på debatten om serviceydelsesdirektivet sender jeg *vedlagt* til orientering Amtsrådsforeningens dagsordenspunkt fra seneste behandling i Regionsudvalget.

Amtsrådsforeningen arbejder på et position paper om serviceydelsesdirektivet, som jeg vil sende til dig, så snart det er færdigt.

Venlig hilsen

Inge Hyldebrandt

Fkt. 12 Tjenesteydelser i det indre marked, j.nr. 420-424115

Sagsbehandler: NM

Absent punkt

Niels Mortensen

Indstilling

Sekretariatet indstiller,

at der stemmes for det danske ændringsforslag, og

at der stemmes for den samlede udtalelse, afhængigt af behandlingen af det danske ændringsforslag.

Indstillingen er afstemt med KL.

Resumé

EU-kommissionen har fremlagt et forslag til et rammedirektiv om tjenesteydelser i det indre marked. Der er tale om et direktiv, der gælder for de fleste tjenesteydelser. Det behandler tjenesteydernes etableringsfrihed, den frie udveksling af tjenesteydelser, sikring af tjenesteydelsernes kvalitet og effektiv kontrol. Det holder muligheden for yderligere harmonisering i fremtiden åben.

Resumé af Regionsudvalgets dokument

Regionsudvalget hilser Kommissionens forslag velkommen og støtter dets tilgang til at harmonisere alle relevante bestemmelser om tjenesteydelser i medlemsstaterne. Dog gør udvalget opmærksom på mulige overlapninger med tidligere EU-bestemmelser i nogle sektorer samt på behovet for at præcisere visse bestemmelser om udstationering af arbejdstagere og oprindelseslandsprincippet.

Regionsudvalget mener, at det ikke fremgår klart nok af direktivet, om det finder anvendelse på "tjenesteydelser af almen økonomisk interesse", og anmoder derfor om, at der rettes op på dette, og at forsyningspligtigheder principielt udelukkes fra direktivets anvendelsesområde.

Regionsudvalget gør opmærksom på, at direktivets gennemførelse på regionalt og lokalt plan vil indebære et uoverskueligt ekstraforbrug af personale og finansielle midler. Regionsudvalget finder det nødvendigt, at der planlægges støtte eller evt. kompensation i en overgangsperiode.

Sagsfremstilling

EU-kommissionen har fremlagt et forslag til et rammedirektiv om tjenesteydelser i det indre marked. Direktivet er en del af Lissabon-processen, der

skal gære EU til den mest konkurrenedygtige og dynamiske, videnbaserede økonomi i verden inden 2010. Opfyldelsen af dette mål kræver, at der gennemfæres et egentligt indre marked for tjenesteydelser.

Formålet med direktivforslaget er derfor at opstille en retlig ramme, der gærer det lettere at udøve *etableringsfriheden* for tjenesteydere i medlemsstaterne og den *frie udveksling* af tjenesteydelser medlemsstaterne imellem. Forslaget skal fjerne en række retlige hindringer og sikre tjenesteydere og tjenestemodtagere den fornødne retssikkerhed for effektivt at kunne udøve disse to grundlæggende, traktatfæstede friheder.

Forslaget dækker mange forskellige former for servicevirksomhed - med enkelte undtagelser som finansielle tjenesteydelser.

Da der er tale om et rammedirektiv, har direktivforslaget ikke til formål at fastsætte udfærlige bestemmelser eller at harmonisere alle medlemsstaternes bestemmelser om servicevirksomhed.

For at fjerne hindringerne for etableringsfriheden omfatter forslaget:

- Foranstaltninger til administrativ forenkling for tjenesteydere.
- Principper for tilladelsesordningerne for servicevirksomhed.
- Forbud mod visse retlige krav af særligt restriktiv art.
- Krav om en evaluering af visse andre retlige kravns forenelighed med betingelserne i direktivet.

For at fjerne hindringerne for den frie udveksling af tjenesteydelser omfatter forslaget:

- Oprindelseslandsprincippet, der indebærer, at tjenesteydere kun er underlagt loven i det land, hvor de er etableret. Princippet gælder med forbehold af generelle, midlertidige og individuelle undtagelser.
- Tjenestemodtageres ret til at anvende tjenesteydelser fra andre medlemsstater uden at blive hindret heri af restriktive foranstaltninger fra deres eget lands side. Med hensyn til patienter præciserer forslaget, hvornår en medlemsstat kan kræve en forhåndstilladelse som betingelse for at godtgære udgifter til lægebehandling afholdt i en anden medlemsstat.
- En ordning med bistand til tjenestemodtagere, der benytter tjenesteydelser fra andre medlemsstater.
- En regulering af opgavefordelingen mellem oprindelsesmedlemsstaten og bestemmelsesmedlemsstaten og de gældende kontrolpro-

cedurer, når arbejdstagere udstationeres med henblik på at udføre tjenesteydelser.

For at skabe den tillid medlemsstaterne imellem, der er nødvendig for at kunne fjerne disse hindringer, omfatter forslaget:

- En harmonisering af medlemsstaternes lovgivning for at sikre en ligeværdig hensyntagen til forskellige, almene hensyn.
- En styrket gensidig bistand de nationale myndigheder imellem for at sikre en effektiv kontrol med servicevirksomhed på grundlag af en klar opgavefordeling medlemsstaterne imellem og pligt til at samarbejde.
- Foranstaltninger til fremme af tjenesteydelsernes kvalitet, f.eks. frivillig certificering af tjenesteydelser, fastsættelse af kvalitetskriterier.
- Fremme af de adfærdskodekser, som de berørte parter på fællesskabsplan har udarbejdet på bestemte områder, bl.a. lovregulerede erhvervs kommercielle kommunikation.

Sekretariatets bemærkninger

Amtsrådsforeningen bør efter sekretariatets opfattelse generelt støtte direktivets overordnede intention om at skabe et bedre og mere udviklet indre marked for tjenesteydelser i EU. Et marked for tjenesteydelser kendetegnet ved høj kvalitet og konkurrence er også en fordel for amterne.

Den nuværende udformning af direktivet er desværre præget af en række uklarheder og uhensigtsmæssigheder. Det kan derfor være svært helt at overskue direktivets konsekvenser for amter og kommuner på nuværende tidspunkt.

Der er stor forskel på, hvordan de enkelte lande er struktureret med hensyn til levering af velfærdsydelser. EU har på nuværende tidspunkt kun begrænset indflydelse på disse områder i medlemsstaterne. Efter sekretariatets opfattelse bør direktivet om tjenesteydelser ikke omfatte velfærdsydelser så som social- og sundhedsydelser.

Artikel 23 vedrører godtgørelse af udgifter til lægebehandling i en anden medlemsstat. Den enkelte medlemsstat kan bl.a. stille krav om lægehenvi-ning i overensstemmelse med de enkelte medlemsstats ordninger. Godtgørelse af hospitalsbehandling i en anden medlemsstat kan være betinget af en forhåndsgodkendelse fra patientens hjemland.

Artikel 23 er problematisk, fordi ansvaret for organiseringen og finansieringen af sundhedsvæsenet traditionelt er medlemsstaternes ansvar. Ophøjelse af den hidtidige EU retspraksis til direktiv vil begrænse medlemsstaternes, herunder de regionale myndigheders, muligheder for at organisere sundhedsvæsenet i overensstemmelse med de nationale mål og prioriteringer. Endvidere er det problematisk at sidestille social- og sundhedsydelse med serviceydelser generelt. Social- og sundhedsydelser skal opfylde særlige krav til sikring af patientrettigheder, kvalitet, etiske regler m.v. Artikel 23 bør derfor udgå af direktivet.

Sekretariatet finder ligeledes, at der kan være problemer forbundet med oprindelseslandsprincippet, der indebærer, at en tjenesteyder kun er omfattet af retsfor skrifterne i det land, hvor han er etableret. Tjenesteydere har derfor ret til at udføre tjenesteydelser i en eller flere andre medlemsstater uden at være underlagt de pågældende landes bestemmelser.

En virksomhed, der leverer tjenesteydelser til f.eks. et amt, er derfor ikke længere nødvendigvis underlagt dansk lovgivning. Et amt kan i yderste konsekvens skulle holde styr på 25 forskellige lovgivninger, indtil der sker en væsentlig større harmonisering i EU-lovgivningen, end det er tilfældet i dag. Det vil også være muligt for en udbyder af en tjenesteydelse at "shoppe rundt" blandt medlemslandene, alt efter hvor der færrest mulige restriktioner.

Princippet betyder også, at oprindelsesmedlemsstaten har pligt til at føre en effektiv kontrol med de tjenesteydere, der er etableret på landets område, når de udfører tjenesteydelser i andre medlemsstater

Det er relevant at overveje, i hvor høj grad det enkelte lands myndigheder over store afstande vil være i stand til på en forsvarlig måde at kontrollere egne virksomheder, der opererer i et andet land.

Sekretariatet mener derfor ikke, at oprindelseslandsprincippet er tilstrækkeligt gennemtænkt, og det bør under ingen omstændigheder gælde inden for levering af velfærdsydelser.

Forslaget til direktiv om tjenesteydelser omfatter samtidig de såkaldte forsyningspligtigheder af økonomisk interesse (services of general economic interest). Til gengæld vil direktivet ikke røre ved medlemsstaternes indflydelse på de almindelige forsyningspligtigheder (services of general interest). Problemet er, at det er uklart, hvad der er forskellen på de to kategorier. Hvornår er en forsyningspligtighed ikke af økonomisk karakter? Kommissionen har inden for det sidste år forsøgt at definere begreberne

uden det store held. Før der eksisterer en klar definition mellem disse to begreber, er der en risiko for, at social- og sundhedsydelse vil blive omfattet af direktivet gennem de økonomiske forsyningspligtigheder.

Sekretariatet er enig med de overordnede argumenter i Regionsudvalgets forslag til udtalelse, der ligeledes udtrykker enighed i direktivets overordnede mål. Dog er udtalelsen betænkelig ved mulige overlapninger med tidligere EU-bestemmelser i nogle sektorer.

Regionsudvalget mener ligeledes, at det ikke fremgår klart nok af direktivet, om det finder anvendelse på tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, og anmoder derfor om, at der rettes op på dette, og at forsyningspligtigheder principielt udelukkes fra direktivets anvendelsesområde.

Regionsudvalget gør samtidig opmærksom på, at direktivets gennemførelse på regionalt og lokalt plan vil indebære et uoverskueligt ekstraforbrug af personale og finansielle midler. Regionsudvalget finder det nødvendigt, at der planlægges støtte eller evt. kompensation i en overgangsperiode.

Til gengæld støtter udtalelsen oprindelseslandsprincippet (1.5), dog med en række forbehold.

Det er som tidligere nævnt vanskeligt at overskue direktivets konsekvenser for amter og kommuner på nuværende tidspunkt. Sekretariatet vil derfor følge sagen tæt i den kommende tid.

Amtsrådsforeningens bestyrelse

På bestyrelsesmødet den 26. august 2004 blev det besluttet,

at Amtsrådsforeningen arbejder for et direktiv, der skal fremme et indre marked for tjenesteydelser,

at Amtsrådsforeningen ikke på nuværende tidspunkt – som det er formuleret i EU-kommissionens forslag – kan tilslutte sig ”oprindelseslandsprincippet”,

at Amtsrådsforeningen arbejder for, at artikel 23 udgår af direktivet, idet artiklen begrænser mulighederne for at organisere social- og sundhedsvæsenet i overensstemmelse med de politiske mål og prioriteringer i de enkelte medlemslande, og

at sagen tages op i forbindelse med foreningens drøftelser med Folketingets Europaudvalg.

Ændringsforslag

På initiativ fra Amtsrådsforeningen fremsætter den danske delegation et ændringsforslag, som udtrykker betænkelighed ved at anvende oprindelseslandsprincippet.

Bilag:

ÆF til pkt 12 "Tjenesteydelser i det indre marked" - 56. plenar 29-09-2004 - 30-09-2004 (444847).

DANSK MAGISTERFORENING

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg
1240 København K

Nimbusparken
Peter Bangs Vej 32
2000 Frederiksberg
Telefon: 38 15 66 00
Telefax: 38 15 66 66
E-mail: dm@magister.dk
www.magister.dk

17. marts 2005

Angående arbejdet med EU's Service Direktiv

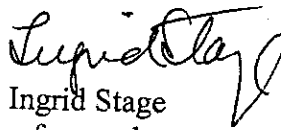
Vi har i DM (Dansk Magisterforening) fulgt med i processen med udformning af EU's Service Direktiv - COM(2004)2final/3.

Vi har med glæde kunnet konstatere, at der nu - primært efter pres fra Tyskland og Frankrig - er ændringer på vej, som betyder, at det såkaldte oprindelseslandsprincip tages ud af det endelige forslag, for så vidt angår arbejdsmarkedsområdet. Hvis denne ændring vedtages, bliver en stor risiko for social dumpning på arbejdsmarkedet fjernet, og DM går ud fra, at denne ændring vil finde bred opbakning blandt udvalgets medlemmer.

Et andet spørgsmål i relation til direktivet, som ligger DM meget på sinde, handler om uddannelse.

Den nuværende retstilstand i EU's traktat definerer klart undervisning som en national kompetence, hvor EU alene kan virke understøttende og koordinerende. Ud fra den samme argumentation om undervisning som en grundlæggende samfundsmæssig interesse for de enkelte medlemslande, som ligger bag ved traktatens bestemmelser på dette område, skal DM anbefale, at Danmark arbejder for, at undervisningsområdet som sådan undtages fra direktivet, så der ikke på noget tidspunkt kan opstå tvivl om, hvorvidt undervisning er en Service of General Interest (SGI) eller en Service of General Economic interest (SGEI) i direktivets forstand.

Med venlig hilsen

Ingrid Stage
formand

FORBRUGERRÅDET

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg
1240 København K

Europaudvalget (2. samling)
2665 – konkurrenceevne – Bilag 3
Offentligt
(Uddrag vedr. servicedirektivet)

Dok. 33821

2. juni 2005

Møde i Europaudvalget 3. juni 2005

Hermed Forbrugerrådets kommentarer til udvalgte punkter på Europaudvalgets dagsorden den 3. juni 2005 kl. 11.

***Pkt. 1.** Samråd med økonomi- og erhvervsministeren vedr. samrådsspørgsmål C om Rocards arbejdsrapport vedr. forslaget til softwarepatentdirektiv (KOM (2002) 0092).*

Besvarelse ved økonomi- og erhvervsministeren. KOM (2002) 0092 - samrådsspørgsmål C (vedlagt).

***Pkt. 5.** Politisk drøftelse og evt. afgivelse af beretning om softwarepatenter. KOM (2002) 0092. Alm. del - bilag (042) 151 (udkast til beretning).*

Forbrugerrådet støtter Michel Rocards forslag til ændringer og dermed det fremlagte 1. udkast til beretning afgivet af Europa-Parlamentet om softwarepatenter fremsat af formand Elisabeth Arnold.

./. Se uddybning i vedlagte brev til Europaudvalget af 14. oktober 2002.

Rådsmøde nr. 2665 (konkurrenceevne) den 6.-7. juni 2005

Pkt. 1. REACH

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og forordning (EF) om persistente organiske miljøgifte.

- Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 67/548/EØF med henblik på tilpasning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier.

Orienterende debat. KOM (2003) 0644.

Forbrugerrådet mener, at det nuværende udspil fra Kommissionen er for svagt i forhold til det oprindelige forslag. Vi skal derfor kraftigt opfordre regeringen til at arbejde for:

- forbrugerprodukter omfattes af REACH
- REACH skal være horisontalt gældende lovgivning
- en simpel registrering af stoffer under 1 ton
- autorisationsordningen strammes
- en klar pligt til at substituere skadelige stoffer med mindre skadelige
- fuld information om kemikalier i produkter
- klassificerings- og mærkningsreglerne må ikke undergraves
- håndhævelse skal prioriteres

./. Se uddybning i vedlagte hørings svar af 29. april 2005.

Pkt. 2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked. Status over drøftelserne. KOM (2004) 0002.

Regeringen opfordres til at arbejde for, at

- der skabes et indre marked for tjenesteydelser.
- der på dette indre marked etableres en europæisk forbrugerbeskyttelsesramme med minimumsregler på et højt niveau, det kunne fx være krav om uafhængige og effektive klagesystemer.
- det *generelt* tillades at undtage forbrugerbeskyttelsesregler fra oprindelseslandsprincippet, som direktivet er baseret på.
- der etableres regler for sikkerhed og ansvar for tjenesteydelser svarende til reglerne på produktområdet.

./. Se uddybning i vedlagte notat.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Villy Dyhr
Chef for Politisk Afdeling

Bilag til Europaudvalget**Rådsmøde nr. 2665 (konkurrenceevne) den 6.-7. juni 2005**

Pkt. 2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked. Status over drøftelserne. KOM (2004) 0002.

1. Som udgangspunkt er Forbrugerrådet positiv over for Kommissionens intentioner med at skabe et indre marked for tjenesteydelser på tværs af landegrænser for at fremme konkurrencen på pris og kvalitet.
2. Forbrugerrådet er vil imidlertid advare mod kun at sætte fokus på at fjerne nationale regler uden overvejelser over, om de er handelshindringer eller forbrugerbeskyttelse, og uden samtidig at etablere en europæisk forbrugerbeskyttelsesramme med minimumsregler på et højt niveau. Et indre marked for serviceydelser forudsætter således at der også er en regulering af dette marked, herunder en ambitiøs forbrugerbeskyttelse.
3. For eksempel omfattende et krav om, at der etableres uafhængige og effektive klagesystemer som en betingelse for at få adgang til det indre marked.
4. Forbrugerrådet er ikke tilhænger af oprindelseslandsprincippet, som direktivet er baseret på. Forbrugerrådet er derfor positiv overfor, at forbrugerkontrakter er undtaget, men for at undgå utilsigtede misforståelser med hensyn til fortolkningen heraf, bør det generelt tillades at undtage forbrugerbeskyttelsesregler, ligesom det er tilfældet i forbindelse med sundhed og beskyttelse af mindreårige.
5. Forbrugerrådet finder endvidere, at EU samtidig bør etablere regler for sikkerhed og ansvar for tjenesteydelser svarende til reglerne på produktområdet.

Benedicte Federspiel, chefkonsulent (bf@fbr.dk)

31. maj 2005

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Bruxelles, 18. januar 2006

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

E-mail: dli@dlint.org
Hjemmeside: www.dlint.org

Vedr. Servicedirektivet og det danske uddannelsessystem

Med henvisning til de igangværende EU-forhandlinger om Europa-Kommissionens forslag til et direktiv om handel med tjenesteydelser i det indre marked (Servicedirektivet) ønsker Danske Lærerorganisationer International at henlede medlemmerne af Folketingets Europaudvalgs opmærksomhed på den uklare situation, som en vedtagelse af Servicedirektivet i den nuværende form kan medføre for det danske uddannelsessystem.

For at bevare uddannelse under fuldstændig regulering af Folketinget er det væsentligt at sikre, at vedtagelse af Servicedirektivet ikke medfører tvivl om kompetencefordelingen på uddannelsesområdet.

Europa-Parlamentets udvalg for det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse vedtog den 22. november 2005 de ændringsforslag til Servicedirektivet, som Parlamentet samlet skal stemme om den 15. februar 2006. Dette forslag undtager ikke uddannelse fra Servicedirektivets anvendelsesområde. Ligeledes vil en vedtagelse medføre, at tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI) fortsat er omfattet af Servicedirektivets anvendelsesområde. I det seneste arbejdsdokument fra Ministerrådet er uddannelse og SGEI heller ikke undtaget fra anvendelsesområdet.

Der eksisterer ikke en klar definition på forskellen mellem tjenesteydelser af almen interesse (SGI) og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI). Da de nuværende forhandlinger som nævnt ikke har medført en eksplicit undtagelse af uddannelsesområdet, er det nødvendigt også at undtage tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI) fra Servicedirektivet. Hermed sikres det, at Danmark kan opretholde fuld autonomi over alle dele af uddannelsessystemet.

Vedlagte notat beskriver de problemer, som den nuværende uklarhed i Servicedirektivet kan medføre.

DLI stiller sig naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad
Leder af Bruxelles-kontoret

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskolars Lærerforening
- Efterskolernes Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Grundskolars Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

DLI-notat vedr. Servicedirektivet og det danske uddannelsessystem

Kommissionen fremfører i sin argumentation for Servicedirektivet, at serviceindustrien udgør 70 procent af EU's samlede økonomi. På nuværende tidspunkt er der stor variation i tjenesteydelsers andel af økonomien i de enkelte medlemsstater, men i alle medlemsstaterne udgør offentlige tjenesteydelser en betydelig del af servicesektoren.

I Kommissionens forslag er der ikke foretaget en eksplicit undtagelse af offentlige tjenesteydelser fra direktivforslagets anvendelsesområde. Det kan dog udledes af den gældende EF-traktat og af direktivforslagets definition af tjenesteydelser, at tjenesteydelser, der er forbundet med offentlig myndighedsudøvelse og udført af en offentlig myndighed, ikke er omfattet af det tjenesteydelsesbegreb, Kommissionen anvender i sit forslag. Afledt af EF-Domstolens praksis må det vurderes, at ydelser, som falder ind under områderne kultur, uddannelse, social- og retsvæsen, er undtaget fra forslagets bestemmelser under forudsætning af, at disse ydelser er gratis for borgerne.

På uddannelsesområdet er det imidlertid uklart, hvordan de uddannelsesaktiviteter, som vurderes at være af økonomisk karakter, er stillet i direktivforslaget. Dette skyldes først og fremmest, at der ikke findes en klar definition af forskellen mellem tjenesteydelser af almen interesse (SGI), som vil være undtaget fra Servicedirektivet via EF-traktaten art. 45, og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI). De sidstnævnte er omfattet af EF-traktatens art. 16, og derfor også omfattet af Kommissionens forslag til servicedirektiv. Inden for den nuværende EU-lovramme vil det være op til EF-Domstolen at afgøre eventuelle tvivlsspørgsmål, fordi Servicedirektivet ikke definerer forskellen mellem de to kategorier af tjenesteydelser.

Flere områder inden for den nationalt styrede uddannelsessektor vil formentlig kunne blive kategoriseret som en tjenesteydelse af almen økonomisk interesse (SGEI). Eksempelvis er dele af efteruddannelsesområdet helt eller delvis privatfinansieret, ligesom en række private uddannelser kan opnå offentligt tilskud, hvis de er godkendt af Undervisningsministeriet. I sidste instans vil det også her være EF-Domstolen, der kan afgøre, om en uddannelsesydelse falder inden for kategorien af ikke-økonomisk eller økonomisk interesse. Spørgsmålet vil være, i hvilket omfang en domstolsafgørelse kan tilsidesætte den enkelte medlemsstats lovgivning og politiske intentioner.

Da uddannelse er et suverænt nationalt anliggende (jf. EF-traktatens artikler 149 og 150), finder DLI det vigtigt, at det fastholdes, at EU-samarbejdet om uddannelse finder sted inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode. DLI finder, at det vil være yderst problematisk, hvis der kan opstå usikkerhed om, hvorvidt uddannelse omfattes af Servicedirektivet. Beslutninger om ændringer af de finansielle forhold omkring uddannelserne skal fortsat være et anliggende for Folketinget. Det må der ikke kunne herske tvivl om. Det er derfor DLI's opfattelse, at uddannelse generelt skal undtages fra Servicedirektivet med en eksplicit bestemmelse. Det bety-

der, at også den del af uddannelsessektoren, der ikke indgår i kategorien ”almen interesse” (SGI), undtages fra Servicedirektivet.

En række medlemsstater har foreslået, at uddannelse undtages fra Servicedirektivet. Ligeledes har bl.a. Frankrig, Østrig og Cypern foreslået, at tjenesteydelser af almen økonomisk interesse undtages. Det samme har Europa-Parlamentets ordfører på Servicedirektivet, Evelyne Gebhardt, foreslået. Et forslag som Parlamentets udvalg for det Indre Marked og Forbrugersikkerhed i første omgang nedstemte med stemmerne 17 mod 19, men som opretholdes, når Servicedirektivet skal til afstemning ved plenarsamlingen den 15. februar 2006.

Den danske regering har officielt valgt at vente med at udarbejde konkrete ændringsforslag til Servicedirektivet til efter Parlamentets førstebehandling.

I maj 2005 henvendte DLI sig til Statsministeren for at gøre opmærksom på problemstillingen vedrørende uddannelsessektorens uklare position i Servicedirektivet. Statsministeren svarede bl.a., (citater):

”Det er væsentlig for regeringen, at direktivforslaget ikke kommer til at indeholde formuleringer, som vil kunne opfattes således, at Traktatens tjenesteydelsesbegreb kommer til at omfatte dele af uddannelsessektoren, der hidtil ikke har været omfattet.”

Regeringen og Folketinget skal inden for de næste måneder tage stilling til den danske forhandlingslinje i forhold til Servicedirektivet. Det er derfor væsentligt, at Folketingets Europaudvalg er opmærksom på den videre udvikling i de problemstillinger, DLI rejser i denne henvendelse.

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg
1240 København K

Europaudvalget
2715 - konkurrenceevne - Bilag 4
Offentligt

1. marts 2006

Dok. 40562/ph

Møde i Europaudvalget den 3. marts 2006

Hermed Forbrugerrådets kommentarer til et af punkterne på Europaudvalgets dagsorden den 3. marts 2006 kl. 14.

Rådsmøde (konkurrenceevne) den 13. marts 2006

Pkt. 4. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om tjenesteydelser i Det Indre Marked. Fremskridtsrapport/information fra formandskabet. KOM (2004) 0002.

Forbrugerrådet kan støtte direktivet, der åbner op for konkurrence på tjenesteydelsesområdet. Forslaget indeholder imidlertid nogle alvorlige svagheder i forbrugerbeskyttelsen, som vi skal opfordre til, at der rettes op på:

- Vigtige områder som den private sundhedssektor og det juridiske område er ikke omfattet.
- Der kan stilles krav om beskyttelse af befolkningens sundhed eller miljø som betingelse for udøvelsen af en tjenesteydelsesvirksomhed – men ikke krav om forbrugerbeskyttelse.
- Det er glædeligt, at forbrugerkontrakter og ansvar uden for kontraktforhold falder uden for reglerne om oprindelseslandsprincippet – men alt vedrørende forbrugerforhold burde undtages, således også forhold, der ligger forud og efter kontraktindgåelsen.
- Der mangler horisontale EU-regler om fx information, klageadgang etc. – dette bør der tages fat på lige efter vedtagelsen af direktivet.

./. Vores holdninger uddybes i vedlagte notat.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl
Direktør

Villy Dyhr
Chef for Politisk Afdeling

Udgiver af TÆNK

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

1/1

Bilag til EuropaudvalgetRådsmøde (konkurrenceevne) den 13. marts 2006

Pkt. 4. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om tjenesteydelser i Det Indre Marked. Fremskridtsrapport/information fra formandskabet. KOM (2004) 0002.

Forbrugerrådet er meget tilfreds med, at der er åbnet op for konkurrence også på tjenesteydelsesområdet, men beklager de mange områder, som er taget ud af direktivet, fx den private sundhedssektor og det juridiske område. Det er et dårligt signal at sende på områder, der i høj grad trænger til priskonkurrence. Forbrugerrådet er imidlertid glad for, at de generelle tjenesteydelser som fx post, vand og el fortsat er omfattet af anvendelsesområdet.

I artikel 16, som erstatter Kommissionens oprindelige bestemmelser om oprindelseslandsprincippet, fastholdes det, at eventuelle krav begrundet i beskyttelse af befolkningens sundhed eller miljø kan stilles som betingelser for udøvelsen af en tjenesteydelsesvirksomhed.

Imidlertid kan der ikke stilles krav af hensyn til forbrugerbeskyttelse, da dette blev fjernet i forbindelse med kompromiset i Europa-Parlamentet. Der er imidlertid ikke i øjeblikket nogen, der har et bud på, hvad dette vil betyde for forbrugerne.

Forbrugerrådet er tilfreds med, at såvel forbrugerkontrakter som ansvar uden for kontraktforhold falder uden for reglerne om (den nye fortolkning af) oprindelseslandsprincippet. Forbrugerrådet ønsker imidlertid, at alt vedrørende forbrugerforhold undtages, således også forhold, der ligger forud og efter kontraktindgåelsen.

Efter forbrugerorganisationernes opfattelse mangler der fortsat horisontale EU-regler om fx information, klageadgang etc., for at et indre marked for tjenesteydelser kan fungere på tilfredsstillende vilkår for forbrugerne. Dette bør der tages fat på lige efter vedtagelsen af direktivet.

Som det fremgår af det udsendte notat af 23. februar 2006 til Europaudvalget, hvori der redegøres for Europa-Parlamentets 1. behandling af tjenesteydelsesdirektivet, forventes Europa-Kommissionens nye forslag i april at blive baseret på Europa-Parlamentets 1. behandling. Forbrugerrådet vil også kommentere det nye direktivudkast.

Benedicte Federspiel, chefkonsulent (bf@fbr.dk)
1. marts 2006

Fiolstræde 17
Postboks 2188
DK-1017 København K

Tlf. (+45) 7741 7741
Fax (+45) 7741 7742
Mail fbr@fbr.dk
Web www.fbr.dk

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Bruxelles, d. 7. marts 2006

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

Service direktivet og det danske uddannelsessystem

Med henvisning til de igangværende forhandlinger om EU-Kommissionens forslag til et direktiv om handel med tjenesteydelser i det indre marked (Service direktivet) ønsker Danske Lærerorganisationer International at henvende medlemmerne af Folketingets Europaudvalgs opmærksomhed på den uklare situation, som en vedtagelse af Service direktivet, i den form som blev vedtaget af Europa-Parlamentet, kan medføre for det danske uddannelsessystem.

For at sikre at uddannelse forbliver et nationalt anliggende og under fuld-
stændig regulering af Folketinget, er det afgørende at sikre, at vedtagelsen af Service direktivet ikke medfører tvivl om kompetencefordelingen mellem EU og nationalstaterne på uddannelsesområdet.

Europa-Parlamentet vedtog d. 16. februar 2006 en lang række ændringer til Service direktivet, som på flere områder udgør klare forbedringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. Et forslag om eksplicit at undtage uddannelse fra direktivets anvendelsesområde blev dog forkastet. Som et fremskridt har man i den nye direktivtekst valgt at undtage tjenesteydelser af almen interesse (SGI), hvilket må formodes at sikre store dele af det nationale uddannelsessystem, heriblandt folkeskolen og ungdomsuddannelserne. Derimod er tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI) stadig delvist omfattet af Service direktivet.

Der eksisterer ikke en klar definition på forskellen mellem tjenesteydelser af almen interesse (SGI) og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI). Da Parlamentets afstemning som nævnt ikke har medført en eksplicit undtagelse af uddannelsesområdet fra Service direktivet, foreslår DLI, at man i de kommende forhandlinger om Kommissionens forslag fra dansk side arbejder for en sådan undtagelse. Hermed sikres det, at Danmark kan opretholde fuld selvbestemmelse over alle dele af uddannelsessystemet.

Vedlagte notat beskriver de problemer, som den nuværende uklarhed i Service direktivet kan medføre. DLI stiller sig naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskole Lærerforening
- Efterskolernes Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Grundskole Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

DLI-NOTAT

Bruxelles, d. 7. marts 2006/BB/kb

Service direktivet og det danske uddannelsessystem

Afstemningen om Service direktivet på plenarsamlingen i Strasbourg gav ikke nogen endegyldig afklaring i forhold til uddannelsesområdet. Følgende notat forsøger at give et overblik over, hvad der blev vedtaget, samt – ikke mindre interessant – hvad der ikke blev vedtaget.

Af vedtagne punkter af interesse kan først og fremmest nævnes:

- Tjenesteydelser af almen interesse (SGI) ”som defineret af medlemsstaterne” er fuldstændigt undtaget fra direktivets anvendelsesområde. Nationalstaterne har således fortolkningsretten.¹ Det vil derfor være meget interessant, hvorvidt den danske regering i relation til uddannelsesområdet vil anvende denne ret for dermed at holde det danske uddannelsessystem uden for Service direktivet.

Tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI) er stadig omfattet af direktivets anvendelsesområde, men er dog undtaget fra Direktivets artikel 16 om ”frihed til at udøve servicevirksomhed”.² Det vil sige, at f.s.v.a. grænseoverskridende udøvelse af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, er det nu modtagerlandets regler, der skal følges og ikke oprindelseslandets.

Idet SGEI stadig er omfattet af direktivets anvendelsesområde, er denne form for tjenesteydelser dog omfattet af de generelle bestemmelser om forbudte krav og krav der skal evalueres i artikel 14 og 15. Det vil sige, at danske myndigheder eksempelvis ikke kan stille krav til en udenlandsk serviceudbyder som ”direkte eller indirekte er begrundet i nationaliteten eller – for selskabers vedkommende – i hovedsædets beliggenhed...”.³ Derudover vil krav til udenlandske serviceudbydere skulle opfylde tre kriterier: Ikke-diskrimination, nødvendighed og proportionalitet.

Da der på nuværende tidspunkt ikke foreligger nogen entydig definition på henholdsvis tjenesteydelser af almen interesse (SGI) og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI), er betydningen af ovenstående endnu ikke klar. Det er som nævnt fortsat op til den enkelte medlemsstat at definere disse begreber.⁴ De europæiske uddannelsesorganisationer vurderer dog, at der kan være en reel mulighed for, at f.eks. en dansk beslutning om at definere en given uddannelse som en SGI, kan bringes for EF-Domstolen med påstand om handelshindring.

- Betragtning 16: I forslaget definition af begrebet tjenesteydelse nævnes ”undervisning inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem i såvel private som offentlige undervisningsinstitutioner”, som et eksempel på virksomhed, der ikke er omfattet af definitionen på en tjenesteydelse og dermed ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde. Som udgangspunkt kan det således synes sikret, at det nationale uddannelsessystem er undtaget fra

¹ jf. artikel 2, stk. 2, litra – a

² jf. artikel 17, stk. 2

³ Jf. artikel 14, stk. 1

⁴ jf. henholdsvis artikel 2, stk. 2, litra – a, artikel 4, nr. 1 b og artikel 1

DLI-NOTAT

Service direktivets anvendelsesområde, men forslaget ordlyd kan resultere i sager ved EF-Domstolen, bl.a. fordi det er uklart, hvad begrebet ”det nationale uddannelsessystem” dækker over.

- Betragtning 7c: I en noget vag formulering fastslås det, at ”...uddannelsesmæssige og kulturelle tjenester, der ofte sigter mod at gennemføre velfærdsmæssige mål, bør ikke berøres af bestemmelserne i dette direktiv.” Den reelle betydning heraf er dog ikke klar.
- Betragtning 24: I denne betagtning nævnes uddannelse som et eksempel på et tvingende alment hensyn, i henhold til hvilket der kan fremsættes krav om fremlæggelse af originale dokumenter, bekræftede genpartier eller bekræftede oversættelser. Derimod nævnes uddannelse *ikke* i artikel 4, nr. 7 a, hvor der fremsættes en ikke-udtømmende liste over tvingende almene hensyn, forhold til hvilke Direktivets bestemmelser kan tilsidesættes.

Ordfører Evelyne Gebhardt (PSE, DE) havde forud for afstemningen fremsat et forslag (am. 253) om eksplicit at undtage uddannelsesområdet fra Direktivets artikel 2. Dette forslag faldt med stemmerne 291 for, 352 imod og 6 undladelser.

Gebhardt og PSE-gruppen havde ligeledes fremsat et forslag (am. 251) om en fuldstændig undtagelse af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI), som dog også faldt med stemmerne 269 for, 365 imod og 3 undladelser.

I begge tilfælde stemte de danske medlemmer af den konservative EPP-gruppe og den liberale ALDE-gruppe imod forslagene.

Det meget omtalte oprindelseslandsprincip blev som et kompromis mellem den konservative og socialistiske gruppe omformuleret radikalt. Dog tilsiger artikel 16 forsat, at de enkelte medlemsstater skal give adgang til servicevirksomheder fra andre medlemsstater. Venstrefløjsgruppen GUE stillede forslag om, at alle tjenesteydelser vedrørende forskning og uddannelse skulle undtages fra dette princip, men forslaget faldt med stemmerne 283 mod 353 – igen med den samme stemmefordeling blandt de danske MEP'er.

Omend det med de ovennævnte bestemmelser kan synes som om, de væsentligste dele af uddannelsesområdet i praksis er undtaget fra Service direktivet, giver den nuværende direktivtekst dog anledning til to problemstillinger:

1) Indholdsstyring

Den foreliggende direktivtekst kan give anledning til tvivl om, hvorvidt EF-traktatens tjenesteydelsesbegreb kan udvides til at dække dele af uddannelsesområdet. Hvis det er tilfældet, vil en udenlandsk drevet uddannelseskonzern eksempelvis kunne åbne private, brugerbetalte handelsskoler og dernæst kræve uddannelsen godkendt af Undervisningsministeriet. Dermed vil indholdsstyringen i de erhvervsfaglige uddannelser komme under pres.

2) Udgiftsstyring

I forlængelse af ovennævnte eksempel vil en privat, SU-godkendt uddannelse højst sandsynligt falde ind under kategorien tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI). Dermed vil såvel udbydere af tjenester, dvs. private undervisningsinstitutioner, som studerende formentlig kunne

DLI-NOTAT

kræve støtte (taxameter og supplerende stipendium) på linie med fuldt offentligt finansierede og drevne institutioner.

Den uklarhed, som er skitseret i begge de ovennævnte tilfælde, vil formentlig kunne give anledning til en række sager ved EF-Domstolen for, at få afklaret de gældende retsforhold på området.

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Bruxelles, den 18. maj 2006

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

Service direktivet og det danske uddannelsessystem

Med henvisning til de igangværende forhandlinger om EU-Kommissionens forslag til direktiv om handel med tjenesteydelser i det indre marked (Service direktivet) ønsker DLI at henlede medlemmerne af Folketingets Europaudvalgs opmærksomhed på den uklare situation, som Service direktivet kan medføre for det danske uddannelsessystem, hvis det vedtages i den form, som Kommissionen har foreslået.

I Kommissionens foreliggende direktivforslag er der således to områder som giver anledning til bekymring blandt såvel de danske som de europæiske lærerorganisationer. Først og fremmest er det vores opfattelse, at uddannelse skal undtages fra direktivets anvendelsesområde, da EU-traktaten entydigt henlægger beslutningskompetencen på uddannelsesområdet til medlemsstaterne. Dertil skaber Kommissionens tekstforslag – ikke mindst på grund af den uklare europæiske retstilstand omkring begreberne ”forsyningspligtigheder” og ”tjenesteydelser af almen økonomisk interesse” – ikke tilstrækkelig klarhed om vilkårene for den fremtidige udførelse af offentlige tjenesteydelser. Det er ganske enkelt uklart hvilke offentlige ydelser, der vil være omfattet af direktivet.

Ud fra det synspunkt, at retten til at organisere, finansiere og regulere uddannelsessektoren bør ligge fuldt og helt hos de nationale regeringer, opfordrer DLI derfor til, at Danmark i de videre forhandlinger arbejder for en eksplicit, generel undtagelse af uddannelsesområdet fra Service direktivet. Subsidiært må der indføres en bestemmelse, som giver det enkelte medlemsland ret til at fortolke, hvilke uddannelser der hører under det nationale uddannelsessystem, således som det blev foreslået af Europa-Parlamentet. Denne fortolkningsret bør ikke kunne anfægtes gennem retssag ved EF-Domstolen

I Kommissionens forslag vil situationen vedrørende offentlige tjenesteydelser efter lærerorganisationernes opfattelse være den, at beslutningen om, hvorvidt en given uddannelsesydelse skal anses som en rettighed for borgerne eller en service, som kan handles på det frie marked, overlades til EF-Domstolen. Principielt bør EU's lovgivende institutioner for det første sikre klare regler, men for det andet vækker det bekymring, at ansvaret for fortolkning af anvendelsesområdet overlades til EF-Domstolen, som gennemgående anvender en vidtgående tolkning af EU-retten. Der tegner sig således i domstolens afgørelser en klar tendens til liberalisering og harmonisering.

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskoler Lærerforening
- Efterskolernes Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Grundskolers Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

En anden årsag til, at lærerorganisationerne ønsker en eksplicit undtagelse er, at signalerne fra den danske regering kan skabe uklarhed. I et tidligere brev af "dato" til DLI skriver statsminister Anders Fogh Rasmussen således: *"Det er væsentligt for regeringen, at direktivforslaget ikke kommer til at indeholde formuleringer, som vil kunne opfattes således, at Traktatens tjenesteydelsesbegreb kommer til at omfatte dele af uddannelsessystemet, der ikke hidtil har været omfattet."* I en tale på Københavns Universitet den 21. april 2006 sagde Statsministeren derimod bl.a.: *"For det andet skal vi sætte os som mål at skabe et reelt indre marked for forskning, udvikling og uddannelse."*¹

Med et indre marked for uddannelse gives der køb på en række af de uddannelsespolitiske virkemidler, som er af afgørende betydning for det danske uddannelsessystem. Den uddannelsespolitiske "værktøjskasse" omfatter såvel indholdsstyring og kvalitetskontrol af de tilskudsberettigede uddannelser som uddannelsesinstitutionernes forvaltning, antal, geografiske dækning og beliggenhed. Disse styringsredskaber spiller man sig af hånden ved en markedsgørelse.

DLI mener, at uddannelse på alle niveauer er et væsentligt kulturbærende element, som er medvirkende til at fremme social sammenhængskraft, integration og demokrati. Med Servicedirektivet i den foreslåede form er der risiko for, at man tager de første skridt mod at gøre uddannelse til en handelsvare. Handel med uddannelse står i modsætning til Lissabon-strategiens mål for uddannelse om at højne kvaliteten og sikre lige adgang for alle, idet betingelserne for bl.a. kvalitets- og indholdsstyring, videndeling og idémobilitet svækkes under markedsvilkår. Samtidig vil øget markedsgørelse af uddannelsesområdet anfægte medlemslandenes traktatfæstede ret til selv at organisere deres uddannelsessektor.

Vedlagte notat beskriver de problemstillinger, som direktivforslaget i sin nuværende giver anledning til. DLI stiller sig naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad

¹ <http://www.statsministeriet.dk/Index/dokumenter.asp?o=2&n=0&d=2569&s=1>

DLI-NOTAT

Folketingets Europaudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

18. maj 2006/BB/kb

Bilag til DLI's henvendelse til Folketingets Europaudvalg vedr. Servicedirektivet og det danske uddannelsessystem

Overordnet finder DLI, at Kommissionens reviderede direktivforslag i udstrakt grad bygger på den tekst Europa-Parlamentet vedtog i februar, og som sådan udgør et væsentligt fremskridt i forhold til den oprindelige tekst. Bl.a. er det omdiskuterede oprindelseslandsprincip blevet fjernet, hvorfor udenlandske serviceudbydere, som ønsker at operere i Danmark, nu skal overholde danske regler. Ligeledes får direktivforslaget i sin nuværende form ingen indvirkning på arbejdsmarkedsforhold, hvorved den danske aftalemodel og danske arbejdsvilkår skulle være sikret.

Offentlige tjenesteydelser

Retstilstanden omkring forsyningspligtydelser (SGI) og tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (SGEI) er dog stadig mere eller mindre uafklaret. Problemet tager sit udspring i det faktum, at ingen af disse begreber er defineret i hverken primær eller sekundær EU-lovgivning. SGEI er omtalt i EF-traktaten, uden dog at blive defineret nærmere, mens SGI ikke omtales. De eneste foreliggende retningslinier for anvendelsen af disse begreber kommer således fra Kommissionen, i form af Grøn-bogen om Forsyningspligtydelser (KOM (2003) 270), samt fra EF-Domstolens retspraksis. Heraf kan udledes, at det er op til medlemsstaterne at definere, hvorvidt de anser en tjenesteydelse som værende af almen interesse. Sondringen mellem hvorvidt en tjenesteydelse af almen interesse også er af økonomisk karakter eller ej, er dog meget vanskelig at foretage, og beslutningen herom er i sidste ende underlagt EF-Domstolens vurdering.

Ved at karakterisere en aktivitet som SGI gives medlemsstaterne en mulighed for at anerkende, at givne aktiviteter er så væsentlige for dets borgere, at udøvelsen af de pågældende aktiviteter kan pålægges en række krav om fx universel adgang, fuld geografisk dækning og overkommelige priser. Dermed har medlemsstaterne en mulighed for på nationalt niveau at sikre, at bestemte målsætninger af almen interesse for samfundet, fx inden for uddannelsesområdet, kan fastsættes og opnås. Idet der imidlertid ikke foreligger nogen klar afgrænsning mellem sfærerne for ydelser af økonomisk og ikke-økonomisk interesse, er definitionerne af henholdsvis SGI og SGEI i forhold til uddannelsessektoren desværre gjort afhængige af organiseringen af det enkelte medlemslands undervisningssystem, fx i hvilket omfang den videregående uddannelse er liberaliseret. Da man i mange lande anser videregående uddannelse og erhvervsuddannelse som tjenesteydelser af økonomisk karakter, vil en eventuel dansk beslutning om at definere disse som SGI således kunne anfægtes ved EF-Domstolen.

Kommissionen har tillige i sit reviderede direktivforslag indført en formulering i betragtning 16, hvor man ændrer den definition af service, som Europa-Parlamentet har foreslået. Kommissionen fjerner her en positiv definition af begrebet service, og erstatter den med en række negative eksempler på, hvad service ikke er. I stedet henvises der til EF-Domstolens praksis, som fastslår, at en

DLI-NOTAT

vurdering af hvorvidt en aktivitet udgør en "service", og dermed falder ind under Direktivets anvendelsesområde, skal foretages sag for sag. Dette skaber usikkerhed om anvendelsen af servicebegrebet, og henlægger yderligere fortolkningskompetence til EF-Domstolen.

Endelig skriver Kommissionen i betragtning 33a om SGEI: "*Ved anvendelsen af dette direktiv må tjenesteydelser kun betragtes som tjenesteydelser af almen økonomisk interesse i dette direktiv og med forbehold af traktatens artikel 16, hvis de udføres for at varetage en særlig opgave af almen interesse, som tjenesteyderen har fået overdraget af den pågældende medlemsstat.*"¹ Skal dette tolkes sådan, at tjenesteydelser af almen økonomisk interesse ikke kan udføres af medlemsstaten selv? Denne betragtning lader til at være i direkte uoverensstemmelse med forslaget artikel 1, stk. 2, som siger: "*Dette direktiv vedrører hverken liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, der er forbeholdt offentlige eller private enheder, eller privatisering af offentlige enheder, der udfører tjenesteydelser.*"²

"Tvingende almene hensyn"

I direktivforslagets artikel 4 findes definitioner på en lang række kernebegreber, heriblandt udtrykket *tvingende almene hensyn*. Begrebet dækker over målsætninger, under hensyn til hvilke det kan tillades at tilsidesætte bestemmelserne om fx det Indre Marked. Som eksempler herpå nævner Kommissionen i artikel 4, stk. 7a: "*...hensyn, der er anerkendt som sådan i EF-Domstolens praksis, herunder følgende: den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, den offentlige sundhed, bevarelsen af den finansielle balance i de sociale sikringsordninger, beskyttelsen af forbrugerne, tjenestemodtagerne og arbejdstagerne, retfærdige handelstransaktioner, bekæmpelse af bedrageri, beskyttelsen af miljøet, herunder bymiljøet, dyresundheden, intellektuelle ejendomsrettigheder, bevarelsen af den nationale historiske og kunstneriske arv samt social- og kulturpolitiske målsætninger*"³

Omend denne liste må formodes at være ikke-udtømmende, er det foruroligende, at Kommissionen ikke nævner kvalitetssikring af uddannelser som et tvingende alment hensyn, idet EF-Domstolen i en tidligere dom eksplicit har anerkendt dette. I sagen C-135/02, Valentina Neri vs. European School of Economics, anfører domstolen således at: "*...the aim of ensuring high standards of university education appears legitimate to justify restrictions on fundamental freedoms...*"⁴

Uddannelse

Som den eneste henvisning til uddannelse slås det i Kommissionens direktivforslags betragtning 16 fast, at undervisning inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem ikke er at betragte som en service, og dermed ikke falder ind under direktivets anvendelsesområde. Idet begrebet det nationale uddannelsessystem ikke er nogen entydig størrelse, er rækkevidden af denne bestemmelse dog afhængig af organisering og finansiering af uddannelsessektoren i medlemsstaterne.

DLI har i den forbindelse fra Videnskabsminister Helge Sander tidligere modtaget et brev, hvori ministeren skriver, at det er op til de enkelte lande at bestemme hvad der er "offentligt styret" og at "*...er der blot en enkelt 'offentligt finansieret krone' i et uddannelsesudbud, så vil det – hvis vi ønsker det – være undtaget fra både GATS-reglerne og den fælles EU-handelspolitik.*" Omend denne

¹ KOM (2006) 160, betragtning 33a

² KOM (2006) 160, artikel 1, stk. 2

³ KOM (2006) 160, artikel 4, stk. 7a

⁴ Case C-152/02, par. 46

DLI-NOTAT

udtalelse er betryggende, vil en sådan beslutning fra dansk side dog, jf. ovenfor, kunne anfægtes ved EF-Domstolen.

I forbindelse hermed skal nævnes en tidligere domsafgørelse ved EF-Domstolen som, i en sag vedrørende offentlige udbudsregler, satte grænsen for hvornår et universitet er at betragte som et offentligt organ ved en offentlig finansiering på minimum 50% af universitetets indtægter. Dette er unægteligt et andet syn på, hvad der er offentligt styret end Helge Sanders ovennævnte udtalelse om en enkelt offentligt finansieret krone.

Domstolen siger endvidere, at universitetets finansiering hidrører fra mange forskellige kilder, hvoraf nogle, fx tilskud på baggrund af antal studerende, må anses som offentlig finansiering, mens indtægter fra fx udførelse af bestemte forskningsarbejder, tilrettelæggelse af seminarer eller konferencer er af forretningsmæssig karakter. Herom anfører Domstolen: *"Det er i den forbindelse mindre vigtigt, at disse aktiviteter, der har en forretningsmæssig karakter, muligvis falder sammen med universitetets undervisnings- og forskningsaktiviteter."*⁵ Ikke nok med at grænsen for, hvornår et universitet kan betragtes som offentligt styret, sættes ved en offentlig finansiering på minimum 50%, skal kommercielle indtægter fra fx universiteternes forlagsvirksomhed medregnes, uafhængigt af deres sammenhæng – eller mangel på samme – med universitetets udførelse af undervisningsydelser af uomtvistelig almen interesse.

DLI bemærker sig tillige med undren, at Kommissionen har fjernet flere andre henvisninger til uddannelse, bl.a. et forslag om at undtage uddannelsesmæssige tjenester, der sigter mod at opfylde velfærdsmæssige mål. Dette er medvirkende til at skabe usikkerhed om, hvilke dele af det nationale uddannelsessystem, der er undtaget og hvilke der kan være åbne for en fortolkning ved EF-Domstolen. Uddannelsesområdetets stilling i direktivforslaget er således ganske usikker, hvilket blot forstærkes af de ovennævnte uklarheder vedrørende definitionen af tjenesteydelser af almen interesse.

⁵ Case C-380/98, par. 24

Folketingets Europaudvalg
v/ Formand Elisabeth Arnold
Folketinget, Christiansborg
1240 København K.

Bruxelles, den 20. november 2006

Vedr. uddannelsesområdets status i Servicedirektivet

Danske Lærerorganisationer International (DLI) opfordrer de uddannelsespolitiske ordførere til at rejse en debat i Folketingssalen om Servicedirektivets eventuelle konsekvenser for det danske uddannelsessystem. Regeringen bør afkræves det løfte, at er der blot en eneste offentlig krone i et uddannelsesstilbud, holdes det uden for Servicedirektivets anvendelsesområde. Kun på den måde kan det sikres, at indholdsstyring, kvalitetskontrol og videndeling på uddannelsesområdet også i fremtiden forbliver et nationalt anliggende.

I forbindelse med den nært forestående vedtagelse af EU's Direktiv for Tjenesteydelser i det Indre Marked (Servicedirektivet) ønsker DLI at gøre de politiske partiers uddannelsesordførere opmærksomme på, at det nu er op til Folketinget at sikre den nationale selvbestemmelsesret på uddannelsesområdet. På trods af den europæiske fagbevægelses ønske nåede man ikke til enighed om en generel undtagelse af uddannelsesområdet fra Servicedirektivet. Der hersker derfor nu uklarhed om, hvilke dele af medlemslandenes uddannelsessystemer, der kan underlægges EU's Indre Markeds krav og bestemmelser.

Med et indre marked for uddannelse og stadig mere liberalisering på området gives der køb på en række af de uddannelsespolitiske virkemidler, som er af afgørende betydning for det danske uddannelsessystem. Den uddannelsespolitiske "værktøjskasse" omfatter såvel indholdsstyring og kvalitetskontrol af de tilskudsberettigede uddannelser som uddannelsesinstitutionernes forvaltning, antal, geografiske dækning og beliggenhed. Disse styringsredskaber spiller man sig af hånden ved en markedsgørelse af uddannelsesområdet.

Et er sikkert: Der er på nuværende tidspunkt en skræmmende mangel på klarhed over, hvilke konsekvenser Servicedirektivet kan få for det danske uddannelsessystem. Derfor er det uforståeligt for DLI, at man som regering med ansvar for landets fremtid tør stemme for et direktiv, som kan ende med at fratage Danmark den politiske selvbestemmelse over et af vores største aktiver og væsentligste konkurrenceparametre.

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

dli@dlint.org
www.dlint.org

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskoler Lærerforening
- Efterskolernes Lærerforening
- Formidlerne
- Frie Grundskolers Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund
- Speciallærerforeningen af 1981

En vigtig bestemmelse i direktivet giver dog mulighed for at holde en væsentlig del af det danske uddannelsessystem uden for denne form for markedsgørelse – det vil imidlertid være op til regeringen og Folketinget at benytte denne mulighed. Således er såkaldte ”tjenesteydelser af almen interesse” fuldstændig undtaget fra direktivet. Omend der ikke findes nogen entydig juridisk definition af dette begreb, er det ifølge EF-Domstolens praksis op til de enkelte medlemslande selv at beslutte, hvilke tjenesteydelser de betragter som værende af ”almen interesse”. Hvis Folketinget træffer den politiske beslutning, at al uddannelsesaktivitet, som er helt eller delvist offentligt finansieret, er af almen interesse, vil uddannelsesområdet effektivt kunne fastholdes under dansk politisk styring.

Danske Lærerorganisationer International vil i løbet af januar søge foretrædere for Folketingets Uddannelsesudvalg for at orientere om en række processer og beslutninger på internationalt og europæisk niveau, som vil sætte nye rammer for udformningen af fremtidens danske uddannelsespolitik.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Birgitte Birkvad'.

Birgitte Birkvad
DLI – Bruxelles

Folketinget – Europaudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget & Erhvervsudvalget

Christiansborg, den 25. april 2005
EU-chefkonsulenten

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Forslag til tjenesteydelsesdirektiv, gældende EU-regler for tjenesteydelser, udstationeringsdirektivet samt arbejdskraft fra de nye EU-lande (status og fakta)

Resumé:

Kommissionen oprindelige forslag til tjenesteydelsesdirektiv er stadig i spil. Efter Europa-Parlamentets førstebehandling af forslaget, der forventes afsluttet i oktober 2005, vil Kommissionen formentlig foretage en revision af direktivet. Notatet gennemgår hvilke tjenesteydelser, der er omfattet af det fremsatte direktivforslag. Oprindelsesprincippet betyder, at det er **oprindelseslandets nationale bestemmelser**, der gælder og at dette land har **kontrollen** med de udførte tjenesteydelser. Der er dog en række væsentlige undtagelser herfra, hvor oprindelsesprincippet ikke gælder.

De gældende regler i EF-Traktaten (og herunder retspraksis) støtter i forvejen fri bevægelighed for tjenesteydelser, således at intet land må lægge såkaldte unødige hindringer i vejen for levering af tjenesteydelser. Princippet om **gensidig anerkendelse** gælder. Men der er stadig mange forhold i dag, der kan begrunde, at et medlemsland (værtland) kan lægge hindringer i vejen for levering af tjenesteydelser og derfor mener Kommissionen, at en vis harmonisering af lovgivningens vej er nødvendig.

Forslaget til Tjenesteydelsesdirektiv undtager områder omfattet af **Udstationeringsdirektivet** fra oprindelsesprincippet. Værtlandets regler om sikkerhed, sundhed og lønforhold gælder, såfremt det ved kollektiv overenskomst eller lov er bestemt, at disse finder **generel** anvendelse. Det er ikke tilfældet i Danmark for lønnens vedkommende, hvorfor der ikke umiddelbart kan stilles krav om sædvanlig aflønning. Men de faglige organisationer kan tage en lovlig konflikt på spørgsmålet.

Øst-aftalen nævnes til tider i forbindelse med Tjenesteydelsesdirektivet og Udstationeringsdirektivet. Øst-aftalen handler imidlertid om **arbejdskraftens** fri bevægelighed og har på papiret intet med leveringen af tjenesteydelser at gøre. I praksis vil en arbejdstager fra et af de nye øst-europæiske medlemslande dog kunne have en interesse i at fremstå som "tjenesteyder" i stedet for som "arbejdstager" for derved at slippe for krav om opholds- og arbejdstilladelse.

Servicedirektivet, tjenesteydelsesdirektivet eller Bolkesteindirektivet - kært barn har mange navne. Forslaget til direktiv om tjenesteydelser i det indre marked¹ har givet anledning til voldsom debat rundt omkring i Europa. I dette notat gives - efter ønske fra medlemmer af Europaudvalget m.v. - en kortfattet og faktisk fremstilling af visse problemstillinger i relation til det foreliggende forslag samt status for direktivforslaget.

1. Er forslaget trukket tilbage?

Trods forskellige udmeldinger i pressen er forslaget, som oprindeligt blev fremsat af Kommissionen den 13. januar 2004, **stadig i spil**. Forslaget behandles efter den fælles beslutningsprocedure, hvilket betyder, at forslaget skal vedtages af Rådet (kvalificeret flertal) og Europa-Parlamentet i fællesskab. Europa-Parlamentet er pt. i færd med førstebehandlingen af forslaget².

Kommissæren for indre marked og tjenesteydelser, Charlie McCreevy, konstaterede i februar definitivt, at forslaget ikke ville blive trukket tilbage. Kommissionen vil derimod foretage en revision af visse dele af forslaget efter afslutningen af Europa-Parlamentets førstebehandling (hvilket er normalprocedure ved den fælles beslutningsprocedure). Efter afslutningen af Europa-Parlamentets førstebehandling, der forventes færdig **i oktober 2005**, vil forslaget blive sendt til førstebehandling i Rådet.

Det bemærkes, at EU-landenes stats- og regeringschefer i konklusionerne til Det Europæiske Råds møde den 22.-23. marts 2005 har givet udtryk for "*at for at kunne fremme vækst og beskæftigelse og styrke konkurrenceevnen skal det indre marked for tjenesteydelser være fuldt funktionsdygtigt, samtidig med at den europæiske sociale model bibeholdes. På baggrund af den aktuelle debat, der viser, at den nuværende affattelse af direktivforslaget ikke lever helt op til kravene, ønsker Det Europæiske Råd, at der i lovgivningsprocessen udfoldes alle bestræbelser for at skabe en bred konsensus, der opfylder alle disse mål. Det Europæiske Råd bemærker, at effektive tjenesteydelser af almen økonomisk interesse har en væsentlig rolle at spille i en effektiv og dynamisk økonomi*".

¹ KOM (2004) 2, forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked.

² Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Udvalg for det indre marked - den endelige afstemning i Europa-Parlamentets plenum forventes at finde sted, når Parlamentet samles i Strasbourg den 24.-27. oktober 2005.

2. Hvilke ydelser er omfattet af direktivet?

Forslagets formål er at opstille en **generel retlig ramme**, som kan sikre, at hindringer for den frie udveksling af tjenesteydelser³ fjernes samt sikre den frie etableringsret⁴. Forslaget indeholder derfor et princip om, at tjenesteydere, der ikke er etableret i et land, men alligevel leverer tjenesteydelser i det pågældende land, **som udgangspunkt kun er underlagt loven i det land, hvori de er etableret (oprindelseslandsprincippet)**. Samtidig foreslås en række administrative tiltag, der skal gøre det lettere for tjenesteydere at etablere sig i andre EU-lande.

Direktivet skal som udgangspunkt anvendes på **alle former for tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som er etablerede i et EU-land**. Ved en tjenesteydelse forstås enhver selvstændig erhvervsvirksomhed⁵, der består i at udføre en ydelse for hvilken der betales en økonomisk modydelse. Direktivet finder ikke anvendelse på ikke-økonomisk virksomhed. Definitionen er baseret på EF-Domstolens praksis og omfatter en bred vifte af ydelser som f.eks. sikkerhedstjenester, rengøring af kontorer, sundhedstjenester og hjemmeservice m.m.

Direktivet skal dog ikke anvendes på følgende kategorier af tjenesteydelser: **Finansielle tjenesteydelser⁶, elektroniske kommunikationstjenester og netværk samt transporttjenester**, der allerede er omfattet af EU-regler.

Beskatning er som udgangspunkt heller ikke omfattet, men såfremt nationale skatteregler begrænser den fri bevægelighed for tjenesteydelser eller den fri etableringsret vil direktivforslagets bestemmelser alligevel kunne finde anvendelse.

Direktivet omfatter ikke spørgsmål vedrørende arbejdstagerforhold/arbejdskraftens frie bevægelighed.

Virksomhed, som direkte og specifikt er forbundet med udøvelse af offentlig virksomhed eller virksomhed en stat udfører uden økonomisk modydelse, som led i sine opgaver på det sociale, kulturelle, uddannelsesmæssige og retlige om-

³ Jf. art. 49 TEF

⁴ Jf. art. 43 TEF

⁵ Jf. art. 50 TEF.

⁶ Tjenesteydelser vedrørende banker, långivning, forsikringer, individuelle pensionsordninger, investeringer og betalinger, som defineret i art. 2, litra b) i direktiv 2005/65EF.

råde er ifølge Kommissionens bemærkninger til forslaget heller **ikke** omfattet af direktivforslaget. Præcis hvordan denne grænse fastlægges fremgår dog ikke af direktivudkastet.

3. Hvad indebærer oprindelseslandsprincippet?

Oprindelseslandsprincippet indebærer tre led:

- at tjenesteydere udelukkende er omfattet af deres **oprindelsesmedlemslands nationale bestemmelser**, for så vidt angår nationale krav til at optage og udøve servicevirksomhed (gælder især nationale bestemmelser om tjenesteyderens adfærd, tjenesteydelsens indhold og kvalitet, reklame, kontrakter samt tjenesteyderens ansvar⁷).
- at det er oprindelsesmedlemslandet, som har **ansvaret for kontrollen** med tjenesteyderen og de udførte tjenesteydelser selv om de udføres i et andet medlemsland.
- at det land, hvori tjenesteyderen leverer sine ydelser **ikke** kan stille krav til tjenesteyderen for så vidt angår etablering af forretningssted, indhentelse af tilladelse, overholdelse af nationale krav om udøvelse af servicevirksomhed m.m.

Oprindelseslandsprincippet gælder dog ikke uindskrænket. Direktivforslaget indeholder artikler om generelle, midlertidige og individuelle **undtagelser**, hvor oprindelsesprincippet ikke skal anvendes.

Undtagelserne er indsat dels fordi der er tale om områder som allerede er omfattet af EU-regler ifølge hvilke grænseoverskridende tjenesteydelser kan være underlagt lovgivningen i det land, hvori tjenesteydelsen leveres – det gælder f.eks. udstationeringsdirektivet⁸. Derudover er der i nogle tilfælde tale om så forskellige nationale ordninger i EU-landene, at det ikke på nuværende stadium er muligt at harmonisere reglerne. **Bilag 1** indeholder en liste over de tjenesteydelser, hvor oprindelsesprincippet ikke finder anvendelse.

⁷ Oprindelseslandsprincippet er beskrevet i udkastets artikel 16.

⁸ Herudover også forordning (EØF) 1408/71 (social sikring) og forordning (EØF) 259/93 (overførsel af affald)

Derudover giver direktivforslaget mulighed for at et land ved at følge direktivets procedure om **gensidig bistand** kan "træffe foranstaltninger" over for en tjenesteyder i et andet EU-land trods oprindelseslandsprincippet. Det kan lade sig gøre inden for områder, der vedrører sikkerheden i forbindelse med tjenesteydelser (herunder folkesundheden), udøvelse af erhverv i sundhedssektoren samt beskyttelse af den offentlige orden, navnlig aspekter, der vedrører beskyttelse af mindreårige. Proceduren om gensidig bistand indebærer, at et land først og fremmest skal kontakte myndighederne i tjenesteyderens oprindelsesland og kun i det omfang disse ikke reagerer tilfredsstillende har adgang til at handle i forhold til tjenesteyderen – et medlemsland kan dog også i hastetilfælde handle uden at oprindelseslandet har reageret.

4. De gældende EU-regler om tjenesteydelser

Retten til fri bevægelighed for tjenesteydelser er allerede i dag en af de **grundlæggende traktatfæstede friheder** i EU's indre marked.

Gennem **retspraksis** har Domstolen fastlagt omfanget af denne frihed, således at principperne for fri bevægelighed for tjenesteydelser i dag stort set svarer til principperne for fri bevægelighed for varer⁹. Det indebærer, at lovgivning eller administrativ praksis, der på den ene eller anden måde gør det mere besværligt at levere en tjenesteydelse over EU's indre grænser er forbudt, medmindre det pågældende medlemsland kan begrunde sine regler med hensynet til visse traktatfæstede undtagelsesmuligheder (ordre public m.m.) eller med henvisning til visse i retspraksis udviklede undtagelser¹⁰.

De hensyn, som et medlemsland kan begrunde sine **undtagelser** med, omfatter eksempelvis hensynet til at beskytte forbrugere eller andre modtagere af tjenesteydelser, færdselssikkerheden, den finansielle sektors omdømme, beskyttelse af immaterialrettigheder, beskyttelse af arbejdstagere, beskyttelse af nationale historiske og kunstneriske skatte og i et vist omfang beskyttelse af kulturelle interesser i videre forstand. Varetagelsen af disse hensyn kan også berettigede nødvendige kontrolforanstaltninger såsom kontrolbesøg, undersøgelser m.m.¹¹

Men udgangspunktet er som sagt, at værtslandet ikke må lægge unødvendige hindringer i vejen for leveringen af tjenesteydelser. Det følger eksempelvis af

⁹ Jf dommen i sagen C 76/90 Säger – der er tale om et såkaldt "restriktionsforbud".

¹⁰ Den såkaldte Cassis de Dijon-doktrin.

¹¹ Jf EU-karnov og sagerne C-113/89, Rush Portuguesa og sag C-493/99, Kommissionen mod Tyskland.

Domstolens praksis, at værtslandet skal tage hensyn til den dokumentation og de garantier tjenesteyderen allerede har præsteret i hjemlandet. Har en tjenesteyder allerede overført sit hjemlands myndigheder dokumenteret sine kvalifikationer, må værtslandet ikke kræve, at tjenesteyderen igen aflægger prøver, der på ny skal dokumentere tjenesteyderens kvalifikationer. Der skal med andre ord ske en **gensidig anerkendelse** af andre EU-medlemslandes vurderinger på relevante områder. Denne gensidige anerkendelse har som sin nødvendige forudsætning, at medlemslandene har den fornødne tillid til hinandens myndigheder.

5. Oprindelseslandsprincip contra princippet om gensidig anerkendelse

Tjenesteydelsesdirektivets **oprindelseslandsprincip** har store ligheder med **princippet om gensidig anerkendelse**, i det **oprindelseslandsprincippet** på samme måde som **princippet om gensidig anerkendelse** tager udgangspunkt i lovgivningen i det land, hvori tjenesteyderen er etableret.

Tjenesteydelsesdirektivet vil dog medføre en væsentlig ændring i forhold til reglerne i dag, idet medlemslandenes muligheder for at påberåbe sig undtagelser **indskrænkes**¹². Det fremgår således af Domstolens retspraksis, at når et område **harmoniseres**, skal nationale bestemmelser vurderes ud fra direktivets tekst og ikke ud fra de traktatbaserede eller i retspraksis udviklede undtagelser. Dermed er det typisk kun de bestemmelser, der er indeholdt i selve forslaget til service-direktiv¹³, der fremover vil kunne anvendes som begrundelse for at opretholde nationale særregler, der på den ene eller anden måde gør det mere besværligt at levere en tjenesteydelse over landegrænserne¹⁴. Dog vil de områder, der udtrykkeligt er undtaget fra direktivets anvendelsesområde alt andet lige fortsat være reguleret af traktatens bestemmelser og den hertil hørende retspraksis.

En anden væsentlig forskel mellem forslaget til tjenesteydelsesdirektiv og de nuværende regler om fri bevægelighed for tjenesteydelser er, at tjenesteydel-

¹² EU-karnov: Domstolen har fastslået, »at når fællesskabsdirektiver foreskriver en harmonisering af de foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre beskyttelsen af de hensyn, der nævnes i traktatens art. 36, skal enhver national foranstaltning i denne sammenhæng bedømmes ud fra direktivbestemmelserne og ikke på grundlag af« art. 28-30. Undtagelsesbestemmelsen i art. 30 kan ikke påberåbes for at lovliggøre nationale regler, der strider mod EF-harmoniseringsdirektiver eller andre EU regler.

¹³ Såsom for eksempel forslaget artikel 19 om individuelle undtagelser til oprindelseslandsprincippet.

¹⁴ Dette fremgår også af direktivforslaget s 18: ”I henhold til Domstolens retspraksis kan nogle hindringer være berettigede, når der ikke er truffet fællesskabsforanstaltninger på området, og de kan derfor kun fjernes ved en forudgående samordning af de nationale ordninger”

sesdirektivet lægger op til at **kontrollen** med tjenesteyderen hovedsageligt skal foretages af **hjemlandets myndigheder**. I henhold til den nugældende retspraksis¹⁵ har værtslandet adgang til at kontrollere tjenesteyderen inden for visse nærmere grænser.

Alt i alt er **Kommissionens konklusion**, at det ikke er muligt at overvinde hindringerne for tjenesteydelsers fri bevægelighed udelukkende ved direkte anvendelse af traktatens artikler og domspraksis, da det vil være vanskeligt for de nationale myndigheder og EU's institutioner at gennemføre overtrædelsesprocedurer mod de pågældende medlemsstater i hvert enkelt tilfælde, især efter udvidelsen. Hertil kommer, at de mange hindringer kun kan fjernes gennem en forhåndskoordineret af de nationale lovgivninger, blandt andet for at etablere et administrativt samarbejde. **Kommissionen er derfor af den opfattelse, at gennemførelsen af et egentligt indre marked for tjenesteydelser skal ske ved hjælp af lovgivning på EU-plan.**

6. Hvad går udstationeringsdirektivet ud på?

Ifølge servicedirektivet finder oprindelseslandsprincippet **ikke** anvendelse på områder omfattet af udstationeringsdirektivet.

Udstationeringsdirektivet handler om de situationer, hvor en virksomhed i forbindelse med levering af mere omfattende tjenesteydelser i et andet EU-land kan vælge at medbringe eller udstationere egne fastansatte medarbejdere. For at afklare eventuelle uklarheder med hensyn til hvilket lands lovgivning, der skulle anvendes på dette ansættelsesforhold, vedtog EU allerede i 1996 udstationeringsdirektivet.

Udstationeringsdirektivet fastslår, at **værtslandets** regler om blandt andet arbejdstid, sikkerhed, sundhed og hygiejne skal respekteres af tjenesteyderen. I det omfang der ved lov eller ved kollektive aftaler, **der finder generel anvendelse**, er fastsat en mindsteløn skal denne også respekteres af tjenesteyderen.

Hvis der derimod **ikke** ved lov eller ved kollektive aftaler, der finder **generel anvendelse**, er fastsat en mindsteløn, er det op til arbejdsgiveren og de ansatte at forhandle sig frem til en løn. Dette er tilfældet i Danmark. Der er med andre

¹⁵ I sagen C-493/99, Kommissionen mod Tyskland (præmis 20), siger Domstolens således, at ”*Det fremgår endvidere af Domstolens praksis, at de alment tvingende hensyn, der berettiger materielle bestemmelser i en lovgivning, også kan berettige de kontrolforanstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at de overholdes.*”

ord "frit slag" for tjenesteyderen/arbejdsgiveren, idet der ikke stilles krav om "sædvanlig aflønning" efter danske forhold. Det er ellers tilfældet ved vandrede arbejdstagere fra de nye østeuropæiske EU-lande, der er omfattet af Øst-aftalen, og som får arbejde i Danmark (jf. nedenfor).

Det er derfor op til den relevante danske fagforening at holde øje med, om lønnen er rimelig i forhold til danske lønmodtagere, der udfører tilsvarende arbejde. **Fagforeningen vil kunne søge at opnå overenskomst med den udenlandske arbejdsgiver** – evt. ved brug af konflikt¹⁶.

For så vidt angår kontrollen med overholdelsen af udstationeringsdirektivets regler, vil det ifølge direktivforslaget fortsat være værtslandets myndigheder, der som udgangspunkt udøver denne kontrol¹⁷.

7. Hvad er Øst-aftalens forhold til reglerne om levering af tjenesteydelser?

Øst-aftalen og tjenesteydelsesdirektivet behandler to forskellige situationer. Øst-aftalen handler udelukkende om østeuropæiske **arbejdstageres** adgang til at få ansættelse og arbejde hos en arbejdsgiver i Danmark - Øst-aftalen berører derimod ikke reglerne om levering af **tjenesteydelser**.

Selv om de to områder i teorien er adskilte, kan der i praksis være et vist sammenfald, idet en arbejdstager fra et andet EU-land vil kunne have en interesse i at fremstå som udstationeret for en tjenesteyder fra et andet EU-land, for derved at blive omfattet af de mere lempelige regler i Udstationeringsdirektivet eller alternativt være omfattet af de traktatbaserede regler om fri bevægelighed for tjenesteydelser. Blandt andet stilles der ikke krav om opholds- og arbejdstilladelse i de sidstnævnte situationer.

¹⁶ Jf. Beskæftigelsesministeriets manual "Regler for ophold og arbejde i Danmark for statsborgere fra de nye østeuropæiske EU-lande", april 2005.

¹⁷ Jf. forslagens artikel 24.

Kort om Øst-aftalen

Den 1. maj 2004 blev 10 nye lande medlemmer af EU. Statsborgerne i de pågældende lande blev derfor som udgangspunkt omfattet af reglerne om fri bevægelighed på det indre marked. EU-reglerne på dette område giver blandt andet arbejdstagere i de enkelte EU-lande ret til at bevæge sig frit mellem de enkelte EU-lande for at søge og få lønnet arbejde (arbejdskraftens fri bevægelighed).

Tiltrædelsestraktaten for de 10 nye medlemslande indeholder imidlertid en mulighed for de gamle medlemslande for at indføre overgangsordninger for arbejdskraftens fri bevægelighed i op til 7 år. Visse lande – som eksempelvis Sverige - har valgt ikke at indføre overgangsordninger. I Danmark har man besluttet at indføre en overgangsordning i form af den såkaldte Øst-aftale.

For 8 af de 10 nye medlemslande (de baltiske lande, Polen, Tjekkiet, Slovenien, Slovakiet og Ungarn) gælder der derfor i medfør af Øst-aftalen særlige danske regler, idet statsborgere fra disse lande ikke kan få beskæftigelse i Danmark som arbejdstagere, før de får en opholds- og arbejdstilladelse fra Udlændingestyrelsen.

En arbejdstager fra et af de pågældende lande kan først få opholds- og arbejdstilladelse, såfremt der foreligger et konkret ansættelsestilbud eller såfremt der er indgået en aftale om ansættelse i henhold til en gældende overenskomst eller i øvrigt på sædvanlige løn og ansættelsesvilkår. Opholds- og arbejdstilladelsen gives kun for arbejdsforholdets varighed og gælder kun i forhold til det specifikke arbejde.

Som øvrige statsborgere i EU har en statsborger fra et af de 8 nye østeuropæiske medlemslande uden videre ret til at opholde sig i op til 6 måneder i Danmark som arbejdssøgende, så længe vedkommende er i stand til at forsørge sig selv. Opholds- og arbejdstilladelsen er således først og fremmest en forudsætning for at kunne arbejde/for at få adgang til det danske arbejdsmarked.

Afsluttende bemærkninger

Som nævnt indledningsvist er forslaget under behandling i Europa-Parlamentet. Der kan i den forbindelse forventes væsentlige ændringer i forslaget. Europa-Parlamentets behandling af forslaget og ændringsforslagene hertil behandles i et kommende notat fra Folketingets Repræsentant ved EU¹⁸.

Med venlig hilsen

Marianne Treumer Ammitzbøll og Christian Dubois

¹⁸ Erhvervsudvalgets udvalgssekretær har i et notat redegjort for Europa-Parlamentets betænkning om tjenesteydelsesdirektivet (ERU alm.del. bilag 95 af 20. april 2005.)

Bilag 1

Tjenesteydelser, som oprindelseslandsprincippet ikke finder anvendelse på

Generelle undtagelser

- 1) **Posttjenester** (jf. art 2, nr. 1 i direktiv 97/67/EF)
- 2) **Distribution af elektricitet** (jf. art. 2, nr. 5 i direktiv 2003/54/EF)
- 3) **Distribution af gas** (jf. art. 2, nr. 5 i direktiv 2003/55/EF)
- 4) **Vanddistribution**
- 5) Områder, der er omfattet af **udstationeringsdirektivet** (direktiv 96/71/EF)
- 6) Områder, der er omfattet af direktiv 95/46/EF (**personoplysninger**)
- 7) Områder, der er omfattet af direktiv 77/249/EØF(**advokater/tjenesteydelser**)
- 8) bestemmelserne artikel X i direktivet om **anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer** (forhandles)
- 9) bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1408/71 (**social sikring**), der fastsætter, hvilken lovgivning der finder anvendelse
- 10) bestemmelserne i direktivet om **unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område** (forhandles)
- 11) ved **udstationering af tredjelandstatsborgere**, pligt til at være i besiddelse af et visum til kortvarigt ophold, som pålægges af udstationeringsmedlemsstaten på de i artikel 25, stk. 2, omhandlede betingelser
- 12) tilladelsesordningen i artikel 3 og 4 i forordning (EØF) nr. 259/93 (**overførsel af affald**)
- 13) **ophavsret** og beslægtede rettigheder, de rettigheder, der er omhandlet i direktiv 87/54/EØF42 og direktiv 96/9/EF43, samt intellektuelle ejendomsrettigheder
- 14) dokumenter, der i henhold til lovgivningen kræver medvirken af en **notar**
- 15) **lovpligtig revision af regnskaber**
- 16) tjenesteydelser, der i den medlemsstat, som tjenesteyderen begiver sig til for at udføre en tjenesteydelse, er **omfattet af et generelt forbud begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden**
- 17) de særlige krav, der stilles af den medlemsstat, som tjenesteyderen begiver sig til, og som er direkte forbundet med de **særlige kendetegn ved det sted, hvor tjenesteydelsen udføres, og som skal overholdes for at sikre oprethol-**

delsen af den offentlige orden og sikkerhed og beskyttelsen af folkesundheden og miljøet

18) tilladelsesordningen for godtgørelse af hospitalsbehandling

19) indregistrering af køretøjer, der er leaset i en anden medlemsstat

20) parternes ret til frit at vælge den lovgivning, der skal anvendes på deres kontrakt

21) tjenesteydelseskontrakter, der indgås af forbrugerne, i det omfang de bestemmelser, der gælder for disse kontrakter, ikke er fuldt harmoniserede på fællesskabsplan

22) den formelle gyldighed af kontrakter, der etablerer eller overfører rettigheder i fast ejendom, når sådanne kontrakter er underkastet ufravigelige formkrav ifølge lovgivningen i den medlemsstat, hvor den faste ejendom er beliggende

23) tjenesteyderens erstatningsansvar uden for kontraktforhold for ulykker, der i forbindelse med hans virksomhed rammer personer i den medlemsstat, som han har begivet sig til.

Midlertidige undtagelser:

1) regler for pengetransport

2) spillelovgivning

3) inkassovirksomhed

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 25. april 2005

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Europa-Parlamentets første udspil til et *nyt* tjenesteydelsesdirektiv

Den 20. april 2005 påbegyndte Europa-Parlamentet sin førstebehandling af forslaget til tjenesteydelsesdirektivet¹. På mødet i Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse² (det ansvarlige udvalg) blev et udkast til betænkning præsenteret, hvori der foreslås nogle grundlæggende ændringer til Europa-Kommissionens oprindelige forslag. Europa-Kommissionens formand, José Manuel Barroso, samt den ansvarlige kommissær for det indre marked og tjenesteydelser, Charlie McCreevy, har begge erklæret, at Kommissionens forslag skal gennemgå en omfattende revision i forbindelse med Europa-Parlamentets førstebehandling, og Europa-Parlamentets ændringsforslag til Kommissionens forslag må derfor anses som særligt interessante³.

De ændringsforslag, som foreløbigt er blevet offentliggjort, skal ses som startskuddet til en proces, der de kommende måneder vil være i fokus i Europa-Parlamentet. Selv om processen blot er påbegyndt, er der flere grunde til at følge behandlingen af netop denne sag helt fra begyndelsen. Ved behandlingen af tjenesteydelsesdirektivet, er der særlige omstændigheder, der gør sig gældende:

¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked (også kaldet "service-direktivet"). Se statusblad udarbejdet af Folketingets EU-Sekretariat:

<http://www.euo.dk/dokumenter/forberedende/statusblade/alle/20040002>

² Desuden udgiver følgende udvalg i Europa-Parlamentet en udtalelse om forslaget: Budgetkontroludvalget, Økonomi- og Valutaudvalget, Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarerikkerhed, Udvalget om Industri, Forskning og Energi, Kultur- og Uddannelsesudvalget, Retsudvalget, Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling.

³ Se info-noten fra EU-konsulenten af 25. april 2005: Forslaget til tjenesteydelsesdirektiv – status og fakta.

1. Europa-Kommissionen har erklæret sig villig til at foretage gennemgående ændringer i det oprindelige forslag, og Europa-Kommissionens formand, José Manuel Barroso har endda sagt, at det oprindelige forslag er dødt. Samtidig har Kommissionen valgt ikke at trække forslaget tilbage, men har derimod direkte opfordret Europa-Parlamentet til at foretage de nødvendige ændringer til forslaget i forbindelse med sin førstebehandling.
2. Europa-Parlamentet har valgt at behandle sagen på en særlig måde, og der er blevet oprettet en teknisk arbejdsgruppe, hvor samtlige relevante institutioner deltager. Formålet med arbejdsgruppen er, at arbejde i retning af konsensus helt fra begyndelsen af processen.
3. Der er meget stor offentlig interesse for forslaget, især i Frankrig, hvor sagen kan have afgørende betydning i den franske folkeafstemning om forfatningstraktaten.

Betæknings indhold

Europa-Parlamentets ordfører for forslaget, Evelyne Gebhardt (PSE), vil præsentere sit udkast til betænkning i to dele. Den første del omhandler ændringsforslag til de omdiskuterede – og dermed de mest interessante – emner i Kommissionens forslag, mens den anden del vil omhandle de øvrige emner i forslaget. Under mødet den 20. april blev første del af udkastet fremlagt, og Evelyne Gebhardt, foreslår heri to væsentlige ændringer til Kommissionens forslag:

1. Anvendelsesområdet af forslaget er blevet væsentligt indskrænket
2. Oprindelseslandsprincippet er blevet erstattet af princippet om gensidig anerkendelse

Anvendelsesområdet

I forbindelse med fremlæggelsen af betænkningen, sagde ordføreren, at det er "næsten umuligt" at se hvilke typer tjenesteydelser der er omfattet af Kommissionens oprindelige forslag – og dermed må man slutte, at stort set alle former for tjenesteydelser er omfattet. Anvendelsesområdet for direktivet skal ifølge ordføreren både præciseres og indskrænkes.

I den første store ændring til Europa-Kommissionens forslag præciserer Gebhardt, at anvendelsesområdet af direktivet skal omfatte "kommercielle tjenesteydelser". Samtidigt opstiller Gebhardt en række områder, som eksplicit skal være undtaget fra direktivets anvendelsesområde:

- Almennyttige tjenesteydelser⁴;
- Tjenesteydelser, der helt eller delvist er finansieret af en medlemsstat eller regionale eller lokale myndigheder, hvis formål er i offentlighedens interesse;
- Tjenesteydelser, der er kommercielle, men som eksisterer som følge af almen interesse (f.eks. sundheds- og sociale tjenesteydelser, uddannelsesmæssige og kulturelle ydelser);
- Audiovisuelle tjenesteydelser;
- Tjenesteydelser, som er omfattet af sektordirektiver (f.eks. finansielle tjenesteydelser);
- Offentlige spil (f.eks. tipstjenesten i Danmark).

Oprindelseslandsprincippet / gensidig anerkendelse

Bestemmelserne om oprindelseslandsprincippet er i Gebhardts første udkast blevet erstattet af "princippet om gensidig anerkendelse". Ordføreren har fremhævet, at traktatens almindelige bestemmelser om gensidig anerkendelse dermed vil blive omdrejningspunktet i det nye forslag. Ifølge ordføreren, er hendes forslag i høj grad inspireret af den model, som er anvendt i forbindelse med reglerne for gensidig anerkendelse af professionelle kvalifikationer.

Ifølge Gebhardts forslag, finder princippet om gensidig anerkendelse dog ikke anvendelse på nationale regler vedrørende:

- forbrugerbeskyttelse
- miljøbeskyttelse
- arbejdsret – herunder løn- og arbejdsvilkår
- sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen

⁴ Dvs. tjenesteydelser hvis formål er at opfylde medlemsstaternes forpligtelser overfor almenvellet eller ydelser, hvor der stilles særlige krav til tjenesteyderen ud fra følgende kriterier: forsyningssikkerhed, almen tilgængelighed, forsyning af hele området, kontinuitet, overkommelighed, retssikkerhed, holdbarhed, territorialt og social sammenhold i samfundet, uddannelse og kulturel mangfoldighed.

Reglerne for, hvem der kan udføre en tjenesteydelse, er i Gebhardts udkast defineret således, at såfremt en tjenesteyder er godkendt til at udføre en ydelse i én medlemsstat, har han også ret til at udføre ydelsen i en anden medlemsstat – dog med krav om overholdelsen af nationale regler inden for de fire ovennævnte områder.

Ifølge Gebhardts udkast vil der blive indført en slags hybrid, hvor gensidig anerkendelse af visse regler, der regulerer tjenesteydelser, vil blive kombineret med værtslandsprincippet for de fire områder, som er undtaget. Ifølge Gebhardt vil f.eks. polske tjenesteydere kunne udføre tjenesteydelser i Danmark efter akkrediteringsregler i Polen, mens regler om løn og arbejdsvilkår kan fastsættes i Danmark.

I udkastet bliver det værtslandet, der i tæt samarbejde med tjenesteyderens oprindelsesland, har ansvaret for kontrollen med tjenesteyderen og de tjenesteydelser, han udfører.

Under mødet i udvalget herskede der tvivl om den nøjagtige forskel mellem oprindelseslandsprincippet og om princippet om gensidig anerkendelse. Gebhardt forklarede i den forbindelse, at fordelene ved hendes model er, at den "vil føre til en større harmonisering af lovgivningen i Unionen". Det blev dog efterfølgende fremhævet af andre, at det er nemmere at harmonisere reglerne for handel med varer, end det er for handel med tjenesteydelser.

Gebhardts forslag om gensidig anerkendelse

- Et firma har hjemsted i et land og bliver akkrediteret osv. af landets kompetente myndigheder.
- Der tages kontakt til et EU-kontor, der kan oplyse firmaet om landets specifikke regler, som ikke er omfattet af princippet om gensidig anerkendelse (se fire ovennævnte politikområder).
- Derefter har firmaet ret til at sælge en tjenesteydelse overalt i EU ved at overholde reglerne fra oprindelseslandet suppleret af reglerne fra værtslandet på de fire undtagende områder.

De foreløbige reaktioner

Gebhardts forslag blev - uden stærke reaktioner - modtaget af udvalget, men det stod klart, at et flertal af udvalgets medlemmer ønsker en uddybning af ordførerens beslutning om at erstatte oprindelseslandsprincippet med princippet om gensidig anerkendelse.

På nuværende tidspunkt er et flertal i Europa-Parlamentet for Gebhardts betænkning ikke givet. Nedenfor gives en opsummering af holdningen til Gebhardts betænkning fra Europa-Parlamentets fire største grupper.

Ordførerens egen gruppe, Socialist gruppen (PSE), som er den næststørste gruppe i Europa-Parlamentet, har udtalt sig positivt om Gebhardts udkast. Ifølge en pressemeddelelse på gruppens hjemmeside⁵ om betænkningen "forlanger Socialist-gruppen, at der fremsættes ændringer til tjenesteydelsesdirektivet, som vil sikre den europæiske velfærdsmodel".

Europa-Parlamentets største gruppe, De Konservative og Kristelige Demokrater (EPP-ED), mener derimod, at Gebhardts forslag vil medføre store hindringer for det indre marked og vil føre til unødigt bureaukrati for europæiske virksomheder⁶. EPP-ED gruppen er generelt skeptiske over forslaget om at erstatte oprindelseslandsprincippet med princippet om gensidig anerkendelse, og forslaget beskrives som et "bureaukratisk mareridt". Under mødet i udvalget den 20. april sagde gruppen skyggeordfører, Malcom Harbour, at anvendelsesområdet var blevet indskrænket for meget i Gebhardts forslag. Samtidig erklærede han sig enig med ordføreren i, at sundhedsydelseerne skal undtages fra direktivet.

Under debatten i udvalget, udtalte Alexander Stubb fra Den Liberale Gruppe (ALDE), at ordførerens ændringer er for vidtrækkende, og han advarede samtidig imod en udvanding af det oprindelige forslag. Han bemærkede, at forskel-

⁵ Se "News - 18/04/2005"

<http://www.socialistgroup.org/gpes/servlet/Main/NewsDetail~2? wcs=true&lg=en&id=5457>

⁶ Se "Service directive: Gebhardt red tape proposals will tie down EU business" af Malcom Harbour – skygge ordfører fra EPP: <http://www.epp-ed.org/Press/showpr.asp?PRControlDocTypeID=1&PRControlID=3552&PRContentID=6652&PRContentLG=en>

len mellem oprindelseslandsprincippet og princippet om gensidig anerkendelse fortsat er meget uklar, og at han har betænkeligheder ved ordførerens måde at indskrænke anvendelsesområdet på. Hertil påpegede Stubb, at det er vigtigt at se på de signaler EU sender til de nye medlemslande med direktivet. I en pressemeddelelse⁷ skriver ALDE-gruppen, at den er parat til at indgå et kompromis i forbindelse med forslaget, men at anvendelsen af oprindelseslandsprincippet er særdeles vigtig.

I en pressemeddelelse hilser Europa-Parlamentets Grønne-gruppe Gebhardts betænkning velkommen⁸, og skriver, at betænkningen er et skridt i den rigtige retning. Den grønne gruppe støtter forslaget om udelukke oprindelseslandsprincippet, men er samtidig usikker på konsekvenserne af indførelsen af princippet om gensidig anerkendelse.

Processen i Europa-Parlamentet

Under præsentationen af den første del af udkastet den 20. april 2005, blev en tidsplan for behandlingen af forslaget meddelt Europa-Parlamentets medlemmer. Nedenfor findes en gennemgang af tidsplanen, og samtidig en kort redegørelse for processens stadier.

▪ Den 20. april – den første politiske drøftelse – del ét

Den indledende debat i forbindelse med førstebehandlingen fandt sted i Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse, og tog udgangspunkt i Gebhardts udkast til betænkning. Udkastet indeholder ændringsforslag udarbejdet af ordføreren. Gebhardt har valgt en sjælden anvendt fremgangsmåde, hvor udkastet til betænkning opdeles i to dele. Den første del, som blev offentliggjort den 8. april og præsenteret den 20. april, omhandler udelukkende de mest omdiskuterede emner i forslaget. Efter fremlæggelsen af den første del, vil ordføreren tage udmeldinger fra medlemmer samt udmeldinger fra de tekniske arbejdsgruppemøder til efterretning.

⁷ Se ”ALDE PREPARED TO ACCEPT COMPROMISE ON SERVICES DIRECTIVE BUT INSISTS ON COUNTRY OF ORIGIN PRINCIPLE”: <http://eld.europarl.eu.int/2/GLLHFFBLCNFOECIDFHE-JOAFPDB19AF4F39DA1A3BY9LI7TOA/docs/DLS/2005-STAFF-0353-01-EN.htm>

⁸ Se ”Greens seek majority to change services directive”: <http://www.greens-efa.org/en/press/detail.php?id=2446&lg=en>

- **Den 26. og 28. april – møde i den tekniske arbejdsgruppe**
 Der afholdes møder i den tekniske arbejdsgruppe, hvor alle medlemmer af udvalget om det Indre Marked, samt ordførere og skyggeordførere fra de rådgivende udvalg, kan deltage. Derudover deltager Europa-Kommissionen, Rådet og Formandskabet. Formålet med arbejdsgruppen er at udfærdige et samlet udkast til betænkning, der sikrer størst mulig chance for vedtagelse i Europa-Parlamentet. Fremgangsmåden skal desuden sikre, at Europa-Parlamentets medlemmer kender Europa-Kommissionens og Rådets holdninger om forslaget allerede inden den formelle fremsættelse af ændringsforslag i udvalget. Efter forespørgsel fra Folketingets repræsentant ved EU, er de nationale parlamenters faste repræsentanter blevet inviteret til at deltage (– i de ellers lukkede møder –) som observatører i møderne.
- **Den 24. maj – den reviderede betænkning præsenteres – del to**
 Del to af udkastet bliver fremlagt (dokumentet vil være benævnt "Udkast til betænkning"). Del to vil være et konsolideret udkast, der indeholder del et, som ændret af ordføreren (med hjælp fra arbejdsgruppen) samt eventuelle ændringer til de øvrige bestemmelser i Kommissionens forslag. Derudover vil del to indeholde ordførerens begrundelser for de enkelte ændringsforslag.
- **Den 3. juni – frist for ændringsforslag i udvalget**
 Fristen for ændringsforslag i udvalget udløber. Efter præsentation af del to af udkastet, vil udvalgets medlemmer og stedfortrædere have mulighed for at fremsætte ændringsforslag. Henrik Dam Kristiansen og Karin Riis Jørgensen er medlemmer af udvalget.
- **Den 13. juni – Kommissionens og Rådets holdning til ændringsforslagene**
 Inden udvalget foretager den endelige afstemning om betænkningen, vil den ansvarlige kommissær, Charlie McCreevy, tilkendegive, sin og dermed Kommissionens holdning til ændringsforslagene. Rådet vil ligeledes blive indbudt til at udtale sig om Europa-Parlamentets foreløbige behandling af forslaget. Kommissionens holdning vil komme til at indgå i betænkningen.
- **Fra juli til september – forhandlinger om kompromisforslag**
 Ordføreren indkalder repræsentanterne fra udvalgte politiske grupper til interne møder for at opnå et kompromis om betænkningen. Formålet med møderne vil være at sammenskrive de ændringsforslag, som der er enig om,

med henblik på at opnå et flertal for betænkningen i i Europa-Parlamentet.

- **Den 13. – 14. september – udvalget vedtager betænkningen**
Udvalget vedtager betænkningen og dermed de ændringsforslag til Kommissionens oprindelige forslag, som et flertal i udvalget kan støtte.
- **24. – 27. oktober – afstemning i Strasbourg og afslutning af førstebehandlingen i Europa-Parlamentet**
Europa-Parlamentets plenum behandler forslaget på baggrund af betænkningen fra udvalget. Efter en parlamentarisk debat stemmer man først om de ændringsforslag, der er blevet fremsat i betænkning fra udvalget. Derefter stemmes der om forslag fremsat af de politiske grupper og enkelte medlemmer af parlamentet (forudsat at ændringsforslagene støttes af mindst 37 medlemmer).

Efter afslutningen af Europa-Parlamentets førstebehandling vil forslaget blive formelt henvist til Rådet for at blive underkastet Rådets førstebehandling.

Hvad nu?

Gebhardt har gjort udvalget opmærksom på, at hendes foreløbige udkast blot er det første skridt i retning af et samlet udspil fra Europa-Parlamentet. I forbindelse med afslutningen af debatten i udvalget, sagde Gebhardt: "Jeg har aldrig set en ordførers tekst blive vedtaget uden ændringer". Hun anser hendes første udkast, som udgangspunktet for forhandlinger i den tekniske arbejdsgruppe (der finder sted den 26. – 28. april). Hun sagde endvidere, at hun vil udarbejde et mere uddybende forslag om princippet om gensidig anerkendelse inden den endelige fremsættelse af betænkningen.

Europa-Parlamentets førstebehandling forventes at være afsluttet i oktober 2005, mens Rådets førstebehandling vil formentlig vil finde sted under det østrigske formandskab i foråret 2006.

Med venlig hilsen,
Mongin Forrest

Hvis du vil vide mere:

UDKAST TIL BETÆNKNING om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked

(KOM(2004)0002 – C6–0069/2004 – 2004/0001(COD))

Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse

Ordfører: Evelyne Gebhardt:

http://www.europarl.eu.int/meetdocs/2004_2009/documents/PR/562/562261/562261da.pdf

Kommissionens oprindelige forslag:

[http://www.europarl.eu.int/meetdocs/2004_2009/documents/COM/COM_COM\(2004\)0002_/COM_COM\(2004\)0002_da.pdf](http://www.europarl.eu.int/meetdocs/2004_2009/documents/COM/COM_COM(2004)0002_/COM_COM(2004)0002_da.pdf)

Statusblad om forslaget fra Folketingets EU-Sekretariat:

<http://www.euo.dk/dokumenter/forberedende/statusblade/alle/20040002>

Analyse af de økonomiske konsekvenser af direktivforslaget - svar fra EU-Oplysningens hjemmeside:

http://www.euo.dk/spsv/off/alle/spoergsmaal_servicedirektiv

Kommissionens netsted om forslaget:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/services/services-dir/index_en.htm

Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse – Europa-Parlamentet:

http://www.europarl.eu.int/comparl/imco/default_en.htm

Udvalgets netsted om forslaget med baggrunds dokumenter mm.:

http://www.europarl.eu.int/comparl/imco/services_directive/default_en.htm

Protesthjemmeside om forslaget:

<http://www.stopbolkestein.org>

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, 23. november 2005

Europaudvalgets sekretariat

2. OMTRYK

(fejl ved kopiering)

(Ændring af artikel 2 om liberalisering af tjenesteydelser
af almen økonomisk interesse)

(rettet tekst i kursiv)¹

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Europa-Parlamentet udvalgsbehandling af tjenesteydelsesdirektivet er afsluttet

Ved en afstemning den 22. november vedtog Europa-Parlamentets Udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse betænkningen om tjenesteydelser i det indre marked. Udvalget besluttede at anbefale Parlamentet at vedtage Kommissionens forslag som ændret af udvalgets medlemmer². Forslaget er foreløbigt sat på dagsorden i forbindelse med Strasbourg samlingen i uge 3 2006.

Afstemningen i udvalget var en kulmination af over syv måneders arbejde, hvor især socialist gruppen, ledet af forslagens ordfører Evelyne GEBHARDT, og de konservative/kristelige demokrater, ledet af skyggeordføreren Malcolm HARBOUR, var grundlæggende uenige om forslagens grundprincipper og ræk-

¹ Ifølge teksten om forslagens artikel 2 litra a udarbejdet af Europa-Parlamentets udvalgssekretariat, blev bisætning ”to the extent that they are not open to competition” alligevel ikke vedtaget.

² Udvalget vedtog teksten som ændret med 25 stemmer for, 10 imod og 5 som stemte hverken for eller imod

kevidde. Afstemningen i udvalget var blevet udsat flere gange bl.a. som følge af de mange ændringsforslag fremsat af de to grupper. I forbindelse med den sidste udsættelse i oktober besluttede udvalget, at anmode de stridende parter om at samarbejde med henblik på at udarbejde et kompromisforslag – for dermed at kunne lette afstemningen samt forbedre muligheden for at opnå et flertal for forslaget i forbindelse med parlamentssalens behandling. Det lykkedes GEBHARDT og HARBOUR (og tre andre grupper) at indgå kompromis på næsten halvdelen af forslagets bestemmelser. Der blev derimod ikke indgået kompromis i forbindelse med forslagets to (politiske) vigtigste aspekter nemlig anvendelsesområde samt spørgsmålet om oprindelseslandsprincippet.

Ifølge GEBHARDT sikrede kompromiset følgende:

- Beskyttelsen af social ret må ikke rokkes ved
- Forslaget indebærer en bedre retssikkerhed for tjenestudbydere såvel som forbruger end Kommissionens forslag
- Sektor bestemte direktiver (f.eks. gensidige anerkendelse af eksamsbeviser) vil have forrang
- Udstationeringsdirektivet vil ikke blive påvirket
- International privatret vil have forrang (f.eks. Rom 1 og 2 Konventionerne)
- Kontrollen af tjenestudbydere vil forgå i værtslandet
- Kommissionens tekst er blevet forenklet på en række områder

I forbindelse med HARBOURS udlægning af kompromiset tilføjede han, at Parlamentets tekst nu bedre passer Rådets holdning, og dermed vil forslaget have bedre muligheder for vedtagelse.

Vedrørende anvendelsesområdet (rækkevidden af forslaget – artikel 2) blev ændringsforslag af både GEBHARDT og HARBOUR vedtaget af udvalget. *Det lykkes GEBHARDT at ekskludere tjenesteydelser af almen interesse (som defineret af medlemsstater) fra forslaget. Der var også flertal for GEBHARDTS forslag til at undtage sundhedsområdet (både det offentlige og private), spil og audiovisuel produktion/transmission fra forslaget. Hertil blev HARBOURS forslag om at undtage bestemmelser, der allerede er dækket af EU-regler (f.eks. telekommunikation) vedtaget.*

GEBHARDTS forslag om at begrænse forslagets indhold (genstand – artikel 1) blev også vedtaget. Her fremgår det, at direktivet vedrører hverken liberalisering af tjenesteydelser af almen økonomisk interesse eller privatisering af of-

fentlige enheder, der udfører sådanne tjenesteydelser. Hertil påvirker direktivet ikke de bestemmelser, som er vedtaget på fællesskabsplan eller nationalt plan for at beskytte eller fremme den kulturelle eller sproglige mangfoldighed eller mediepluralismen. Endelig har direktivet ingen følger for arbejdsretten, navnlig lovgivningen om arbejdsmarkedsrelationer, herunder strejkeretten og retten til at indgå kollektive aftaler, eller for medlemsstaternes nationale lovgivning om social sikring.

I forbindelse med spørgsmålet om oprindelseslandsprincippet (artikel 16) var det HARBOURS ændringsforslag, støttet af de liberale og UEN-gruppe, der blev vedtaget (21 medlemmer stemte for og 16 imod). Ifølge HARBOURS forslag blev Kommissionens overskrift "Oprindelseslandsprincippet" erstattet med "Frihed til at udøve servicevirksomhed". Det må dog slås fast, at det er oprindelseslandsprincippet som sådan, og ikke GEBHARDTS forslag om princippet om gensidig anerkendelse, der vil blive sendt videre i forhandlinger.

Ifølge HARBOURS forslag skal medlemsstaterne respektere tjenesteydernes ret til at udøve servicevirksomhed i en anden medlemsstat end den, hvor de er etableret. Det bliver således etableringsmedlemsstatens bestemmelser (dvs. oprindelseslandets!) om adgang til at optage og udøve servicevirksomhed, herunder især bestemmelser om tjenesteyderens etablering, virke og adfærd, tjenesteydelsens kvalitet eller indhold, samt normer og certificeringer, som skal være gældende.

Der blev dog også her vedtaget visse undtagelsesbestemmelser. Eksempelvist kan værtslandet håndhæve særlige krav, der gælder udøvelse af servicevirksomhed, og som er absolut nødvendige af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller af hensyn til beskyttelsen af menneskers sundhed eller miljøet, med henblik på at forebygge særlige risici på det sted, hvor tjenesteydelsen udføres. Værtslandet vil ligeledes også have ret til at træffe kontrolforanstaltninger.

I forbindelse med afstemningen påpegede GEBHARDT, at udvalgets afstemning kun er det første skridt imod vedtagelsen af direktivet. GEBHARDT³ sagde, at det er muligt, at parlamentssalens behandling af forslaget vil ændre nogle

³ Ved en efterfølgende pressekonference, sagde GEBHARDT, at hun ikke stemte imod den endelige betænkning, men valgte derimod at undlade at stemme, da hun mente, at hun havde fået visse bestemmelser vedtaget i forbindelse med udvalgets behandling.

aspekter af udvalgets endelig beslutning. Imidlertid er det stadigvæk uvist, hvordan Rådet vil forholde sig til forslaget, og hvordan Europa-Parlamentet vil forholde sig til en eventuel andenbehandling.

Den endelige betænkning og det endelige ændringsforslag vil blive omdelt til Europaudvalgets medlemmer, så snart det foreligger.

Med venlig hilsen,

Mongin Forrest

Hvis du vil vide mere:

EU-Sekretariatets Statusblade (dokumenter fra EU og Folketinget):

http://www.euo.dk/dokumenter/status/alle/status_20040002/

Kommissionens hjemmeside om direktivet:

http://europa.eu.int/comm/internal_market/services/services-dir/index_en.htm

Bilag: uofficiel tekst (der tages forbehold for evt. fejl og mangler) vedrørende anvendelsesområdet (artikel 2) samt bestemmelser vedrørende oprindelseslandsprincippet (artikel 16)

Article 2: Scope

1. This Directive shall apply to services supplied by providers established in a Member State.

2. This Directive shall not apply to the following activities:

(a) *Services of general interest as defined by the Member States;*

(b) services of a banking, credit, insurance, occupational or personal pension, investment or payment nature and, more generally, services listed in Annex I of Directive 2000/12/EC;

(c) electronic communications services and networks, and associated facilities and services, with respect to matters covered by or referred to in Directives 2002/19/EC, 2002/20/EC, 2002/21/EC, 2002/22/EC and 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council;

(d) transport services, to the extent that they are governed by other Community instruments the legal basis of which is Article 71 or Article 80(2) of the Treaty with the exception of transport cash in transit and the transport of mortal remains;

(e) legal services to the extent that they are governed by other community instruments, including directives 77/249/EC and 98/5/EC

(f) healthcare, whether or not it is provided via healthcare facilities, and regardless of the ways in which it is organised and financed at national level or whether it is public or private;

(g) audiovisual services, whatever their mode of production, distribution and transmission, including radio broadcasting and the cinema;

(h) gambling activities that involve wagering a stake with pecuniary value in games of chance, including lotteries, betting transactions and casinos;

(i) professions and activities that are permanently or temporarily connected with the exercise of official authority in a Member State, particularly that of notary;

3. This Directive does not apply to the field of taxation.

Bestemmelser vedrørende oprindelseslandsprincippet

Chapter III - Free movement of Services, Article 16 - *Freedom to provide services*

(1) Member States shall respect service providers' rights to provide a service in another Member state than that where they are established. When providing a service, they are subject only to the provisions of the Member State of establishment relating to access to a service activity and with regard to the exercise of a service activity, in particular the requirements governing the establishment and operation of the service provider, his behaviour, the quality or content of the service, standards and certifications.

(2) This does not prevent the Member state into which the service provider moves from

enforcing its specific requirements with regard to the exercise of a service activity that are indispensable for reasons of public policy or public security or for the protection of the health or the environment in order to prevent particular risks at the place where the service is provided.

(3) Member States may not restrict the freedom to provide services in the case of a provider established in another Member State, in particular, by imposing any of the following requirements:

(a) an obligation on the provider to have an establishment in their territory;

(b) an obligation on the provider to make a declaration or notification to, or to obtain an authorisation from, their competent authorities, including entry in a register or registration with a professional body or association in their territory, except in cases provided for in this Directive or other instruments of Community law;

(c) an obligation on the provider to have an address or representative in their territory or to have an address for service at the address of a person authorised in that territory;

(d) a ban on the provider setting up a certain infrastructure in their territory, including an office or chambers, which the provider needs to supply the services in question;

- (e) an obligation on the provider to comply with requirements, relating to the exercise of a service activity, applicable in their territory;
 - (f) the application of specific contractual arrangements between the provider and the recipient which prevent or restrict service provision by the self-employed;
 - (g) an obligation on the provider to possess an identity document issued by its competent authorities specific to the exercise of a service activity;
 - (h) requirements which affect the use of equipment which is an integral part of the service provided;
 - (i) restrictions on the freedom to provide the services referred to in Article 20, the first subparagraph of Article 23(1) or Article 25(1).
- (3a) The Member state of destination shall be entitled to take supervisory measures in accordance with [section 1] concerning the execution of the service in the cases provided for in Articles 17 to 19.

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 23. februar 2006

Folketingets repræsentant i EEU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Europa-Parlamentet har afsluttet sin førstebehandling af tjenesteydelsesdirektivet - Kommissionen og Rådet skal nu behandle sagen.

Ved vedtagelsen¹ af en kompromispakke om tjenesteydelsesdirektivet den 16. februar 2006 har Europa-Parlamentet afsluttet sin førstebehandling af et forslag, som har givet anledning til voldsom debat i EUs medlemsstater, og som har, ifølge mange iagttagere, bidraget til nej'et om forfatningstraktaten i Frankrig og Nederlandene.

Forslaget skal nu sendes til medlemsstaterne med henblik på Rådets førstebehandling af sagen. Europa-Kommissionen har dog allerede meddelt, at der vil blive udarbejdet et nyt forslag med udgangspunkt i Europa-Parlamentets behandling allerede til april².

Selvom vedtagelsen i Europa-Parlamentet kun er det første (officielle) skridt imod forslagens endelige vedtagelse, forventes det at den endelige aftale vil blive baseret på Europa-Parlamentets førstebehandling.

¹ Europa-Parlamentet godkendte "pakken" med 394 stemmer for, 215 imod og 33 hverken/eller.

² I sin tale til Europa-Parlamentet i forbindelse med indholdet af Kommissionens nye forslag, sagde Kommissær Charlie McCreevy at: "...we intend to take on board and incorporate in our revised proposal those amendments that we believe to be supported by a broad majority of this house". Herudover sagde han, at "the Commission will bring forward a revised proposal with a view to facilitating a Common Position as soon as possible, hopefully before the end of April".

Gennemgang af Europa-Parlamentets beslutning ved førstebehandling

Selvom Europa-Parlamentets godkendelse af tjenesteydelsesdirektivet markant adskiller sig fra Kommissionens oprindelige tekst er formålet med direktivet uanfægtet – direktivet skal fjerne hindringer for den fri bevægelighed for tjenesteydelser i det indre marked. Europa-Parlamentet var også enig med Kommissionen om, at direktivet skulle være et rammedirektiv frem for en række sektordirektiver.

Direktivets anvendelsesområde

I Kommissionens oprindelige tekst var anvendelsesområdet alle former for tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som er etableret i et EU-land. Ifølge Kommissionen, skulle direktivet dog ikke finde anvendelse på finansielle tjenesteydelser, elektroniske tjenesteydelser transporttjenester samt tjenesteydelser af almen interesse.

Ifølge Europa-Parlamentets beslutning er direktivets anvendelsesområde (jf. artikel 2) blevet væsentligt indskrænket, idet Europa-Parlamentet eksplicit har besluttet at undtage følgende former for tjenesteydelser:

- Tjenesteydelser af almen interesse som defineret af medlemsstaterne
- Tjenesteydelser i form af bank-, kredit- eller forsikringsvirksomhed, erhvervstilknyttede eller personlige pensionsordninger, investerings- eller betalingsvirksomhed
- Elektroniske kommunikationstjenester og -netværk
- Transporttjenester herunder bytransport, hyrevogns- og ambulancekørsel.
- Havnetjenester
- Vikarbureauer
- Juridiske tjenesteydelser i det omfang de henhører under andre fællesskabsinstrumenter

- Sundhedspleje der eventuelt leveres inden for rammerne af en sundhedsstruktur, uanset hvordan denne tilrettelægges og finansieres på nationalt plan, og om den er offentlig eller privat
- Audiovisuelle tjenesteydelser uanset deres produktions-, distributions- og transmissionsform, herunder radioudsendelser og biografvirksomhed
- Spilleaktiviteter som indebærer, at der gøres indsats med penge i hasardspil, herunder lotterier, kasinoer og væddemål
- Erhverv og virksomhed der varigt eller lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i en medlemsstat, herunder navnlig notarvirksomhed
- Sociale tjenesteydelser såsom socialt boligbyggeri, børnepasning og familierelaterede tjenesteydelser
- Sikkerhedstjenester

Tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

Tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse³ (f.eks. post, vand og el) er omfattet af direktivets anvendelsesområde, men som det fremgår nedenfor, er de ikke omfattet af direktivets bestemmelser om "Frihed til at udøve servicevirksomhed". Dermed er det kun direktivets bestemmelser vedrørende etablering af disse ydelser, som er gældende og ikke bestemmelserne for levering af disse ydelser på tværs af landegrænser.

Oprindelseslandsprincippet erstattet af "Frihed til at udøve servicevirksomhed"

I Kommissionens oprindelige tekst fremgik det, at tjenesteydere udelukkende er omfattet regler i deres hjemland i forbindelse med levering af tjenesteydelser i andre medlemsstater - dvs. regler fra "oprindelseslandet" skal være gældende for f.eks. certificering og arbejds- og lønforhold uanset hvor tjenesteydelser leveres i EU. Evelyne Gebhardt, som udarbejdede den oprindelige betænkning til

³ Tjenesteydelser som medlemsstater betegner som sådanne, og som er underlagt særlige offentlige tjenesteforpligtelser, som den pågældende medlemsstat har pålagt tjenesteyderen for at sikre, at visse mål af offentlig interesse opfyldes.

direktivet i Europa-Parlamentet, besluttede at erstatte oprindelseslandsprincippet med princippet om gensidig anerkendelse.

I Parlamentets endelige vedtagelse blev henvisninger til både oprindelseslandsprincippet og princippet om gensidig anerkendelse fjernet fra direktivets tekst. I stedet foreskriver Europa-Parlamentet, at medlemsstaterne skal respektere tjenesteydernes ret til at udføre en tjenesteydelse i en anden medlemsstat end den, de er etableret i.

Efter direktivets vedtagelse i Europa-Parlamentet den 16. februar erklærede Gebhardt, at oprindelseslandsprincippet helt er fjernet fra teksten, mens Malcolm Harbour, den konservative skyggeordfører, som udarbejdede kompromisforslaget sammen med Gebhardt, erklærede at oprindelseslandsprincippet stadigvæk var udgangspunktet for direktivet. Spørgsmålet er så "hvem har ret"?

Svaret på dette spørgsmål er enkelt: De har begge ret! For at forstå dette skal der først ses nærmere på bestemmelserne i artikel 16 (som erstatter Kommissionens bestemmelser om oprindelseslandsprincippet).

Direktivets nye artikel 16 fastholder, at: "den medlemsstat hvori tjenesteydelsen leveres, sikrer fri adgang til at optage eller udøve tjenestevirksomhed på dens område". Dette er ikke nyt, idet Rom-traktaten allerede i 1958 foreskrev, at retten til fri bevægelighed for tjenesteydelser er en af de grundlæggende traktatfæstede friheder i EUs indre marked. Det fremgår dog af Domstolens retspraksis, at når et område harmoniseres, skal nationale bestemmelser vurderes ud fra direktivets tekst og ikke ud fra de traktatbaserede eller i retspraksis udviklede undtagelser. Dermed vil det være bestemmelserne i service-direktivet, der fremover vil kunne anvendes som begrundelse for at opretholde nationale særregler, der på den ene eller anden måde gør det mere besværligt at levere tjenesteydelser over landegrænser⁴.

Europa-Parlamentets vedtagelse fastholder, at følgende principper skal overholdes i forbindelse med indførelse af nationale særregler:

- Ikke-forskelsbehandling: der må ikke diskrimineres på grundlag af nationalitet

⁴ Se Info-note af den 25. april 2005 - Forslag til tjenesteydelsesdirektiv, gældende EU-regler for tjenesteydelser, udstationeringsdirektiver samt arbejdskraft fra de nye EU-lande (status og fakta).

- Nødvendighed: Eventuelle krav skal være begrundet i et hensyn til almindelige retsprincipper, den offentlige sikkerhed eller beskyttelse af befolkningens sundhed eller miljøet
- Proportionalitet: Kravene skal sikre opfyldelsen af det tilsigtede mål, og må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål

Hertil indeholder direktivet en oversigt over hvilke krav, der ikke må stilles:

- At en tjenesteyder skal have et forretningssted i landet
- At der skal indhentes tilladelse hos de kompetente myndigheder (bortset fra direktivets undtagelsesbestemmelser mm.)
- At der skal indrettes faciliteter - herunder kontor
- At der skal være et særligt kontraktforhold mellem tjenesteyder og modtager som forhindrer eller begrænser selvstændiges muligheder for at udføre tjenesteydelser
- At tjenesteyderen skal være i besiddelse af særlige identitetsbeviser
- Krav vedrørende "udstyr", bortset fra dem, der er nødvendige for at sikre sundheden og sikkerheden på arbejdspladsen

Endelig foreskriver artikel 16, at medlemsstaterne, som tjenesteyderen flytter til, kan stille følgende betingelser vedrørende udøvelsen af en servicevirksomhed, såfremt de er begrundet i et hensyn til almindelige retsprincipper, den offentlige sikkerhed, miljøet eller befolkningens sundhed. Hertil kan medlemsstaterne lade deres bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår finde anvendelse, herunder bestemmelser der er fastsat i kollektive overenskomster.

Selvom det ikke fremgår eksplicit af teksten, betyder ovenstående betingelser, at medlemsstaterne kan gøre værtslandsprincippet gældende, såfremt evt. krav kan begrundes i henhold til direktivet.

Udgangspunktet for forslaget er stadigvæk, at værtslandet ikke må lægge unødvendige hindringer i vejen for levering af tjenesteydelser. Evt. krav til servicevirksomheder skal være proportionelle, mens der ikke må stilles krav til f.eks. udstyr som skal bruges i forbindelse med udøvelsen af tjenesteydelsen.

Det betyder, at en tjenesteyder ikke må blive forhindret i at bruge bestemte redskaber, som han eller hun har hjemmefra. Hvis oprindelseslandet har godkendt bestemte redskaber, kan et andet land ikke forlænge en fornyet godkendelse. I disse tilfælde, er det oprindelseslandprincippet som vil være gældende⁵.

Groft sagt kan polske blikkenslagere levere ydelser i Danmark med redskaber, som er reguleret efter polske lovgivning, mens de er aflønnet efter danske regler (herunder overenskomster).

Parlamentet besluttede også, at vedtage nogle "generelle undtagelser" til artikel 16 om den fri udveksling af tjenesteydelser. Det fremgår, at tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse udelukkes. Herunder så vidt det angår posttjenester, transmission, distribution og forsyning af elektricitet og gas, vanddistribution og forsyning samt spildevandsrensning og affaldsbehandling.

Parlamentet har også besluttet, at såfremt en medlemsstat har indført restriktioner på udførelsen af en tjenesteydelse begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundhed, vil direktivets bestemmelser vedrørende den fri udveksling af tjenesteydelser ikke finde anvendelse

Kritikere af Europa-Parlamentets vedtagelse henviser til, at tvister vedrørende fortolkning af disse betingelser i sidste ende vil blive overladt til EF-domstolen, da artiklens bestemmelser er bredt formuleret.

Andre bestemmelser

Arbejdsretten:

Direktivet berører ikke og har ingen indflydelse på arbejdsretten – dvs. enhver form for retlige eller kontraktlige bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår, arbejdsforhold, herunder sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og forholdet mellem arbejdstager og arbejdsgiver.

Overenskomster:

Direktivet respekterer retten til at forhandle, indgå, udvide og gennemføre kollektive overenskomster samt retten til at strejke.

⁵ Diskussionen om i hvilken udstrækning oprindelseslandsprincippet stadig gælder, blev gennemgået af medarbejdere fra Europa-Parlamentets sekretariat for uvalget vedrørende det indre marked (IMCO), på et møde der fandt sted efter vedtagelsen af kompromispakken.

Forbrugere:

Udelukkelsen af kontraktlige forpligtelser og ansvar uden for kontraktforhold af dette direktivs anvendelsesområde medfører, at forbrugeren vil få gavn af den beskyttelse af forbrugerlovgivningen i den medlemsstat hvor tjenesteydelsen er leveret. Hertil vil det være værtslandet, som efter Europa-Parlamentets vedtagelse vil have ansvar for kontrollen med tjenesteyderen og de udførte tjenesteydelser dog i tæt samarbejde med de tilsvarende myndigheder i etableringslandene.

Kviksranker:

Ifølge Parlamentet skal medlemsstaterne oprette kviksranker, der oplyser om de krav, der gælder i andre medlemsstater for adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed. Det skal også være muligt at indhente oplysninger om klagemuligheder i tilfælde af tvister, samt kontaktoplysninger på sammenslutninger og organisationer hvor tjenestemodtagere og tjenesteydere kan få praktisk bistand.

Tilladelser:

Betingelser for udstedelse af tilladelser må ikke overlappe krav og kontroller som er tilsvarende med hensyn til deres formål, og som tjenesteyderen allerede er underlagt i en anden medlemsstat. Det skal være muligt for de kompetente myndigheder at indhente oplysninger om udstedte tilladelser i andre medlemsstater ved kviksrankerne. Øvrige tilladelsesprocedurer må ikke virke afskrækkende og forsinke udførelsen af tjenesteydelsen unødigt.

Revisionsklausul:

Senest fem år efter datoen for direktivets ikrafttrædelse skal Kommissionen forelægge, efter at have hørt medlemsstaterne og arbejdsmarkedsparterne, en rapport om anvendelsen af direktivets bestemmelser om den frie udveksling af tjenesteydelser. I den forbindelse kan man overveje behovet for at foreslå harmoniseringsforanstaltninger, hvad angår servicevirksomhed. Herudover skal Kommissionen hver tredje år udarbejde en omfattende rapport om anvendelsen af hele direktivet.

Forholdet til andre retsakter

Ud over de specifikke tjenesteydelser som er blevet ekskluderet fra forslaget anvendelsesområde, foreskriver Europa-Parlamentet, at bestemmelserne i de følgende direktiver har forrang for bestemmelser i tjenesteydelsesdirektivet:

- Udstationeringsdirektivet (96/71/EF)⁶
- Forordning om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (1408/71)
- Direktiv om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed (89/552/EØF)
- Direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (2005/36/EF)
- International privatret, der regulerer kontraktlige forpligtelser og forpligtelser uden for kontraktforhold (Rom I og Rom II)

Det skal også bemærkes, at Øst-aftalen heller ikke vil blive anfægtet af direktivet. Øst-aftalen handler om arbejdskraftens fri bevægelighed for østeuropæiske arbejdstagere, mens tjenesteydelsesdirektivet handler om fri bevægelighed for tjenesteydelser.

Hvad nu?

Status på forslaget er nu følgende:

- Den 13/3 skal sagen på dagsorden for Rådsmødet for Konkurrenceevne
- Den 23-24/3 skal sagen diskuteres i Det Europæiske Råd – der vil i denne forbindelse muligvis blive vedtaget konklusioner, som beskriver Rådets holdning

⁶ Udstationeringsdirektivet blev vedtaget allerede i 1996, og handler om de situationer, hvor en virksomhed i forbindelse med levering af mere opfattende tjenesteydelser i et andet EU-land kan vælge at medbringe eller udstationere egne fastansatte medarbejdere. Ifølge forslaget til tjenesteydelsesdirektivet gælder oprindelseslandsprincippet ikke på områder omfattet af udstationeringsdirektivet. Ifølge udstationeringsdirektivet skal tjenesteyderen respektere værtslandets regler om arbejdstid, sikkerhed, sundhed og hygiejne. Hvis der ved lov eller ved kollektive aftaler, der finder generel anvendelse, er fastsat mindsteløn skal denne også respekteres af tjenesteyderen.

- Det forventes at Kommissionen fremsætter et revideret forslag i slutningen af april
- Det fremgår af det østrigske og finske arbejdsprogram, at man håber på at afslutte forhandlingerne i år

Med venlig hilsen

Mongin Forrest

Hvis du vil vide mere:

Europa-Parlamentets hjemmeside om forslaget:

http://www.europarl.eu.int/comparl/imco/services_directive/default_en.htm

EU-Oplysningens hjemmeside om forslaget:

<http://euo.dk/nyheder/euidag/netnotat/servicedirektiv/>

Folketingets statusblad om forslaget:

http://euo.dk/dokumenter/status/alle/status_20040002/

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 5. april 2006
Europaudvalgets sekretariat

Til

udvalgets medlemmer

Kommissionen fremsætter et revideret forslag til tjenesteydelsesdirektivet *

Til udvalgets orientering omdeles hermed Kommissionens reviderede forslag til tjenesteydelsesdirektivet. Forslaget er endnu ikke godkendt af Kommissionens jurist/lingvist gruppe, hvorfor det står "Provisional Version" på forsiden. Ifølge Kommissær McCreeveys kabinet, skal der udelukkende foretages sproglige ændringer til teksten. Den endelige danske udgave forventes i næste uge.

Kommissionens reviderede forslag, som blev præsenteret i Europa-Parlamentet den 4. april, støtter Europa-Parlamentets beslutning om at erstatte oprindelseslandsprincippet med princippet om "friheden til at levere tjenesteydelser", ifølge hvilket, tjenesteydere skal have fri adgang til at optage og udøve servicevirksomhed på andre EU-landes områder efter reglerne (om f.eks. arbejdsretten) i værtslandet.

Kommissær McCreevy erklærede i forbindelse forslagens fremsættelse, at med forslaget, vil det være nødvendigt for medlemsstaterne at fjerne samtlige barrierer i forbindelse med grænseoverskridende levering af tjenesteydelser - med mindre en sådan hindring klart kan begrundes i direktivet. McCreevy var enig med Malcolm Harbour (skyggeordfører fra den konservative gruppe) i, at forslaget indebærer, at medlemsstaterne vil være forpligtet til at fjerne over 100 forskellige barrierer i forbindelse med den frie udveksling af tjenesteydelser, som følge af forslagens endelig vedtagelse.

De fleste politiske grupper i Parlamentet roste Kommissionen for at holde sit løfte om at fremsætte et forslag, som i store træk afspejler resultatet af Parlamentets førstebehandling. Ifølge den konservative gruppe (EPP-ED) er der dog tre afgørende områder, hvor de to forslag er forskellige:

1. På det sociale område, er Kommissionens tekst mere restriktiv end Parlamentets beslutning (forslagets ordfører, den tyske socialist Evelyn Gebhardt, bemærkede i forbindelse med hendes indlæg, at hun gerne

* Det reviderede forslag (KOM (2006) 0160) er ikke optrykt i denne materialesamling

ville kigge nærmere på teksten vedrørende sociale ydelser, inden hun udtaler sig om det).

2. Kommissionen mener, at hvis en medlemsstat ikke svarer på en ansøgning fra en tjenesteudbyder inden for en fastsat tidsrum, skal den pågældende ansøgning betragtes som godkendt (Parlamentet fjernede denne bestemmelse fra deres beslutning).
3. Parlamentets generelle udelukkelse af juridiske tjenesteydelser er blevet fjernet fra Kommissionens tekst.

I forbindelse med forslagets anvendelsesområde¹ er Kommissionens tekst i overensstemmelse med Parlamentets tekst så vidt det angår udelukkelsen af arbejdsretten og udstationering af arbejdstagere. Hertil er sundhedsområdet også blevet udelukket fra teksten, dog har Kommissionen, ved forslagets fremsættelse, bebudet et særskilt initiativ på sundhedsområdet, bl.a. om patientmobilitet, i de kommende måneder.

Kommissionen er i færd med at udarbejde en konsekvensanalyse af forslaget, som vil blive offentliggjort senere i år.

For at lette behandlingen af forslaget i Rådet, har Kommissionen samtidigt fremsat en meddelelse om, hvordan udstationeringsdirektivet skal forvaltes i medlemsstaterne (KOM (2006) 159). I forbindelse med meddelelsen har Kommissionen fremsat flere henstillinger til medlemsstaterne som sigter mod at forbedre kommunikation mellem arbejdsgivere, arbejdstagere og medlemsstaterne. Det skal dog fremhæves, at meddelelsen om udstationeringsdirektivet blot er en sammenskrivning af den eksisterende retstilstand (direktiv 96/71/EF samt Domstolens retspraksis) og indeholder ingen nye forpligtelser.

På en pressekonference efter forslagets præsentation vurderede fremtrædende medlemmer af Europa-Parlamentet, at det er muligt, at Rådet vil afslutte sin førstebehandling af forslaget allerede inden sommerferien². Dermed bliver "banen ryddet" for Parlamentet andenbehandling i løbet af efteråret.

Med venlig hilsen

Mongin Forrest

¹ Følgende tjenesteydelser er ikke omfattet af direktivets anvendelsesområde: finansielle tjenesteydelser, telekommunikation, transporttjenester, havnetjenester, sundhedsydelser, sociale tjenesteydelser i forbindelse med socialt boligbyggeri, børnepasning og støtte til trængende familier og personer, virksomhed, der er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed, vikarbureauer, private sikkerhedstjenester, spilleaktiviteter og audiovisuelle tjenesteydelser.

² Kommissær McCreevy meddelte, at forslaget vil blive præsenteret Rådet på det uformelle Konkurrenceråd i Graz senere i april.

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 19. maj 2006

Europaudvalgets sekretariat

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Tjenesteydelsesdirektivet – Gennemgang af Kommissionens reviderede forslag set i forhold til Europa-Parlamentets tekst af den 16. februar 2006

Kommissionens reviderede forslag til tjenesteydelsesdirektivet blev præsenteret i Europa-Parlamentet den 4. april 2006. Følgende notat er en gennemgang af Kommissionens nye forslag sammenholdt med resultatet af Europa-Parlamentets førstebehandling af forslaget, der fandt sted den 16. februar 2006¹. Notatet er baseret dels på en gennemgang af forslaget udarbejdet af Europa-Parlamentet og dels på Kommissionens egne betragtninger til det nye forslag. Hertil indeholder notatet oplysninger fra tidligere notater udarbejdet af Folketingets Repræsentant om Europa-Parlamentets behandling af direktivforslaget.

I. Anvendelsesområde og andre almindelige bestemmelser (artikel 1 til 4)

Som udgangspunkt finder direktivet anvendelse på tjenesteydelser, der udføres af tjenesteydere, som er etableret i en medlemsstat. Men der er blevet foreslået en række undtagelser til den generelle regel².

¹ Jf Info-noten af den 23. februar 2006: [Europa-Parlamentet har afsluttet sin førstebehandling af tjenesteydelsesdirektivet - Kommissionen og Rådet skal nu behandle sagen.](#)

² Ifølge det oprindelige forslag foreslog Kommissionen følgende undtagelser: finansielle tjenesteydelser, elektroniske kommunikationstjenester og -netværk og hermed forbundne ressourcer og tjenesteydelser for så vidt angår områder, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/19/EF, 2002/20/EF, 2002/21/EF, 2002/22/EF og 2002/58/EF, transporttjenester, i det omfang de henhører under andre fællesskabsinstrumenter med hjemmel i traktatens artikel 71 eller artikel 80, stk. 2. Hertil skulle direktivet ikke finde anvendelse på skatte- og afgiftsområdet, bortset fra artikel 14 og 16, i det omfang de heri omhandlede restriktioner ikke henhører under et fællesskabsinstrument vedrørende skat-

I forbindelse med forslaget anvendelsesområde vil tjenesteydelser af almen interesse³ ikke blive omfattet af direktivet. Dette er i overensstemmelse med Europa-Parlamentets beslutning ved førstebehandling. Men Kommissionen besluttede, at tjenesteydelser af almen økonomisk interesse - med undtagelse af bestemte, udtrykkeligt nævnte sektorer – skal falde ind under direktivets anvendelsesområde, da disse tjenesteydelser er af økonomisk art. Kommissionen har dog præciseret, at direktivet ikke må indebære en liberalisering eller privatisering af offentlige organer, der leverer sådanne tjenesteydelser. Det skal her bemærkes, at det er medlemsstaterne selv, som skal definere – inden for rammerne af fællesskabslovgivning - tjenesteydelser af almen økonomisk interesse og hvordan de skal organiseres og finansieres.

Kommissionen medtog Europa-Parlamentets ændringsforslag fra førstebehandling vedrørende udelukkelsen af offentlige såvel som private sundhedstjenester. Kommissionen har dog meddelt, at den agter at fremsætte et særskilt initiativ på området.

På det sociale område har Kommissionen også medtaget Europa-Parlamentets beslutning om at udelukke levering af sociale tjenesteydelser fra direktivets anvendelsesområde. Kommissionen bemærkede dog, at enhver undtagelse fra direktivets anvendelsesområde skal defineres klart for at sikre retssikkerheden og for at undgå divergerende fortolkninger i medlemsstaterne. Derfor har Kommissionen justeret Europa-Parlamentets oprindelige ændringsforslag ved at tilføje en bestemmelse, hvor det fremgår at undtagelsen kun vedrører de sociale tjenesteydelser, der har tilknytning til socialt boligbyggeri, børnepasning og støtte til familier og personer, som på grund af deres samfundsmæssige interesse enten ydes af staten selv eller af tjenesteydere, som har fået til opgave af staten at udføre disse tjenesteydelser, med det formål at støtte særlig trængende personer.

Kommissionen var også enig med Parlamentet i udelukkelsen af strafferetten samt arbejdsretlige bestemmelser, herunder retten til at gennemføre faglige aktioner, samt medlemsstaternes lovgivning om social sikring, fra forslaget anvendelsesområde.

I sit reviderede forslag medtog Kommissionen Europa-Parlamentets udelukkelse af vikarbureauers tjenesteydelser, private sikkerhedstjenester, spilletjenester og audiovisuelle tjenesteydelser. Til gengæld besluttede Kommissionen *ikke* at medtage Parlamentets eksklusion af juridiske tjenesteydelser.

Kommissionen har også accepteret Europa-Parlamentets eksklusion af skatte og afgiftsområdet fra direktivet. Ligesom i det oprindelige forslag er finansielle tjenesteydelser,

te- og afgiftsmæssig harmonisering.

³ Her er der tale om tjenesteydelser, som er en del af det offentlige velfærdssystem, herunder: undervisning inden for rammerne af det nationale uddannelsessystem i private og offentlige institutioner, den nationale kulturpolitik samt grundlæggende velfærdssystemer, herunder forvaltning af sociale sikringsordninger.

elektroniske kommunikationstjenester og transporttjenester stadigvæk undtaget fra direktivets anvendelsesområde.

Europa-Parlamentet og Kommissionen er også blevet enige om, at direktivet ikke må berøre de bestemmelser, som medlemsstaterne - i overensstemmelse med fællesskabsretten - har truffet for at beskytte eller fremme den kulturelle eller sproglige mangfoldighed eller mediepluralismen.

Endelig har Kommissionen accepteret Europa-Parlamentets præcisering, hvor det fremgår, at direktivet ikke har forrang frem for andre fællesskabsinstrumenter, og at det i tilfælde af uoverensstemmelse mellem bestemmelserne i direktivet og andre fællesskabsinstrumenter om adgang til og udøvelse af servicevirksomhed inden for særlige områder er de særlige bestemmelser i disse fællesskabsinstrumenter, har forrang.

II. Administrativ forenkling (artikel 5 til 8)

Formålet med dette afsnit er ikke at harmonisere nationale administrative bestemmelser, men derimod at fjerne skjulte barrierer, som er til hinder for etableringsfriheden. Europa-Parlamentet ønske om at etablere en "europæisk kvikskranke" (dvs. en fælles central kvikskranke, der kunne bruges af alle europæiske borgere) er dog blevet afvist. Ifølge Kommission ville en sådan konstruktion udgøre en unødvendig administrativ struktur og ville være imod nærhedsprincippet. Til gengæld foreskriver det nye forslag – på lige fod med forslaget fra 2004 - at medlemsstaterne selv skal oprette kontaktpunkter (kvikskranke).

Så vidt det angår indførelsen af elektroniske procedurer som betyder, at tjenesteydere kan klar alle formaliteter i forbindelse med adgangen til at optage og udøve servicevirksomhed elektronisk, afviste Kommissionen Europa-Parlamentets ændringsforslag, hvor det fremgår, at elektroniske procedurer ikke må anvendes i forbindelse med fremsendelsen af originale dokumenter. Ifølge Kommissionen er elektroniske procedurer et vigtigt middel til administrativ forenkling, fordi de også kan anvendes som originaldokumentation, da ægthedskontrol også kan ske ved elektronisk autentifikation.

III. Etableringsfrihed for tjenesteydere (artikel 9 til 15)

Europa-Kommissionen præciserer Parlamentets ændringsforslag, hvor det fremgår, at direktivets bestemmelser vedrørende tilladelsesordninger ikke berører myndigheders afgørelser om at oprette en offentlig eller privat institution eller myndigheders indgåelse af kontrakter. Hertil skal tvingende almene hensyn som f.eks. den offentlige sundhed begrunde anvendelsen af tilladelsesordninger og andre restriktioner, hvad angår sociale tjenesteydelser, forudsat at princippet om forbud mod forskelsbehandling og nødvendigheds- og proportionalitetsprincippet respekteres. Derimod har Kommissionen afvist Parlamentets krav om at undtage tilladelsesordninger fra den gensidige evaluering, da for-

pligtelsen til at evaluere og rapportere om tilladelsesordninger (ifølge Kommissionen) er en afgørende foranstaltning til lettelse af adgangen til at optage eller udøve servicevirksomhed.

Det nye forslag fastholder, at tilladelsen almindeligvis bør omfatte hele det nationale område, undtagen når et tvingende alment hensyn, f.eks. miljøbeskyttelse, berettiger, at tilladelsen begrænses til et mindre geografisk område. Kommissionen har medtaget Europa-Parlamentets ændringsforslag om at tilføje "gennemsigtighed" og "tilgængelighed" til de kriterier, som tilladelsesordningerne skal opfylde samt Parlamentets præcisering, at ved vurderingen af, hvorvidt betingelserne for udstedelse af en tilladelse er tilsvarende eller væsentlige sammenlignelig med dem, som tjenesteyderen allerede er underlagt i en anden medlemsstat (kravet om, at betingelser ikke må være overlappende), skal der ikke blot tages hensyn til målet og formålet med dem, men også deres virkning og effektiviteten af håndhævelsen af dem. Kommissionen afviste dog Parlamentets ønske om en undtagelse fra begrundelseskravet og fra kravet om, at afgørelsen skal kunne prøves ved domstolene.

I forbindelse med tilladelsens varighed er Kommissionen enig med Parlamentet i, at medlemsstaternes mulighed for at inddrage tilladelser, navnlig hvis betingelserne for at udstede tilladelsen ikke længere er opfyldt, ikke berøres af direktivet. Kommissionen afviste dog Parlamentets forsøg på at fjerne bestemmelsen om "at tilladelsen anses for at være udstedt, hvis der ikke foreligger et svar inden for den fastsatte frist ("stiltiende tilladelse")", da Kommissionen mener, at stiltiende tilladelser en vigtig måde at fremme etableringsfriheden på.

Med hensyn til forbudte krav, som medlemsstaterne ikke må stille i forbindelse med optagelsen eller udøvelsen af servicevirksomhed har Kommissionen accepteret stort set alle ændringsforslag fra Parlamentet. F.eks. har Parlamentet præciseret, at forbudet mod at sende stille spørgsmål til arbejdsmarkedsparter om individuelle ansøgninger om tilladelse vedrører ikke medlemsstaternes mulighed om at høre organisationer såsom handelskamre eller arbejdsmarkedsparter i forbindelse med andre spørgsmål. Hertil har Parlamentet slået fast, at medlemsstaternes mulighed for at kræve finansiel sikkerhed som sådan, herunder kravene om deltagelse i en kollektiv erstatningsfond (f.eks. for medlemmer af faglige foreninger eller organisationer) ikke må berøres.

IV. Fri udveksling af tjenesteydelser og undtagelser herfra (artikel 16 til 19)

I stor udstrækning har Kommissionen accepteret Europa-Parlamentets udspil, hvor princippet om fri udveksling af tjenesteydelser erstatter det tidligere oprindelseslandsprincip.

De nye bestemmelser er:

- ✓ Som udgangspunkt har tjenesteyderne ret til at udføre en tjenesteydelse i en anden medlemsstat end den, de er etableret i.

- ✓ I den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen leveres, forpligtes til at sikre fri adgang til at optage eller udøve servicevirksomhed på sit område.
- ✓ I den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres, må ikke anvende sine egne nationale krav på tjenesteydere, der er etableret i en anden medlemsstat, medmindre disse er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, den offentlige sundhed eller beskyttelsen af miljøet, og idet de skal overholde principperne om nødvendighed og proportionalitet og forbud mod forskelsbehandling.
- ✓ Medlemsstaterne må ikke pålægge tjenesteydere, der er etableret i andre medlemsstater, f.eks. et krav om at skulle have et forretningssted på medlemsstatens område for at få tilladelse til at udføre en tjenesteydelse.
- ✓ Medlemsstaterne skal dog have mulighed for at anvende deres nationale regler på tjenesteydere fra andre medlemsstater, der flytter til deres område, hvis det er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, den offentlige sundhed eller miljøbeskyttelse.
- ✓ Medlemsstaterne - i overensstemmelse med fællesskabsretten - er ikke forhindret i at anvende deres bestemmelser vedrørende ansættelsesvilkår.
- ✓ Nationale krav - i henhold til EF-Domstolens praksis - skal altid være i overensstemmelse med principperne om nødvendighed og proportionalitet og forbud mod forskelsbehandling.

Bestemmelsen om fri udveksling af tjenesteydelser finder dog ikke anvendelse på tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, som udføres i en anden medlemsstat, bl.a. posttjenester, tjenester i elektricitets- og gassektoren, inden for vanddistribution, spildevandsafledning og affaldsbehandling.

Europa-Parlamentets ændringsforslag vedrørende advokat- og notarvirksomhed til dette kapitel kan dog ikke accepteres af Kommissionen, idet (som allerede nævnt) Kommissionen ikke kan acceptere en generel udelukkelse af advokat- og notarvirksomhed fra direktivets anvendelsesområde. Parlamentets ændringsforslag om at indføre en ny undtagelse for retslig inkasso er dog blevet accepteret af Kommissionen.

V. Tjenestemodtageres rettigheder (artikel 20-23)

På lige fod med det oprindelige forslag foreskriver forslaget, at man ikke må stille diskriminerende krav til en tjenestemodtager begrundet i dennes nationalitet eller opholdssted.

Det nye direktiv indeholder en række præciseringer i forhold til tjenestemodtageres rettigheder baseret på Europa-Parlamentets førstebehandling. Hermed skal oplysninger og rådgivning, som kvikskrannerne stiller til rådighed også være tilgængelig for tjenestemodtagere.

VI. Udstationering af arbejdstagere (artikel 24 og 25)

Kommissionen har accepteret Europa-Parlamentets beslutning om at slette det oprindelige direktivs bestemmelser om fjernelsen af de administrative hindringer i forbindelse med udstationering af arbejdstagere. Derimod har Kommissionen – sammen med det reviderede forslag – fremsat en meddelelse om det gældende udstationeringsdirektiv⁴.

VII. Tjenesteydernes kvalitet (artikel 26 til 32)

Kommissionen har medtaget Europa-Parlamentets idé om at indføre en række generelle oplysningspligter for tjenesteyderne. Det skal f.eks. være obligatorisk at stille oplysninger til rådighed for tjenestemodtagerne om tjenesteyderens retlige form. Derimod har Kommissionen ikke accepteret Parlamentets ændringsforslag, som medførte at tjenesteydere systematisk skulle være forpligtet til at stille oplysninger til rådighed for tjenestemodtagerne via kvikskrannerne. Ifølge Kommissionen vil det medføre en unødvendig byrde for tjenesteyderne.

VIII. Administrativt samarbejde (artikel 34 til 38)

Europa-Kommissionen har accepteret de fleste ændringsforslag fra Parlamentet vedrørende det administrative samarbejde. Herunder præciserer den nye tekst ansvarsfordelingen mellem den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret, og den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres. Hertil skal den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret, ifølge forslaget, være ansvarlig for tilsynet med tjenesteydere, der er etableret på dens område, og kan ikke nægte at træffe tilsyns- eller gennemførelsesforanstaltninger på sit område med den begrundelse, at tjenesteydelsen er udført i en anden medlemsstat. Den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret, skal foretage kontroller, inspektioner og undersøgelser samt give oplysninger om tjenesteydere, der er etableret på dens område, hvis en anden medlemsstat anmoder herom. Den medlemsstat, hvor tjenesteydelsen udføres, er ansvarlig for tilsyn med tjenesteyderens aktivitet på dens område hvad angår spørgsmål, i forbindelse med hvilke den kan pålægge sine nationale krav i overensstemmelse med de øvrige bestemmelser i forslaget. I andre spørgsmål skal den gennemføre kontroller, inspektioner og undersøgelser på stedet, når det er objektivt begrundet og kan gøres uden forskelsbehandling, eller hvis den medlemsstat, hvor tjenesteyderen er etableret, anmoder herom.

IX. Konvergensprogram og afsluttende bestemmelser (artikel 39 til 48)

Kommissionen medtog Europa-parlamentets ændringsforslag, hvor det blev understreget, at der på fællesskabsplan findes adskillige adfærdskodekser, og at disse navnlig bør udarbejdes af faglige foreninger og organisationer eller sammenslutninger. Det præciseres desuden, at adfærdskodekser supplerer medlemsstaternes retlige krav.

⁴ KOM (2006) 159

I overensstemmelse med direktivets ændrede anvendelsesområde forslaget afsluttende bestemmelser om spilleaktiviteter samt andre områder af listen over emner for yderligere harmonisering, f.eks. områder der har været genstand for individuelle undtagelser, samt områder der afdækkes i forbindelse med den gensidige evaluering. Hertil tilføjes sikkerhedstjenester til listen over områder, hvor det skal vurderes, om der er behov for yderligere harmonisering. Kommissionen har accepteret disse ændringsforslag, men har samtidig tilføjet, at der skal foretages en vurdering af muligheden for yderligere harmonisering vedrørende sikkerhedstjenester og transport af penge og værdigenstande et år efter datoen for gennemførelsen af direktivet.

Endelig afviser Kommissionen Europa-Parlamentets forslag om en treårsfrist for implementering af direktivet i nationale lovgivning. Derimod vil Kommissionen bibeholde toårsfristen fra det oprindelige forslag.

Afsluttende bemærkninger

Rådets forhandlinger om forslaget tager udgangspunkt i Kommissionens reviderede forslag – og ikke på resultatet af Europa-Parlamentet førstebehandling. Derfor, selvom Kommissionens forslag ligger tæt op på Europa-Parlamentets beslutning, skal forslaget tilbage til Europa-Parlamentet med henblik på en anden behandling. Såfremt Europa-Parlamentet og Rådet er enige om det videre forløb, er det muligt, at der kan indgås en andenbehandlingsaftale mellem institutionerne, som vil bane vejen for en hurtig vedtagelse i løbet af efteråret.

Med venlig hilsen

Mongin Forrest

Hvis du vil vide mere:

EU-Sekretariats statusblad om forslaget:
http://euo.dk/dokumenter/status/alle/status_20040002

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 6. september 2006

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Europa-Parlamentet begynder andenbehandling af tjenesteydelsesdirektivet

Europa-Parlamentets udvalg for det indre marked (IMCO) begyndte diskussionerne om andenbehandlingen af tjenesteydelsesdirektivet på et udvalgsmøde den 4. september i Strasbourg. Rådets fælles holdning¹, som blev forhandlet i maj og vedtaget i juli 2006, vil blive meddelt Europa-Parlamentet formelt den 7. september, men udvalget tog forskud på forhandlingerne ved at invitere Rådet og Kommissionen til at gennemgå Rådets fælles holdning for udvalgets medlemmer.

En repræsentant fra det finske formandskab, Satu Mäkynen, indledte diskussionen ved at meddele, at Rådets fælles holdning er et resultat af vanskelige forhandlinger i Rådet. Hun sagde, at den er udtryk for et "balanceret kompromis" - som i virkeligheden bygger på forhandlingssituationen i Rådets og Europa-Parlamentet. Hun advarede Europa-Parlamentet imod at ændre i kompromisets grundlag. Hun bemærkede, at selvom kompromiset blev vedtaget med enstemmighed (dog undlodte den belgiske og den litauiske at stemme.), hviler det på en meget skrøbelig konsensus i Rådet.

Mäkynen fastholdt, at Rådets fælles holdning respekterer resultatet af Europa-Parlamentets førstebehandling, hvorfor de fleste ændringer til teksten blot er udtryk for juridiske præciseringer, som vil bidrage til større gennemsigtighed og bedre retssikkerhed. Til gengæld pegede hun på en enkelt "substantiel" ændring til Europa-Parlamentets vedtagelse, som hun mente er udtryk for det essentielle kompromis i Rådets vedtagelse. Det drejer sig om forslagets artikel 39 stk. 5.

¹ Rådets fælles holdning kan hentes her: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/dk/06/st10/st10003-re04.da06.pdf> . Se også Rådets "begrundelse" for den fælles holdning, som kan hentes her: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/dk/06/st10/st10003-re04ad01.da06.pdf>

Ifølge denne nye bestemmelse i artikel 39 stk. 5, skal medlemsstaterne forelægge en rapport for Kommissionen om de nationale krav, som medlemsstaterne kan pålægge tjenesteyderne vedrørende udførelsen af servicevirksomhed, såfremt disse krav er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, den offentlige sundhed eller beskyttelsen af miljøet (jf. forslaget artikel 16, stk. 1 tredje afsnit samt artikel 16, stk. 3). Den nye bestemmelse foreskriver yderligere, at medlemsstaterne skal orientere Kommissionen om enhver ændring af deres krav, herunder nye krav. Kommissionen vil efterfølgende meddele disse krav til de øvrige medlemsstater.

Mäkynen erklærede, at selvom den nye bestemmelse vil kræve en yderligere indsats fra medlemsstaterne, vil den gøre direktivets bestemmelser mere gennemsigtige og vil bidrage til at præcisere direktivets bestemmelser om den frie udveksling af tjenesteydelser. Hun advarede samtidig Europa-Parlamentet mod at ændre denne nye bestemmelse, da det kunne bringe hele kompromiset i fare. Hun sluttede ved at anmode Europa-Parlamentet om at vedtage Rådets fælles holdning uden ændringen!

Efter formandskabets præsentation tog Kommissionen ordet. Kommissionens repræsentant var enig med Rådet i, at Rådets fælles holdning fuldt ud respekterer Europa-Parlamentets vedtagelse ved førstebehandling. Repræsentanten fremhævede, at Rådets fælles holdning er et udtryk for et "velbalanceret skridt fremad" i forhandlingerne, og derfor vil Kommissionen støtte den. Endeligt opfordrede repræsentanten Europa-Parlamentet til at arbejde for forslaget hurtige vedtagelse.

Forslagets ordfører, den tyske socialist Evelyne Gebhardt (PSE), roste Kommissionen og Rådet for et godt samarbejde gennem hele forløbet. Hun hilste Rådets vedtagelse velkommen, og sagde at den vil forbedre borgernes rettigheder i Europa. Hun var enig i, at Rådet medtog mange af Europa-Parlamentets ændringsforslag i den fælles holdning, men sagde samtidig, at hun vil fremsætte 11 ændringsforslag. Ifølge Gebhardt vil ændringsforslagene omhandle følgende emner i den fælles holdning: arbejdsretten, socialtjenesteydelser, forbrugerrettigheder, administrativt samarbejde, forslaget revisionsklausul og forenklingen af medlemsstaternes procedurer i forbindelse med adgang til at udøve tjenesteydelser. Gebhardt forklarede, at hensigten med hendes ændringsforslag vil blive til at sikre, at "ordlyden" i direktivet er mere tydelig.

Gebhardt advarede dog om, at tilføjelsen af artikel 39, stk. 5 vil føre til mere bureaukrati - især for lokale myndigheder. Men hun sagde, at hun vil "respektere Rådets beslutning, da det er vigtigt at opnå konsensus". Hun sluttede sit indlæg

ved at sige, at hun vil arbejde tæt med Rådet og formandskabet i forbindelse med Europa-Parlamentets andenbehandling af forslaget².

Skyggeordførerne fra Parlamentets største gruppe (EPP-PE) og tredje største gruppe (ALDE) sagde begge, at deres grupper ikke agter at fremsætte ændringsforslag ved andenbehandling, men derimod vil overveje at støtte ændringsforslagene fremsat af Gebhardt.

Foreløbig tidsplan

Formandskabet, Kommissionen og ordføreren meddelte, at de vil arbejde for at afslutte sagen under det finske formandskab. Udvalgets udkast til betænkningen - med Gebhardts ændringsforslag - vil blive præsenteret på et møde i udvalget for det indre marked den 13. september. Ifølge den foreløbige tidsplan, skal betænkningen til afstemning i udvalget den 23. oktober, hvorefter den skal behandles i Europa-Parlamentets plenum i forbindelse med parlamentets samling i november.

Med venlig hilsen

Mongin Forrest

Hvis du vil vide mere:

Folketingets EU-Oplysning har oprettet en temaside om tjenesteydelsesdirektivet, hvor man kan finde samtlige dokumenter vedrørende forslagets behandling i EU's institutioner. Hertil kan man finde forklarende tekster og tidligere info-noter udarbejdet af Folketingets Repræsentant i EU.

<http://euo.dk/emner/servicedirektiv/>

² Gebhardts udtalelser kan tolkes således, at hun ønsker at indgå en andenbehandlingsaftale med Rådet i forbindelse med den endelige vedtagelse af forslaget.

Folketinget — Europaudvalget

Christiansborg, den 20. september 2006

Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Formandskabet afviser at de nye ændringsforslag til tjenesteydelsesdirektivet blot er "tekniske justeringer".

Evelyne Gebhardt (PSE) fremsatte 11 ændringsforslag til tjenesteydelsesdirektivet¹, da hun præsenterede sin betænkning (indstilling til andenbehandling) i udvalget for det indre marked (IMCO) den 13. september 2006. På mødet fik de politiske grupper samt repræsentanter fra Formandskabet og Europa-Kommissionen mulighed for at diskutere ændringsforslagene med ordføreren.

Da Rådet og Kommissionen havde accepteret størstedelen af Parlamentets ændringsforslag efter førstebehandlingen, var de nye ændringsforslag, ifølge Gebhardt, primært af teknisk karakter, og burde derfor ikke volde store problemer i forbindelse med den videre behandling. Hun fremhævede, at formålet med hendes ændringsforslag er at øge retssikkerheden, for dermed at få opbakning blandt EU's borgere for direktivet.

Gebhardt sagde, at hun var opmærksom på det skrøbelige kompromis der lå til grund for Rådets fælles holdning, men at hun samtidig ikke synes Parlamentet skal opgive at forbedre direktivet. Hun understregede, at det var takket være Parlamentets kompromis under førstebehandlingen man var kommet så langt i forhandlingsprocessen allerede, og at man nu må afvente Rådets kommentarer, før der kan tages endelig stilling til hvilke af de nye ændringsforslag Parlamentet bør forsøge at få gennemført.

Da det finske formandskab fik ordet, forklarede formandskabsrepræsentanten, at Finland har haft meget kort tid til at vurdere de enkelte ændringsforslag, og derfor var det ikke muligt på nuværende tidspunkt at kommentere de enkelte forslag i detaljer. Selvom formandskabet først senere vil fremkomme med uddybende kommentarer, var det allerede nu muligt at konstatere, at Gebhardts forslag går længere end blot at tilføje tekniske justeringer. Formandskabsrepræsentanten udtrykte "overraskelse over de vidtrækkende ændringsforslag" og sagde, at de berører selve kernen af Rådets fælles holdning.

¹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked
http://euo.dk/dokumenter/status/alle/status_20040002/

Formandskabet mindede udvalget om at Rådets fælles holdning bygger på et skrøbeligt kompromis mellem medlemsstaterne, og at det vil være "meget svært, hvis ikke umuligt, for Rådet at vedtage "forslaget" med de nuværende ændringsforslag".

Formandskabsrepræsentanten fremhævede følgende ændringsforslag som særlig problematiske:

- Ændringsforslaget om arbejdslov, som tilføjer at direktivet i særdeleshed vil undlade at berøre regler vedrørende forholdet mellem arbejdsmarkedets parter i medlemsstaterne.
- Ændringsforslaget der afgrænser direktivets anvendelsesområde. Gebhardts forslag udelukker alle tjenesteydelser af generel interesse, og altså ikke bare de ikke-økonomiske tjenesteydelser af generel interesse, som foreslået af Rådet.
- Ændringsforslaget der definerer hvilke sociale tjenesteydelser der skal undtages fra direktivet. Her tilføjer Gebhardt "obligatoriske og supplerende sociale beskyttelsesordninger som dækker de største risici". Dette ændringsforslag er således, som de to foregående, tilknyttet anvendelsesområdet, hvilket er et centralt aspekt af direktivet.
- Gebhardts præciseringer vedrørende forbrugerbeskyttelse, som er knyttet til spørgsmålet om friheden til at udbyde tjenester, hvilket er et område Rådet ikke vil genåbne for forhandlinger.
- Ændringsforslaget om Kommissionens rolle i forbindelse med analyser af og retningslinjer for bestemmelser om medlemsstaternes undtagelser fra den frie udveksling af tjenesteydelser, da dette rykker ved en central del af Rådets fælles holdning. Ændringen vil derfor ikke kunne accepteres af Rådet. I denne sammenhæng understregede Rådet, at Kommissionen ikke igennem artikel 39 vil få beføjelser til at fortolke EF-ret, da denne kompetence alene tilfalder EF-domstolen.

Fra Kommissionens side blev det påpeget, at Gebhardts ændringsforslag vil gøre teksten mindre klar, og at man risikerer at bringe hele kompromiset i fare, ved at rokke ved Rådets kompromis. Kommissionen fremhævede, at udvalget derfor bør træde varsomt i forbindelse med sin andenbehandling af forslaget.

Blandt de store politiske grupper fik ændringsforslagene en kølig modtagelse. De kristelige demokrater/konservative (EPP-DE) sagde, at man i gruppen er åbne for forhandlinger med Gebhardt, da man ønsker at sikre Parlamentets indflydelse, men at man frem for alt ønsker at overholde tidsplanen og sikre gennemførelsen af Rådets kompromis, da man ikke ønsker at sagen ender i forligsudvalg. Udtalelser fra andre medlemmer fra gruppen var dog direkte afvisende overfor samtlige forslag fra Gebhardt. De liberale (ALDE) var enige med formandskabet i, at Gebhardts forslag ikke begrænser sig til tekniske ændringer, og var ligeledes bekymrede for at de vil kunne skade kompromiset. De grønne (Verts) støtter derimod alle 11 ændringsforslag. Endelige erklærede de nordiske grønne (GUE), at de står fast ved deres kritik af direktivet, især artikel 16 om fri udveksling af tjenesteydelser, da de mener at direktivet vil forringe den offentlige service og arbejderes rettigheder betydeligt. De vil dog støtte de fleste af Gebhardts ændringsforslag.

Foreløbig tidsplan

Ordføreren afventer Rådets uddybende udmelding før det kan vurderes hvilke ændringsforslag der skal fremføres i den endelige betænkning.

20/9/06 - Deadline for ændringsforslagene.

4- 5/10/06 - Debat om ændringsforslagene i IMCO.

9-10/10/06 – Fortsat debat om ændringsforslagene i IMCO.

23/10/06 - Afstemning om ændringsforslagene i IMCO.

I november vil betænkningssudkastet blive taget til afstemning i Plenum.

Med venlig hilsen

Rebecca Wolffberg

Hvis du vil vide mere:

[Europa-Parlamentet begynder andenbehandling af tjenesteydelsesdirektivet.](#)

<http://euo.dk/upload/application/pdf/603f2241/70.pdf>

Folketingets EU-Oplysning har oprettet en temaside om tjenesteydelsesdirektivet, hvor man kan finde samtlige dokumenter vedrørende forslagens behandling i EU's institutioner. Hertil kan man finde forklarende tekster og tidligere info-noter udarbejdet af Folketingets Repræsentant i EU.

<http://euo.dk/emner/servicedirektiv/>

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 16. november 2006
Folketingets repræsentant ved EU

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Behandlingen af tjenesteydelsesdirektivet er nu afsluttet i Europa-Parlamentet - forslaget skal nu vedtages i Rådet

Resumé

Tjenesteydelsesdirektivet blev vedtaget i Europa-Parlamentet med et overvældende flertal. Inden afstemningen afgav Europa-Kommissionen fem erklæringer, som præciserer forslagets tekst på følgende områder: (1) Kommissionens rolle i forbindelse med medlemsstaternes rapporter om direktivets implementering, (2) behovet for yderligere harmoniseringer, (3) forholdet til arbejdsretten, (4) forholdet til strafferetten og (5) sociale tjenesteydelser. I forbindelse med Parlamentets godkendelse af Rådets fælles holdning blev der vedtaget 3 ændringsforslag, som tilpasser direktivets bestemmelser om komitologi til den nye komitologi-afgørelse af 17. juli 2006. Forslaget vil nu blive sendt tilbage til Rådet med henblik på endelig vedtagelse.

Efter seks EU-formandskaber og to års behandling i Europa-Parlamentet er tjenesteydelsesdirektivet¹ endelig på vej til undertegnelse. Senest i 2010 vil direktivets bestemmelser blive gældende i samtlige medlemsstater². Inden direktivet kan udråbes som vedtaget, skal forslaget dog tilbage til Rådet, idet Parlamentet vedtog tre ændringsforslag til Rådets fælles holdning, og selvom formandskabet og Kommissionen på forhånd havde accepteret disse ændringer, kræver traktaten, at forslaget underkastes en andenbehandling i Rådet.

Parlamentets vedtagelse

Parlamentets andenbehandling af forslaget tog udgangspunkt i Rådets fælles holdning af den 24. juli 2006³. I forbindelse med Udvalget for det indre markedes behandling af forslaget blev det besluttet at vedtage Rådets fælles holdning uden ændringer. Der blev alligevel fremsat 39 ændringsforslag fra parlamentets mindre

¹ Se EU-Oplysningens statusblad om forslaget: <http://euo.dk/emner/servicedirektiv/links/statusblad/>

² Rådet besluttede, at medlemsstater skal have tre år til at implementere direktivet i national lovgivning.

³ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:270E:0001:0038:DA:PDF>

politiske grupper til salens endelige afstemning, som fandt sted den 15. november 2006⁴. Samtlige ændringsforslag fra de politiske grupper blev dog forkastet. Samtidig besluttede udvalget, efter aftale med formandskabet og Kommissionen, at der alligevel skulle fremsættes tre ændringsforslag, som alene tilpasser den fælles holdning til den nye komitologi-afgørelse af 17. juli 2006⁵. Disse tekniske tilpasninger blev faktisk vedtaget. Derfor skal forslaget nu formelt sendes tilbage til Rådet. Det forventes, at forslaget kan vedtages endeligt inden årets udgang⁶.

Tjenesteydelsesdirektivet kort fortalt

Tjenesteydelsesdirektivet blev præsenteret første gang i januar 2004. Formålet var, at fjerne hindringerne for den frie etableringsret for tjenesteudbydere af tjenesteydelser i EU. Det oprindelige forslag, som også blev kaldt "Bolkestein direktivet" blev kraftigt kritiseret bl.a. på grund af forslagens bestemmelse om oprindelseslandsprincippet. Ifølge dette princip skulle tjenesteudbydere overholde lovgivningen i etableringslandet og ikke i det land, hvor tjenesteydelsen leveres. Parlamentet forkastede dette princip i forbindelse med sin førstebehandling til fordel for et mere generelt princip, som kræver, at medlemsstaterne respekterer tjenesteyderes ret til at udføre tjenesteydelser. Eventuelle krav fra medlemsstaterne til tjenesteudbydere skal være "ikke-diskriminerende, proportionale og nødvendige" for at sikre den offentlige orden, sundhed og miljøet. I forbindelse med vedtagelsen af Rådets fælles holdning blev over 90 % af Parlamentets ændringer fra førstebehandlingen medtaget. Derfor besluttede Parlamentet at undlade at fremsætte nye substantielle ændringer til forslaget ved andenbehandlingen.

Kommissionens erklæringer

I forbindelse med udvalget for det indre markeds behandling af forslaget forud for salens andenbehandling, lovede Kommissionens kommissær for det indre marked, Charlie McCreevy, at han ville præsentere fem erklæringer, som præciserer en række forhold vedrørende forslaget inden afstemningen i salen. Følgende erklæringer blev læst op af McCreevy inden afstemningen. Erklæringerne vil hverken blive optrykt i direktivets tekst eller bilag, men vil alene blive optrykt i Parlamentets protokol for mødet den 15. november. Erklæringerne er derfor ikke juridisk bindende, men er alene udtryk for Kommissionens holdning.

⁴ Samtlige ændringsforslag kan hentes her:

http://www.europarl.ep.ec/sce/server/intranet/amend_motions_texts/sce_amend_motions_texts_main_02.jsp?ref=A6-0375/2006

⁵ I forbindelse med debatten oplyste formandskabet og Kommissionen, at der var indgået en andenbehandlingsaftale med Parlamentet om disse tre ændringsforslag.

⁶ Jf. Parlamentets indstilling ved andenbehandling:

<http://www.europarl.europa.eu/omk/sipade3?L=DA&OBJID=130691&PROG=REPORT&LEVEL=3&MODE=SIP&NAV=X&LSTDOC=N>

1. I forhold til **den sammenfattende rapport**, som Kommissionen er blevet pålagt at udarbejde på baggrund af de særlige nationale betingelser, som medlemsstaterne kan pålægge tjenesteudbydere (jf. art. 39), har Kommissionen erklæret, at udarbejdelsen af rapporten ikke giver nye beføjelser til Kommissionen. Det gøres klart, at Kommissionens analyse blot skal opfattes som anbefalinger til medlemsstaterne. Det præciseres, at det er domstolen alene, som kan udstede juridisk bindende fortolkninger af EU-retten. Kommissionen har også erklæret, at den kun kan ændre direktivets bestemmelser, såfremt der fremsættes forslag herom til Parlamentet og Rådet.
2. I forhold til behovet for en **yderligere harmonisering af tjenesteydelser**, har Kommissionen lovet at undersøge, om der er behov for yderligere liberaliseringer. Kommissionen har også lovet at undersøge, om bestemte ydelser eller områder kræver specifikke liberaliseringer. Kommissionen lovede, at nye initiativer vil tage højde for Parlamentets anbefalinger ved førstebehandling af forslaget samt Kommissionens strategi for bedre regulering.
3. I forhold til **arbejdsretten** har Kommissionen klart udtalt, at direktivet ikke vil påvirke arbejdsretten, som er blevet vedtaget i medlemsstaternes nationale lovgivning, er en del af den veletablerede retspraksis i medlemsstater eller er blevet kollektivt aftalt mellem arbejdsparterne. Kommissionen har yderligere tilkendegivet, at direktivet er "neutralt" i forhold til de forskellige arbejdsretlige systemer i medlemsstaterne.
4. I forhold til **straffeloven** har Kommissionen gentaget, at direktivet ikke vil påvirke medlemsstaternes straffelove. Hermed kan medlemsstaterne anvende straffebestemmelser på tjenesteudbydere, som er etableret i den pågældende stat og på tjenesteudbydere, som er etableret i andre medlemsstater, men som leverer deres ydelser i den pågældende stat.
5. I forhold til **sociale tjenesteydelser** har Kommissionen slået fast, at følgende tjenesteydelser er ekskluderet fra direktivets anvendelsesområde, uanset om disse tjenester er leveret af staten eller en organisation på vegne af staten: sociale boliger, børnepasning samt støtte til familier og personer med særlige behov. Kommissionen tilføjer, at dette også skal gælde for kirker og religiøse organisationer, som leverer sociale tjenester.

Det forventes, at Rådet vil behandle sagen inden årets udgang. Såfremt Rådet godkender Parlamentets tre tekniske ændringsforslag, vil forslaget blive endeligt vedtaget.

Med venlig hilsen

Mongin Forrest